

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig 1/2 q buza egyenértéke	1000	1	"	"
1000 " " " " " "	2000	2	"	"
2000 " " " " " "	3000	3	"	"
3000 " " " " " "	4000	4	"	"
azon felül 5 " " " "	5000	5	"	"
Részművelésű területek, szőlők, szőlőhegyek, állások	—	—	3 q	buza egyenértéke
1 q buza egyenértéke márciusi fizetésnél	—	—	—	570.000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj	—	—	—	4 aranykorona = 60.000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**
Társaszerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-06

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Egy évre	200.000 K.	Egy évre	320.000 K.
Félévre	100.000 "	Félévre	160.000 "
Negyedévre	50.000 "	Negyedévre	80.000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadunk el
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 92-32

TARTALOM:

- A pénzügyi bizottság ülése.
- Tarca. Egy svajci mintagazdaság. (Elek István dr.)
- A mezőgazdasági hitel jogi előfeltételeinek megteremtése. Vissza a helyes vagányra!
- A vidéki telefonhálózat drágasága.
- Az asvanyolajok vámtetelei.
- A burgonya termesztése. (Ródei Kálmán.)
- A hógutakérdés. (Pályi Sándor.)
- A statisztika tanulságai. (Hámorszky Arthur.)
- Észrevételek a sertésvitához. (Schultheisz Gyula.)
- A sertések angolokjára és esontlagyulása. (Csobaj József.)
- Az időjárás és a vetések helyzete. (Sávozy Ferenc dr.)
- Új rendeletek.
- Levélsekély.
- A gazdaközönség köréből. (A buzahasonbérék. Zongor János dr. — Földhaszonbérétek és buzaváluta. Hatvany Endre báró. — Utóhang. alsóöri Farkas Géza.)
- Vegyes közlemények.
- Tözsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

foglalják be annak a két meghatalmazottnak a nevét, akik meg vannak bízva a váltó aláírásával. Azok a községek, amelyeknek van vagyonuk (birtokuk) van, erre vonatkozólag küldjenek fel az előjáróság által kiállított hiteles irást.
Mint hogy minden rendelkezésre álló épületet teljesen megölti az eddigi bejelentések anyaga és esetleges lemondások esetén elsősorban a már előjegyzett utólagos jelentéseknek jönnék figyelembe, minden újabb részvételi bejelentés teljesen celtalan.

A XXXIV. tenyészállatkiállítás és vásár rendező-bizottsága.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület pénzügyi bizottságának ülése.

(1925. február hó 24-én, kedden d. e. 11 órakor.)

Jelen voltak: **Hadik János** gróf bizottsági elnök elnökléte alatt **Somssich László** gróf, az OMGE elnöke, **Belczey Géza** az OMGE alelnöke, **Wekerle Sándor** bizottsági társelnök, **Baross Endre** dr., **Darányi Ignác**, **Földes Mór** dr., **Jeszzensky Pál**, **Károly Rezső** dr., **Kócs Mihály**, **Meskó Pál**, **Pallavicini György** gróf, az OMGE tisztikara részéről: pedig **Szilassy Zoltán** igazgató, **Buday Barna** h. igazgató, **Darányi Gyula** dr. ügyész, **Fabrics Endre** főtitkár, **Rothmeyer Imre** és **Rege h. igazgató**, mint bizottsági elnökök. Távollmaradásukat kimentették: **Szécsényi Elemér**, **Purgly Emil** és **Döry Hugó** OMGE alelnökök, **Blantz Jenő**, **Desszeffy Emil** gróf, **Elek Ernő**, **Eszenyi Jenő**, **Matta Árpád** dr., **Osztróuczky Miklós**, **Schiffer Miksa**, **Rubinek István** dr. és **Széchenyi Domonkos** gróf bizottsági tagok.

1. A mezőgazdasági hitel megszerzésének megkönnyítése.

Hadik János gróf elnök ismertette a mezőgazdasági hitel megszerzésének utján álló jogi akadályok elhárítása érdekében a pénzügyi bizottság vezetősége részéről illetékes helyen eddig tett lépéseket s mivel az erre vonatkozó tárgyalások még nincsenek teljesen befejezve, kéri, hogy a bizottság ezt a kérdést szigorúan bizalmasan tárgyalja s a részletek tekintetében egyelőre ne tegyen közzé a nyilvánosságnak. A bizottság az elnök e javaslatához egyhangulag hozzájárul, valamint tudomásul vette **Hadik János** gróf elnöknek azt a bejelentését is, hogy az ügy sürgősségére való tekintettel a bizottság utólagos jóváhagyásának fenntartásával emlékiratot terjesztett az igazságügyminiszterhez, melyet pontról-pontra részletesen ismertett a bizottsággal. A kérdéshez először **Földes Mór** dr., mint az elnök által felkért előadó, majd **Darányi Ignác** dr. szólott hozzá, mire **Somssich László** gróf köszönetet mondott az elnöknek és **Földes Mór** dr.-nak az általuk ismertett alapos munkálattal s ama reményekkel adott kifejezést, hogy a mezőgazdasági hitel kérdéséből, mely ma a mezőgazdaság legégetőbb problémája, sikerül a politikumot kikapcsolni s azt kizárólag közigazgatási kérdéssé tenni. Ezután még **Wekerle Sándor** dr. és **Darányi Gyula** dr. szóltak hozzá az előterjesztett javaslatához, mire a bizottság az elnöki előterjesztés értelmében egyhangulag kimondta, hogy a földreformtörvényben szabályozott megváltási eljárás és az igénylők minden jogos érdekének sérelme nélkül kívánatosnak tartja olyan jogszabályok megalkotását, melyek a hitelezés lehetőségének utján álló minden jogi akadályt gyökeresen elhárítanak. Emellett szükségesnek mondotta ki a bizottság, hogy a földreformnak decemberre való befejezése biztosítottassék s a hitel utján álló jogi akadályok, amennyiben lehetséges a földreformtörvény 100. §-a, illetve a novella 28. §-a alapján rendeleti úton távolítottassék el, amennyiben pedig szükséges, törvényhozási úton történjenek meg az immár halaszthatatlan intéz-

kedések. Nyomatékosan hangsúlyozta a bizottság, hogy a mezőgazdasági hitel kérdését a legsürgősebben meg kell oldani s az erre irányuló törekvést nem elegendi a földreform elgáncsolásának minősíteni.

2. A jövedelem- és vagyonadó bevallási határidő meghosszabbításának kérdése.

Ezután **Mutschenbacher Emil** dr. bizottsági előadó jelentette be, hogy az OMGE a pénzügyminisztertől a jövedelem- és vagyonadóbevallások benyújtására előírt február 28-iki határidőnek legalább egy hónappal való meghosszabbítását kérelmezte, minthogy a legtöbb gazdaság február hó végéig nem tudja lezárni számadásait s nem tud mérleget készíteni. A pénzügyminiszterium azonban — tekintettel arra, hogy a jövedelem- és vagyonadónak idejében való kivételése s az adófelvételi határidők torlódásának elkerülése érdekében a kivetési munkálatok mielőbbi megkezdése kívánatos — nem hajlandó az adóvallomások benyújtási határidejének általános meghosszabbítását elrendelni. Felhatalmazta azonban az előadót arra, hogy egyrészt hívja fel a gazdaközönség figyelmét a bevallási határidő szabályozó rendelet ama pontjára, mely minden gazdának módot ad arra, hogy megokolt esetben, aminő a számadások lezárásának a gazda hibáján kívül álló okokból előállott késedelemre, a bevallás benyújtására egy havi halasztást kérhet. Ezt a meghosszabbítást kellően indokolt kérelem alapján az illetékes adóhivatal engedélyezheti az adókötelesnek, egy hónappal hosszabb időre szóló meghosszabbítást azonban csak a pénzügyminiszter adhat. Ezenkívül felhatalmazta a pénzügyminiszter az előadót arra is, közölje a gazdaközönséggel, hogy a bevallási határidőn túl legfeljebb 20 napon belül, vagyis március hó 21-ig bezárólag benyújtandó bevallásokat a pénzügyigazgatóságok nem fogják elkészíttetni tekinteni s az ily vallomásokkal benyújtott nem fogják az elkésletten beadott vallomásokkal járó hátrányok terhelni.

Felhívta ezenkívül **Mutschenbacher Emil** dr. bizottsági előadó a gazdaközönség figyelmét arra, hogy mivel a múlt esztendő gabonatermése igen rossz volt, a legtöbb gazdaság veszteséggel zárta számadásait, amit azonban hitelesített vagyonméglegnek és nyereség-vesztesség-számlának benyújtásával kell igazolni. A hitelesítést s a mérleg elkészítését, ahol erre a gazdaság rendszeres számadásai kellő alapot nyújtanak, méltányos díjazásért az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet vállalja. Ami már most a földbirtok jövedelmének bevallását illeti, gabonaféleknél a katasztrális jövedelmeknél minimális termelési költség 4-5 q gabona, amely nagyobb terméseredménnyel természetesen aránylagosan növekszik. Az egyes gabonafélék átlagos forgalmi értéke az 1923/24. gazdasági évben a következő: buza 300.000 K., rozs 260.000 K., árpa 250.000 K., zab 240.000 K., kukorica 200.000 K. q-kint. A legelő jövedelmét a szántóföld jövedelmének egy harmadában vehetjük fel, a takarmánytermő területek hozama pedig az állati termékek kedvező értékesítése esetén a gabonatermő területekkel egyforma jövedelmezőségnek tekinthető. A szántóföldek értékelése tekintetében a kataszteri tisztajövedelmű szántóföldre kataszteri holdankint 250 aranykorona érték, 5-10 K.-s kat. jövedelmű földre 300 aranykorona érték, 10-15 K.-s kat. jöved. földre 325 aranykorona és 20 K.-n felüli kat. jövedelmű földre 400 aranykorona és 20 K.-n felüli kat. jövedelmű földre 400 aranykorona érték. Ugyanígy értékelendő a rét és nádas is, míg a legelő a szántóföld értékének 1/2-1/3 részében a szőlő a szántóföld értékének másfélszeresében, a kertgazdaságilag művelt kert pedig a szántóföld értékének kétszeresében veendő fel, míg parkok és fásítások egy értékkelendők, mint az erdő, vagyis a szántóföldhöz viszonyítva, annak 1/4-1/3 részében: Ahol rendszeres füzemterv szerint történik az erdő jövedelem legfeljebb huszszorosára, vagy a kataszteri tiszta jövedelem 20-25-szörösére tehető. A gazdasági épü-

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Tudnivalók a tenyészállatkiállításról és vásarról.

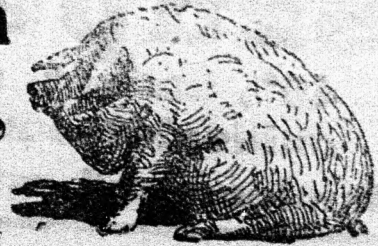
A rendező-bizottság a tenyészállatvásáron résztvevő tenyésztőknek elküldte már a szállításhoz szükséges nyomtatványokat, valamint a további teendőkre vonatkozó tájékoztatást. Aki ezeket eddig még nem kapta meg, rögtön hozza ezt a rendező-bizottság tudomására.
Ehelyütt is külön felhívjuk a kiállítók figyelmét arra, hogy minden egyes sertés és juh részére is feltétlenül külön-külön marhalevelet kell kiállítani és felküldeni, továbbá arra, hogy az állatokat inkább előbb küldjék fel, hogy a bírálat és a vásár idejére ne legyenek már törődöttek és a helyüket és környezetüket addig megszokják.
Ha a bejelentők közül valaki közbejött akadály következtében a vásáron részt nem vehet, vagy akár néhány állattal kevesebbet hoz csak fel, kérjük azt azonnal közölni, hogy ez esetben a függőben tartott bejelentéseknek részvételét lehetővé tegyük. Március 6-tól kezdve az akadályoztatásról, vagy a létszám csökkentéséről távirati értesítést kérünk.
A tenyészállatkiállítás és vásár március hó 21-én nyílik meg (ünneplés megnyitás nem lesz). Nyitva lesz március hó 21., 22. és 23-án egész nap. A bírálat március hó 20-án lesz, amikor a kiállítás ugyan szintén megtekinthető, de cél szerű a megtekintést a következő napok valamelyikére halasztani, mert a szabályzat értelmében a bírálat tartama alatt azokba az istállóba, amelyekben a bíró-bizottság éppen működik, senki be nem mehet.
A tenyészállatbeszerzési hitelre, valamint a kedvezményes utazáshoz szükséges igazolványok megszerzésére vonatkozó tudnivalókat a „Köztelek” lap előző számaiban ismételtel közöltük. A hitel tekintetében annyiban az eddig közöltnél előnyösebbé változott a helyzet, hogy a Budapesti Takarékpénztárakon kívül a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete is tud a tenyészállatbeszerzésnek finanszírozására vállalkozni, amire névbe a „Vegyesek” között közölt hír nyújt közelebbi tájékoztatást, továbbá, hogy mindkét intézet évi 16 1/2% mellett tudja a hitelt nyújtani. A kedvezményes utazásra jogosító igazolványokat továbbra is kiállít még a rendező-bizottság az előírt illeték lefizetése ellenében, amely azonban a Déli Vasút igénybevételénél személyenként nem 6000, hanem 17.000 K. Azonkívül felhívjuk még a hitelben vásárolni óhajtó községek figyelmét arra, hogy a képviselőtestületi határozatba

Kőbányai bizományi sertéshizlalótelepén

beállított sertésekre előnyös feltételek mellett előleget nyújt a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-utca 29.)

Tájékoztatót megküldi sertéshizlalótelepének irodája: Kőbánya, Szállás-utca 20-22. szám. • Telefon: József 92-14

Mai számunk 24 oldal.

Ezen szám ára 4000 K.

letek értéke már bele van számítva a föld értékébe. Az elevenléltart számosállatonként 250—300 aranykoronával, kiválóbb tenyészegységeket 300—400 aranykoronával lehet értékelni, a holtléltart értéke pedig a gazdaság belterjességének foka szerint a földbirtok értékének 4—6—8%-ára tehető. A haszonbérbeadott birtokok értékét a pénzügyminiszteri rendelet a tiszta haszonbér 20-szorosára teszi. A vagyonértékből az igazolt adósságok levonandók. A bizottság az előadó ügyvezető h. igazgató előterjesztéseit egyhangulag tudomásul vette.

3. Csanádmegyei G. E. beadványa.

Mutschenbacher Emil dr. bizottsági előadó bemutatja a Csanád-Arad-Torontól Vármegyei Gazdasági Egyesület beadványát, melyben felkéri az OMGE-t, járjon közbe illetékes helyen, hogy a kereseti, jövedelmi és vagyonadó-alapból a teljesített kényszerkölcsön szolgáltatások összegének leszámlítása rendeltessék el, minthogy a kényszerkölcsön az adóköteles szempontjából lényegesen teljesen azonos jellegű a többi közadókkal és méltánytalan megterhelést jelentene, ha ez a közszolgáltatás a jövedelem megállapításánál figyelmen kívül hagyatnék s nem vonatnék a beszámítható adótertelekkel azonos elbírálás alá. A bizottság Wekerle Sándor dr. hozzászólása után magáévra vette a tárgyesületi előterjesztést s elhatározta, hogy ily értelmű intézkedés érdekében sürgős beadványt intéz a pénzügyminiszterhez.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Egyről-másról.

A mezőgazdasági hitel jogi előfeltételeinek megteremtése.

A nemzetgyűlés folyó hó 4-iki ülésén került tárgyalás alá a polgári eljárás módosításáról szóló törvényjavaslat, amelynek keretében szabályozta a törvényhozás azt, hogy az állam elővásárlási joga ingatlan árverés esetén, a földreformtörvény eddigi rendelkezéseivel szemben miként gyakoroltassék.

Megkérdeztük Hadik János grófot, hogy erre vonatkozóan mi a véleménye, aki a következőket válaszolta:

A nemzetgyűlés az árverésen adásra kerülő ingatlanokra nézve olyan módon szabályozta az állam elővásárlási jogának gyakorlását, hogy az árverés jogerőre emelkedése után a földművelésügyi miniszternek jogában áll az árverési iratoknak felérkezésétől számított 30 napon belül az árverési vevővel szemben elővásárlási jogot gyakorolni és ugyanezen határidőn belül az árverési vételárát a telekkönyvi hatóságnál befizetni. Ha a nyilatkozat előterjesztése mellett a vételár befizetése 30 napon belül meg nem történik, az állam elővásárlási joga megszűnik.

Az eddigi jogállapottal szemben kétségtelenül nagy haladást jelent az állam elővásárlási jogának árverés esetében ekként történt szabályozása, mert ezek a rendelkezések biztosítják azt, hogy szemben az eddigi jogszabályokkal, az elővásárlási jognak aránylag elég rövid idő alatt kell érvényesülnie. Ugyancsak biztosítják ezek a rendelkezések azt is, hogy az államnak nem áll többé módjában az árverést sikertelenné tenni és hogy az állam csak az

árverésen beigért legmagasabb vételár mellett szerezheti meg az ingatlant.

Mind ezek a rendelkezések azonban nem kielégítők és azt a látszatot keltik, mintha a kormány csak fokról-fokra haladva kívánná a hitelezés lehetőségének biztosítása érdekében azt a jogállapotot megteremteti, amit a jelzálogos hitelező Magyarország területén a háború előtti időkben élvezett.

Ha kormány ilyen rendszerrel akarja megoldani akár az árverés kérdéseinek újbóli szabályozását, akár a jelzáloghitel számtalan egyéb jogi akadályainak elhárítását, akkor nem fog célt érni, mert az ingatlan jogszabályok terén nem engedhető meg a törvényeknek és rendeleteknek minduntalan való megváltoztatása. A hitelező bizalmát megingatja az, ha olyan helyen kell pénzt kihelyeznie, ahol lépten-nyomon változnak a hitelt befolyásoló jogszabályok.

Nem tartom kielégítőnek a nemzetgyűlés szerdai ülésén elfogadott javaslatot, mert a hitelezés lehetőségének biztosítása érdekében az árverés kérdését gyökeresebben kellett volna megoldani. Ha az állam elővásárlási jogát az árverési eladásoknál is fenn akarja tartani, úgy egy olyan megoldási módot kellett volna keresni, amely teljesen kielégíti egy hitelezőt, mint a végrehajtást szenvedő birtokost is és amely kizár minden olyan korlátozást, hogy a vevők versenye az árverésen szabadon ne érvényesülhessen.

A kormány nem tette magáévra mindazokat a tárgyi-lagos előterjesztéseket, amelyeket az árverési kérdés szabályozása ügyében az OMGE képviselőjében hetekkel ezelőtt a kormánynak ezügyben illetékes tagjai kezeihez juttattam s ahol rámutattam arra, hogy nem helyes elhárítani az olyan agrárpolitika, amely akár a végrehajtást szenvedő, akár a hitelező érdekeit nem védi meg teljes mértékben. Már pedig ezt eredményezheti egy olyan árverési eljárás, melynél a vevők szabad versenye kellőképpen nem érvényesülhet. Gazdasági katasztrófák alatt, vagy egyéb okból, önhibájukon kívül, bajba került végrehajtást szenvedők vagyona nem szolgálhatja azt a célt, hogy mások könnyebben vagy olcsóbban jussanak ingatlanhoz. Itt a helyes szociálpolitikanak a végrehajtást szenvedő adós javára, a közgazdasági politikanak pedig azon tényezők érdekében kell érvényesülnie, akik a hitel nyújtásával a mezőgazdasági üzemek sikeres továbbvitelét lehetővé teszik.

A nemzetgyűlésen elfogadott javaslat legkifogásolhatóbb rendelkezése az, hogy az árverési vevő az árverés jogerőre emelkedése után is még mindig függő helyzetben és egyoldalú kötelezettségben marad, mert az ő vételét az állam az elővételi jog gyakorlásával hatálytalanra teheti. Ez a törvényi szabályozás könnyen vezethet arra, hogy az esetleges reflektánsok, akiknek bánatpénzüket egy ideig bírni letében kellene hevertetniük, tartózkodni fognak az árveréstől, ha az alatt az idő alatt mások, az állam közbenjöttével minden bánatpénz

letétele nélkül szabad alkut folytathatnak az ingatlanokra.

Ha a legtöbbet ígérő árverési vevővel szemben csak magán az árverésen gyakorolhatta volna a földművelésügyi miniszter az állami elővásárlási jogot és amellyel ki lett volna mondva az is, hogy hivatalos vagy okleveles gazdával szemben az államot illető elővásárlási jog gyakorlásának egyáltalában nincs helye, akkor a földbirtokpolitikai szempontok teljes figyelembevételével megoldható lett volna az árverés kérdése úgy, hogy a hitelező és a végrehajtást szenvedő érdekei semmiféle sérelmet nem szenvedtek volna. Mert ilyen szabályozás mellett az árverési ajánlat tételétől a törvény senkit el nem riaszthatott volna. A kérdésnek ilyen rendezése mellett magán az árverésen dönt volna el véglegesen az árverési vétel kérdése és nyomban az árverés után kapta volna vissza bánatpénzét az, akivel szemben az állam az elővásárlási jogot gyakorolta.

Kétségek merülhetnek fel arra nézve is, hogy a nemzetgyűlés részéről elfogadott javaslat szövegezése mellett nem-e fog akadályokba ütközni az, hogy a többnyire részvénytársasági formában és jogi személyekként működő hitelnyújtó pénzügyintézetek, kötelelések megmentése érdekében, az árverésen az OFB külön hozzájárulása nélkül a jelzálogos fedezettel szolgáló ingatlant megvehetik-e.

A nemzetgyűlésen elfogadott javaslat értelmezhető úgy is, hogy az csak az állami elővásárlási jogra vonatkozó szabályokat — a földreformtörvény 17. §-át — módosította árverés esetére, de nem változtatott a törvénynek ama különleges rendelkezésén, hogy jogi személy ingatlant csak az OFB hozzájárulásával vehet.

Minthogy a törvény — az állami elővásárlási jogtól el is tekintve — a jogi személyek ingatlanbeszerzéséhez mindenképpen megkívánja az OFB hozzájárulását, ennél fogva kifejezetten ki kellett volna mondani azt, hogy árverési vétel esetében a földreformtörvénynek a jogi személyek vételéről szóló 88. §-a alkalmazást nem nyerhet.

Megjegyzem, hogy a nemzetgyűlés eddig csak csupán az árverés kérdését rendezte a fentebb jelzett módon, ezenkívül azonban még egyéb kormányzati és törvényhozási intézkedésre van szükség ahhoz, hogy a mezőgazdasági hitel számtalan akadályait elhárítsassanak. Mert — amint azt a kormányhoz intézett feltevéseinkben kifejtettük — súlyos akadályokba ütközik a jelzáloghitel, míg például olyan rendelkezések vannak érvényben, hogy az OFB a hitelező akarata és tiltakozása ellenére a kölcsön megosztását, vagy a kölcsön visszafizetését, avagy egyes ingatlanoknak tehermentesítését rendelhesse el. Komoly akadályai vannak a jelzáloghitelnek, amíg fennáll az a jogi helyzet, hogy a kereskedőnek és az iparosnak a hitelezője rendes bíróság előtti jogvédelemben részesül, ellenben a mezőgazdasági hitelező telekkönyvi biztonságát érdeklő kérdésekben, számtalan vonatkozásban, zart tárgyaláson, minden jogorvoslat kizárásával köz-

TÁRCA.

Egy svájci mintagazdaság.

Zürich, 1925. február hó.

Délelőtt 9 órakor indult a vonat Wintertur felé. Certikon, ahol Svájc nagy hegyi villanymozdonyait gyártják. Dietlikon, Effrekkon s a többi ipari gécek egymásután maradnak el: a sűrű fehér ködben azonban csak fekete füstgomolyagokat s gyárpületek körvonalait látni. De már birkózik a köddel a nap s mire Kemthalba ér a vonat, keresztültörnek sugarai s elárasszák a szűk völgyet, a vakító havat s a nagy gyárt.

A huskockáról nálunk is ismeretes „Maggi“ R.-T. gyártelepei az mezőgazdasági területek el a kemthali kis völgyben. Ezelőtt 30 évvel egy kis malom állott ott, ahol most 1400 munkás készíti a Maggi kivonatot. Ennek a kis malomnak tulajdonosa egy Maggi nevű molnár volt, aki külföldről, — főként Magyarországból — importált búzából lisztet, később szarított levestisztát készített. Evés közben jön az étvágy: a levestisztát követte a leveskocka, a malomból gyár lett. A leveskocka gyártásához nagymennyiségű zöldség, a munkások ételmeztéséhez pedig lisztre és tejre volt szükség. Ezen élelmiszerek közvetlen termelése végett alakult meg a mezőgazdasági üzem, amely a witzwilli állami birtok után terjedelmére második, üzemi tekintetben pedig Svájc legelső mintagazdaságai közé tartozik.

A kemthali birtok 350 hektár, körülbelül 805 magyar hold, ebből 100 hektár, 230 magyar hold szántó, a többi rét és legelő. A szántó félig kötött, kevésbé kavicsos agyag. A legelők elsőrangúak s egy jocharra (36 ar = 3600 m² méter) nyári legelésre 2 állatot számítanak. A réteket az ehmlt

évben négyszer kaszálták s minőségükre irányadó, hogy a gazdaság 450—500 darabig terjedő állatállományát szénával teljesen ellátják s csak kivételes években szorulnak vételre. A szénát szárazon gyűjtik, mint nálunk. A silókat csak kisegítőeszköznek tekintik, a késői kaszálások részére, abból a helyes elvből kiindulva, hogy minden erjedés veszteséggel jár. A silók itt zárt szénapajtakba súlyozott cementezett vermek, ahol minden költséges szerkezet nélkül, fa és kődarabokkal terhelik a hőfokszabályozás végett a takarmányt.

A szántók 3—6 hektáros táblákba tagosodnak, úgy ahogy a domboldal ezt épp kiadja. Kemthalba az összes szántót évente átrágyazzák. Más gazdaságokban két éves, sőt egyben három éves trágyaturnus volt bevezetve. Ahová istállótrágya nem jutott, ott egy jocharra 150 kg. kálit és 200 kg. Thomast szórta. Kemthalban a búzát, rozstól 20 cm. sor-távolságra vetik, a gazdaság ellen géppel tavasszal háromszor kapálják. Egy jocharra 40—42 kg. magot számítanak, ami m. holdankint 48—50 kg.-nak felel meg. Átlagtermés állítólag egy ár 40 kg., vagyis m. holdankint 18 q. A szántóból körülbelül 30 hektár kertészet, a gyár részére babot, borsót, zöldséget és karfiolt termelnek, utóbbiból m. holdra átszámítva 100 q. terméseket érnek el.

Svájcban ingatlanforgalmi korlátozások nincsenek, földet az vásárol, aki akar, illetve akinek megvan a kellő számu frankja. Az ingatlanforgalom mérsékelt, inkább a jó „Alen“-okat, hegyi legelőket keresik, ami kétségtelenül az állattenyésztés nagy fellendülésével függ össze. A föld ára nagyon különböző, 1200—2500 frankról beszélnek, de, úgy látszik, jöminőségű és fekvésű földekért 1600—2000 frankot kérnek. Ez 40—50 q. búzának felel meg s ha tekiutembe vesszük, hogy itt békében is 1000—1200 frank — 50 q. buza volt a föld ára, akkor ez az ár nem is mondható túlmagas-

nak. A haszonbér 80—100 frank, ami 4% kamatozásnak felel meg.

Kemthalban az állatállomány ezidőszent 10 lóval, 70 ökörrel, 150 tehénnel és mintegy 200 növendékkel áll. Van ezenkívül kisebb sertésenyészet és hizlalda.

A főszűl természetesen az állatnevelés terelődik. Az istállók általában elég kezdetlegesek, azonban célirányos hűtlé-levezetőtökkel, tőzeg és gipsz rendszeres elszóráásával nagy gondot fordítanak a levegő tisztaságára és az ammóniák lekötésére.

A szarvasmarha tenyésztése és a takarmányozás nagyjában a következő: majdnem minden község valamely szarvasmarhatenyésztő egyesület (Viehzüchtgenossenschaft) kötelekbe tartozik. Ezek az egyesületek aztán két nagy központba vannak összefoglalva, amelyek az egyes szövetkezetek törzskönyveit összpontosítják és a tenyészigazolványokat (Belegschein) kiadják. A szövetkezeti bika csak törzskönyvezett és a szövetkezetbe bevett tehenet fedezhet; a szövetkezetbe pedig csak származási lappal ellátott s legalább 75 pontot nyert tehen nyerhet felvételt. (Az ideális és alig kiadott legjobb eredmény 100 pont). Minden fedeztetés bizonyos összeg befizetésével jár. A Viehzüchtgenossenschaft Kemthal und Umgebung állatonként 19 frankot szed; a Mádikoni 20 frankot s van, amely még ennél többet.

A tehenet 2½ éves korban ugratják be. Előtt nyolc héttel elapasztják s a borjut, mely törzskönyvezett bikától és anyától származik, füljellel látják el (plombieren). A borjut születése után az anyától elválasztják s oda többé vissza nem kerül; táplálása rendszeresen vederből történik akként, hogy eleinte a tehenesember mutató- és középujját a borju szájába teszi s a fiatal állat így szopásszerűen szívja a tejet. Az anyát meg rendszeresen tovább fejk. A borju kétszeri itatással eleinte napi négy liter tejet kap s ez fokozatosan

Szuperfoszfátot,
40% kálisót, mézsnitrogént, thomassalakat,
chilisalétromot, kénsavas ammóniákat.
Mindennemű műtrágyaféléket

legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Alapítva: 1898 Telefon: 7-60

Melis és Pintér
Szombathely-Budapest
Budapest, V., Széchenyi-utca 3.
Postafiók 5. sz. Hivatal 115. fiók.
Sürgőnycim: Sativa 1505

igazgatási hatóság jellegével bíró OFB diskre-
naris jogkörben dönthet.

A kormány az utóbbi időben ismételten kilátásba helyezte a mezőgazdasági hitel útjában álló minden akadály elhárítását. Ma mindenki abban a meggyőződésben él, hogy ez a kérdés közmegnyugvásra nyer elintéztést. Gyökeres megoldást vár itt a gazdasági élet, amelynek ma már hiteltelre váró minden rétege egy olyan jogállapot megteremtését követeli, hogy részére kölcsönök teljes bizalommal legyenek folyósíthatók.

Vissza a helyes vágyra!

A gazdasági érdekképviseletekhez az elmúlt hónapokban rendkívül sok panasz érkezett a m. kir. államvasutak igazgatóságának az iparvágánytulajdonosokkal szemben követett egyoldalúan önkényes és szerződésben az iparvágánytulajdonosok részére megállapított jogokkal ellenkező eljárása miatt. Ezeket a panaszokat az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara emlékiratba foglalta össze, amelyet az érdekeltségek nevében Mutschenbacher Emil dr., Fenyő Miksa dr., Kovács Arnold és Gyömrei Sándor f. hó 4-én nyújtottak át Walkó Lajos kereskedelmi miniszternek, akit felkérték ennek a sérelmes ügynek helyes vágyára való terelésére.

Az emlékirat utal arra, hogy a MÁV az iparvágányok kiszolgálását, noha az ezek kezelésére vonatkozóan kötött szerződések érvényessége nem jött le, minduntalan újabb és újabb feltételek teljesítésétől teszi függővé s e feltételek elfogadására azzal kényszeríti az iparvágánytulajdonosokat, hogy különben beszünteti az iparvágányok kiszolgálását, illetőleg felmondja a kötött iparvágány-szerződést, sőt egyes esetekben az iparvágányok kiszolgálását már meg is tagadta.

A panaszok másik része az ellen irányul, hogy a MÁV a felek által szerződésileg vállalt anyagi hozzájárulások egyoldalú megváltoztatásával magának különféle előnyöket igyekszik biztosítani.

Ilyen módosítások nemcsak anyagi sérelmet jelentenek, hanem megrendítik a MÁV-val kötött szerződések biztonságában és állandóságában való hitet is. Mert igaz ugyan, hogy a MÁV szerződésileg kikötötte magának a bármikor felmondás jogát, de e jogával mégsem szabadna fontos közgazdasági érdekek sérelmére élnie.

Az emlékirat ennek folytán kéri a minisztert, rendelkezje el a MÁV által 1924-ben a felekre erőszakolt mindamapótszerződéseknél hatálytalanságát, amelyek az érvényben lévő iparvágány-szerződésektől eltérő vagy azokon túlmenő kötelezettségeket tartalmaznak, mert ezeket a pótszerződéseket az iparvágánytulajdonosok csak a kilátásba helyezett megtorló intézkedésekre való tekintettel, tehát kényszer hatása alatt írták alá. Az érdekeltség kéri továbbá, hogy a MÁV a megkötött iparvágány-szerződéseket érvényességük

lejártaig változatlanul tartsa fenn, ha pedig a változott gazdasági viszonyok következtében azok egyik-másik pontja módosítást igényelne, ez a módosítás csak a másik szerződő fél hozzájárulásával legyen érvényesíthető. Kéri, hogy az iparvágány-szerződések alkalmazásából származó bármely sérelem, elbírálás és döntés végett a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség elé legyen terjeszthető, mert csak így kerülhet el, nehogy a MÁV szerződő fél és döntőbíró legyen egy személyben.

Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter megígérte a felhozott panaszok haladéktalan és pártatlan megvizsgálását s a mezőgazdasági és ipari iparvágánytulajdonosok sérelmeinek lehető orvoslását, tekintettel az iparvágányok zavartalan használatához fűződő általános gazdasági és különleges vasuti és áruforgazási érdekekre.

A vidéki telefonhasználat drágasága.

Jóideje azt tapasztaljuk, hogy a drágítások során mindenütt az állam és az állam vállalatok és üzemek járnak elő rossz példával és ezek közül is a telefondíjszabás mérhatalom drágulása a legaránytalanabb és a legsúlyosabb, olyannyira, hogy a vidéki előfizetők kénytelenek teljesen lemondani annak használatáról. Miután azonban a gazdáknak nélkülözhetetlen szükségük van arra, hogy a telefon útján érintkezzenek a környékbeli gazdaságokkal és a szomszédos városokkal, ezt a drágítást nem hagyhatjuk szó nélkül, hanem a legerélyesebben kell tiltakoznunk ellene, mert hisz a telefonhasználatot gazdaságilag teljesen lehetlenné teszi és így egy fontos gazdasági kultúrtevényt újabb kikapcsolással egyengeti a balkánizálás már megkezdett útjait.

Ebben a kérdésben Horváth Gedeon báró dr., Pap községi (szabolcsmegyei) földbirtokos alábbi adatokkal illusztrált panaszt küldötte be hozzánk, amelyet teljes mértékben magunkévá teszünk:

Békében egy törvényhatósági állomásért 120 K. évi előfizetési díjat kellett fizetni, ami a hivatalos szorzószámmal megszorozva mai pénzértékben kitesz kétmillió koronát. Külön beszégetési díjat nem kellett fizetni a megye határain belül. Ma pedig egy vidéki állomás fizet havi 80,000 K. előfizetési díjat, kilométerenként 30,000 K. vonalfenntartást és minden 25 kilométeren belüli beszégetésért külön 20,500 K. beszégetési díjat. Ha egy kisebb gazdaságnál minimális számúval felvezünk napi öt beszélgetést, akkor évente az előfizetési és vonalfenntartási díjakon felül 37 és félmillió koronát fizetünk a telefonunkért.

Megjegyzem, hogy már magában az előfizetési díj is több a békebeli díj felénél. Itt tehát egy példátlan, körülbelül huszszoros drágítással állunk szemben, amelyet tulajdonképpen csak mi vidéki gazdák érzünk meg, mert hiszen az egyéb üzemek, kereskedelmi és ipari vállalatok csaknem mind városokban vannak elhelyezve és élvezik a városi díjszabás méltányosabb voltát.

Midőn a horribilis díjak miatt kénytelenek vagyunk a telefon használatától egyszerűen eltekinteni. Az a központ például, amelybe gazdaságom van bekapcsolva, ezenkívül még két nagyobb szeszgyáros-gazdaságot kapcsol, de napok mulnak el, míg a központnak csak egy beszélgetése is akadna.

A telefon használatának kényszerű mellőzése pedig kárt okoz nekünk; a legtöbb ügyet, rendelést nem tudjuk idejében lebonyolítani, rengeteg időt veszünk és a termények árakulásától sohasem vagyunk pontosan informálva.

Nekünk, gazdáknak tehát a legnagyobb eréllyel kell az elsősorban miránk nézve oly igazságtalan telefontársaság mérséklése érdekében sikraszállanunk, de nem is elégedhetünk meg egy egyszerű díjmérsékléssel, hanem egész rendszerben kell a mai tarifa megváltoztatását követelnünk, mert hisz azzal még nem volna rajtunk segítve, ha a mai 20,000 koronás beszélgetési díjat leengednék 15,000 koronára. Leghelyesebb és egyedül célravezető lenne egy bizonyos mennyiségű beszélgetésnek a külön fizetendő beszélgetési díj alól való teljes mentesítése, ami semmiképpen sem róna megterhelést a most amugy is téltenségre kárhözott vidéki telefonközpontokra.

Ha az illetékes fórumok itt hamarosan nem látják a helyzet tarthatatlanságát, akkor be fog következni az, hogy a vidéki előfizetőknek nagy része le fogja szereltetni állomásait a magyar gazdasági kultúra nagyobb dicsőségére!

Felhívom mindazok figyelmét erre az oly fontos kérdésre, akik ez ügyben segítségünkre lehetnek. A mai telefontársaság igazságtalan és tarthatatlan, ezen haladék nélkül változtatni kell.

Az ásványolajtermékek vámtételei.

Az új vámtarifa tervezetének tárgyalása alkalmával a hazai öt, kartelbe tömörült ásványolajfinomító-gyár, amint arról annakidején lapunk hasábjain többször megemlékeztünk, a külföldi verseny elleni védekezés céljából a kormánytól fokozottabb vámvédelmet kért, azt hangoztatva, hogy a szükséges iparfejlesztő politika követeli a magas vámvédelmet, mert ellenkező esetben a több évtized óta virágzó ásványolajiparunk tönkremegy. Magyarán mondva, a petróleumkartel a hazai ásványolajiparban való egyeduralmának és a korlátlan áremelésnek biztosítása végett kért fokozottabb vámvédelmet.

Ugyanakkor azonban a fogyasztóközönség, az ipari és mezőgazdasági érdekképviseletek erőiesen sikraszálltak a petróleumkartel kérelmének teljesítése ellen. El is érték azt, hogy a kormány illetékes tényezői, méltányolva a fogyasztók és termelők érdekeit, januárban az autonóm vámtarifa életbe lépését alkalmával, a petróleum és gázolajnak tervezett teljes aranyvámját nem léptette életbe, hanem az eredeti 8 aranykorona helyett 6-20 aranykorona, illetve a 9 aranykorona helyett 6-80 ar-

gópont) havi 200 frank, lakás, ellátás, fűtés stb. nélkül. Kétségtelen, az itteni viszonyok nem illethetők át hozzánk. De következtetésekre, módosított alkalmazásokra, fejlődési célok kitűzésére igen tanulságosak. Felütné például az erőtakarományok általános háttérbe szorulása. Kétségtelen, közrejeltszik itt a szalastakarományok bősége, a gabonamennyek és tengeri s ezek mellékterményeinek szűköse volt. De viszont emellett a takarmányozási rendszer mellett — bármi legyen is szülőke — a tökéletesség emelkedő minőségét nevelnek. Kérdés most már, hogy különösen tehénészettel és tenyésztéssel bíró gazdaságainknál nem volna-e célszerű a tuitengő erőtakarományokkal való etetést, a szalastakaromány fokozott felhasználásával ellensúlyozni. A takarmánytermelés felkarolása nemcsak a drága és gyakran kétes értékű erőtakarományok apasztását, az állatok természetes takarmányához való visszatérést, hanem hozzájárulna magtermelési átlagaink emelkedéséhez.

Nem valószínű, hogy tisztán takarékosággal és az általános regie lehető lecsökkentésével be lehet majd hozni annyit, hogy a kiköztett jövedelmezőségi mérleg ismét helyreálljon. Az árak kedvezőbb alakulására sem lehet számítani, miután ezek világpiaci színvonalon mozognak. Egyedüli megoldásnak a termelés minőségi és mennyiségi emelése mutatkozik: jobb állatokat kell nevelni és nagyobb természetes átlagokat kell kihozni. Utóbbihoz azonban fokozott trágyázás és sűrűbb állatlétszám kell. Ha nem is egy- vagy kétévi trágyázás és két holdra egy állat, de nem is, tisztelet a kivételnek, 6-7 évi trágyázás és 5-6 holdra egy állat. Ugy látszik, ide kényszerítenek és ide mutatnak a mi nyomtasztó viszonyaink s ez lesz jövő gazdasági fejlődésünk iránya.

Elek István dr.

felmegy 10-12 literig. Körülbelül háromhetes korában jóminőségű szénát kap a növekedés, amely ekként a szalastakarományhoz is hozászkodik. A szoptatást elmaradt módszerek tekintik s általában mellőzik. A bika és az üszöborju nevelése ebben a kezdetekben annyiban tér csak el egymástól, hogy a bikaborjunak zuzott zabot is adnak, míg az üszöborju erőtakarományt nem kap. Tejjel minden állat legalább négyhónapos korig táplálkozik, míg a bikaborjunak fejlettsége és szilárd takarmány felvételi képessége szerint esetleg feléves korig is adnak tejet. Ezután a tej megszünik s helyét kizárólag a széna és zab — utóbbi legfeljebb 1 kg-ig foglalja el. A vizadagot kimérik s lehetőleg minimumra fogják. A bikaborju a havasi legelőre nem megy fel; nyáron sem legeltetik, hanem állandóan száraz takarmánnyal karámban tartják; 1 1/2 éves korban — ha formailag is kifogástalan, az évenként egyszer — a Schweizer Braunvieh fajta Zug községekben megtartott állatvizsgálatra a bikát bírálatra elővezetik s ha 75 pontnál többet nyer el, tenyészgázolványát (Belegschein) megkapja. Igazoltsági származási lap nélkül a bika bírálata alá nem is kerülhet. A kemthali tenyészet évenként körülbelül 30 bikát ad el 1 1/2-2 éves korban 550-600 kg. átlagsúlyban; a középmínőségűek 2000-3000 frankért, a legjobbak 3000-6000 frankért kelnek el. Ennek a tenyészetnek törzsbikája a „Zár“, négyéves, 1100 kg. súlyú, tavaly első díjat nyert 95 ponttal s a barna tájfajta állatok között az ország legelső apaállatai közé tartozik. A Maedikoni Szarvasmarhatenyésztői Szövetkezet bikája két éve nyerte az első díjat 92 ponttal; ennek egyik ivadékát 1924-ben 10,000 frankért vette meg egy németországi tenyészet.

Az üszöborjukat a tej elvonása után kizárólag szénával tartják; hat hónapos kornál idősebb állatokat hóolvadás

után, ápris-májusban hegyi legelőre hajtják, ahol őszig, hóesésig maradnak. Az állatok itt kizárólag legelnek s legfeljebb esős, zord napokon kapnak takarmányt, melyet oda-fönt előzetesen gyűjtenek. Minden növekedéskor átlag három nyarat tölt az Almon; az egyszerű leellett íszót lehetőleg még egy nyáron át felküdik, de a rendszeres fejéstehenet már nem. A tejet az Almon vajjára vagy sajttá dolgozzák fel, esetleg hathónapos kornál fiatalabb korban felhajtott borju kiegészítő táplálására fordítják.

A tehének a legtöbb helyen (Maedikon, Karlhause) kizárólag szénán és sarjun telelnek, nyáron legelnek. Nem főt az Almon, hanem a tenyészet helyén. Kemthalban a tehének télen 2 1/2 kg. erőtakarományt is kapnak: 1/2 kg. pogácsát, 1 kg. Maggi-törmelékét és 1 kg. darált bab- és borsóhéjat. A tenyészbikákat ugyanígy etetik, csak hogy babhéj helyett 1/2 kg. zuzott zabot kapnak. Ennek a tenyészetnek évi átlagfejése 3500 liter, de vannak 4500 literes egyedek is. A tejet al feladóállomás, Kemthal 34 centime-ért értékesítik. Az üszök 2 1/2-3 éves korban 500-600 kg. súlyban kerülnek eladásra és 1200-2000 frank átlagárban kelnek el. A legutóbbi évben egy beugratott elohasu üszöt 5000 frankért adtak el Oroszországba. A tenyészet évenként kétszer tuberkolin-próba alá kerül, a fejési ellenőrzés kéthavonként történik.

Nagyjában így fest egy elsőrangú svájci gazdaság. Nyilvánvaló, hogy eltérő az éghajlat, idegen a talaj, mások a szokások és mások az emberek. De főként az emberek. Amikor egyik gazdaság istállójában megtelt zsákokra mutatva, az volt a kérdés, hogy nem zárják-e el — magyarul, hogy nem lopják-e el — csodálkozva néztek s kissé fennakadva jelentették ki, hogy ez „itt nem szokás“. Pedig 18 fejőstehénre s 25-30 növekedőre kerül egy tehén, akinek fizetése havi 80 frank, lakás és ellátás, Kemthalban pedig (ipari

Tavaszi vetőmagvakat: a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás által ólmzárolt, arankamentes
Lóhere- és lucernamagot
eredeti és elsőrendű hazai takarmány- és cukorrépmagot legolcsóbban szállít:
GRÜNFELD ALAJOS árutőzsdei bizományos, Budapest, V., Széchenyi-utca 3.
Telefon: 7-60 Távirati cím: Sativa

korona vámot állapított meg. A teljes aranyvámot pedig f. év április hó 15-ig felfüggesztette.

Közeledvén az április hó 15-ike, a petróleumkartel ismét akcióba lépett és mindent elkövet a vámok emelése érdekében s iparkodik a kormányt meggyőzni a teljes aranyvám életbeléptetésének szükségességéről.

A mai petróleum- és benzinárak is magasak, a több millió vidéki petróleumfogyasztó, az amugy is nehéz pénzügyi helyzetben levő ipar és mezőgazdaság már a jelenlegi árakat is nehezen bírja megfizetni. A mezőgazdaságban a gépmunka örvendően terjed, a túlmagas üzemanyagárak ezt a szép fejlődést megakadályozták. Az ország érdeke, hogy a vidéki lakosság olcsó világítóanyaghoz jusson s ugyancsak közérdek az, hogy az ország létalapját képező mezőgazdaság és ipar a szükséges üzemanyagát megfizethesse. Öt ásványolajfinomító érdeke áll szemben az általános érdekekkel!

Az ásványolajtermékek vámjának emelése távolról sem biztosítana olyan nagy anyagi hasznot az államnak, mint a mekkora kárt okozna ez az országnak. A jelenleg érvényben levő vámnak jövőbeni fenntartása és a külföldi árunak egészséges versenye nem tenné tönkre a hazai ásványolajfinomító-gyárat, hanem kényszerítené őket a tisztas polgári haszonnal való megelégedésre és biztosítaná a fogyasztók közönségét afelől, hogy nem lesz teljesen kiszolgáltatva a petróleumkartell határtalan áremelésének. Ezért reméljük, hogy a kormány a köz érdekekben nem fogja teljesíteni a petróleumkartel kérését.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A burgonya termesztése.*)

Míg Németországban mindig nagy volt az érdeklődés a burgonya iránt és szakgyűléseken, szaklapokban a legkiválóbb szakemberek és elsőrendű gyakorlati gazdák igyekeznek a német gazdákat a burgonya egyszerű termesztésének feltételeivel megismertetni, addig Magyarországon a legtöbb gazdaságban, nem is beszélve kisgazdáinkról, a burgonya csak olyan „mostoha gyermek”-számba megy. Nem igen sokat törődnek vele. Különösen az utolsó háborús évek s az azt követő zavaros állapotok alatt a konjunkturális gazdálkodás folytán a cukorrépa sok helyütt kiszorította helyéről, noha a burgonya neki megfelelő vidéken és talajon, valamint rendes gazdasági viszonyok között jövedelmezőbb a cukorrépánál.

Nagyban való termesztés esetén a burgonya ipari feldolgozása mellett elsősorban, mint a legkiválóbb sertéstakarmány (megfelelő fehérjepótlással) igen fontos szerepet volna hivatva betölteni.

Veszprém vármegyében fekvő gazdaságunkban, melynek talaja nagyobb részt cukorrépatermesztésre alkalmas, a cukorrépának kevésbé megfelelő lazább összetételű tábláinkon nagy súlyt helyezünk a burgonya termesztésére. Megfelelően trágyázott, istálló-, vagy zöldtrágyával ellátott és műtrágyázott talajon csak őszi mély szántásba kerül a burgonya, mely csiráztatási próbán lehetőleg 100% csiraképeséget mutat. Az érési időt tekintve, mindig egyenlő arányban korai, közepes és késői érésű fajtákat termesztünk, hogy a kieszedés alkalmával munkatorlás ne álljon be.

Nagy súlyt helyezünk a vetőgumó termesztésére is. Vetőgumónak a tyuktojásnál nagyobb burgonyát használjuk, abból a feltevésből indulván ki, hogy a nagy gumók csakis egészséges tövekről származhatnak. Vetőgumót azonkívül csak homokos vagy tőzeges talaju tábláinkról veszünk, melyeket a tenyész-

* Hasonló röviden megírt gyakorlati tapasztalatok közlésére szívesen vállalkozunk.

Szerk.

idő alatt többször tüzetesen átvizsgálunk és a beteges külsejű, satnya vagy rosszul fejlődött töveket még a tenyészidő alatt kíméletlenül kiselejtezzük. A burgonyát szedésekor a leg gondosabban osztályozzuk, vetőmagot csak a sok és nagy gumókat nevelő tövekről szedünk.

A burgonyát a lehető legkorábban, március első napjaiban földbe juttatjuk.*) A burgonya ültetésével kapcsolatosan kísérleteket végeztünk arra nézve is, miként volna a kihelyezett vetőgumót leghelyesebben föld alá tenni, hogy a kikélt és a kibújt növények fejlődésének erélyét előmozdítsuk. A kísérletet akként állítottuk be, hogy a lehető legegyszerűbben világosíthatjuk meg e kérdést. A burgonyagumókat minden kísérletnél a gazdaság által használatos fészekvájó-gép után 60-40 cm.-re kézzel ültettük ki, olyan formán, hogy az ültető gyerek a kirakott gumót gyengén a lábával a földhöz szorította. Majd a kijelölt három egyenlő nagyságu parcellából az elsőnél a sorokat rézsut vagy keresztben járatott simítóval huzattuk be, a második parcellánál a tárcsás burgonyatakarónak ferdén állított tárcsáival takartattuk be, a harmadikat szintén tárcsás takaróval fedettük be, de közvetlen utána, a sorok irányában egy közepnehéz hengerrel lehengereztük. Megfigyeléseink eredménye a következők voltak. Legkorábban kikelt minden alkalommal az oldalozóval betakart burgonya, csak hogy a burgonyával egyidejűleg a gyomok is igen erősen mutatkoztak. Fogasolni itt nem igen lehetett, mert a sekélyen alátakart gumókból, még a legkönnyebb fogas is, igen sokat előhuzott, a lókapák járatását viszont pedig az nehezítette, hogy részben a gyomok folytán a sorok nem látszottak oly jól, mint a tárcsával betakartnál. A második parcella kelése valamivel lassabb volt, de amint a sorok egy kissé fakadoztak, a burgonya töltőgumókapával könnyen megművelhető volt. A harmadik parcella kelése a legérellyesebb volt és a fejlődés is ennél a parcellánál volt a leggyorsabb. A sorok jól látszottak és könnyen megművelhetők voltak. Kísérleteink eredményeképpen azt tapasztaltuk, hogyha a talaj laza és nem tulnyirkos, a takarás után a hengerezés igen előnyös, a kelést és fejlődést gyorsítja.

Ugyancsak kísérleteket végeztünk arra vonatkozólag, miként lehetne valamiképpen mesterséges beavatkozással, ha arra esetleg szükség volna, a burgonya érését siettetni. Kijelöltünk két 1/3 m. föld nagyságu parcellát, a későn érő Wolltmann burgonyával beültetett egyik táblánkon. Egyik parcellán a burgonya szárát a föld felett 15-20 cm.-nyire lekaszáltuk, midőn a gumók héja már nehezen fészelt le, a másik parcella pedig lekaszálatlan maradt. Tartós, száraz időjárás következett, a lekaszált száru burgonya életműködését mihamarabb befejezte, a gumók szépen beértek, míg a másik parcellán lassan tovább fejlődött a burgonya. Kísérletünknek a termés sulymegállapítását a tavaly szeptemberben beállott hetes esőzés megzavarta. Azonban még így is egy igen érdekes megfigyeléssel gyarapíthatuk tapasztalatainkat. Ugyanis a lekaszált burgonyatövek az esők elmúltával oly erősen hajtani és bábosodni kezdtek, hogy október első napjaiban, a szedés alkalmával rendkívül sok diónagyságu „új burgonya” volt minden egyes tő alatt. Miután kísérletünk zavarva volt, a sulymegállapítást feleslegesnek tartottuk, de a munkások által egyenlő kosárszám összehordott burgonyakupacok száma kettővel több volt a lekaszált, mint a másikon.

Kísérleteinket természetesen a jövőben folytatni szándékozunk.

Még egy igen fontos tényről akarok felhozni, melyről a burgonya termesztésének sikere nagyban függ: a vetőgumók téli eltartását. A burgonya téli eltartásánál arra kell törekedni, hogy a burgonyasáncok hőmérséklete lehetőleg 4-6 fok C. között maradjon,

*) A korai ültetés fontosságát bizonyítja egyik kísérletünk, melynél az egy hónappal előbb elültetett ugyanazon fajta burgonya ugyanazon talajon 50%-kal több termést adott, mint későbbi fészelt.

mert ezáltal a gumók kicsirázásának elejét vehetjük. A kicsirázódás nélkül jól áttelelt burgonya a természetre igen kedvező befolyással van.

Szélmező-pusztá.

Rédei Kálmán
gazd. intéző.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A hógutakérdés.*)

Általános érdeklődést keltett Szunyogh Gáspár cikke, amely az idej abnormis rossz termés okát kutatja.

Különösen meglepett az, hogy olyan vidékről halljuk a hógutát emlegetni, ahonnan ez előtt ilyen mit sohasem lehetett hallani. A hóguta az Alföld különleges baja volt. Békés, Csongrád, Szolnok vármegyékben hangzott legtöbbször panasz a hóguta ellen. De sohasem hallottam ilyen panaszt dunántúli gazdától, sőt ellenkezőleg sokszor hallottam a dunántúli gazdát dicsekedni, hogy ők ezt a hógutát csak hírből ismerik.

A cikkirő óvatosan bánik el a kérdéssel, határozott állást nem mer elfoglalni s nem meri elfoglalni az én álláspontomat sem. A hógutában én nem hiszek s tagadom, hogy a melegség ilyen végezes hatással volna a szemtermés kifejlődésére. A „Köztelek” hasábjain több éven keresztül nyíltan állást foglaltam ebben a kérdésben s talán első voltam, aki a hógutát kétségbevettem.

A kérdés igen nagyfontosságú s nagyon megérdemelné, hogy a szaktudósok alapos és kutató vizsgálat alá vennék, mert a gyakorlati gazda sohasem oldhatja meg ezt a bonyolult biológiai kérdést tapasztalati uton. De tapasztalataink talán jól fel fogják használni a tudósok s ezért a buzara vonatkozó hosszú éveken át gyűjtött megfigyeléseimet az alábbiakban foglalom össze.

Az Alföldön 25 év óta gazdálkodom. Számítalan esetekben volt alkalmam látni megszorult búzát, de egy esetben sem kellett a megszorulás okát a hógutában keresnem, mert mindig találtam más elfogadhatóbb s egyszerűbben megmagyarázható okozóját a bajnak.

A buza megszorulását előidéző okok három csoportba foglalhatók össze: 1. rovarok; 2. élősködő gombák és 3. növényéletleni rendellenességek.

1. A buza megszorulását kisebb-nagyobb mértékben előidézhetik a hesszeni légy (*Cecidomyia destructor*), a csikoshátú buzalégy (*Chlorops tarniopus*) és a szalmadarázs (*Cephus pygmaeus*). Eme rovarok által okozott kár nagysága attól függ, hogy milyen tömegben lepik el a vetést, továbbá, hogy a kártétel a növényt fejlődöttélességében milyen fokán éri. Például láttam már olyan buzakalászt, amely telve volt kifogástalan minőségű maggal, pedig a szalmadarázs jelenléte kétségkívül meg volt állapítható. A rovarok rendszerint szembeötölő jelesek, de vannak esetek, amikor a gazda csak akkor veszi észre, mikor a szorult szemet látja. Igen sok gazda nem tudja, vagy nem akarja elhinni, hogy egy parányi legyecke milliárdnyi tömege éppen olyan pusztítást végezni, mint a földtrázó zivatarból hulló jégeső.

*) Megjegyzés. Ennek a dolgok lényegébe belevilágító, talpraesett közleménynek számos része olyan természetű, hogy az már nagyon is a rovartan rovat keretén kívül esik. Ennél az oknál fogva e rovat vezetője szükségesnek tartja, hogy kifejezésre juttassa azt a tisztelettel teljes kérését, hogy azok a rovatvezető urak, akik az itt gyűlekező és felvilágosító dolgozatokban érdekelve vannak, várják be türelemmel a közlésre kerülő anyag befejezését és akkor szóljanak hozzá a maguk részéről is. Kérem van azonban a „Köztelek” t. munkatársaihoz, hogy ha szükségesnek tartják, hogy ehhez a kérdéshez még hozzájáruljanak: tegyék azt röviden, mert ha azt a — sajnos, nagyon is „élet”-bevágó — gutatást, hógutát a végtelenség tárgyalják, akkor — felek — a t. Szerkesztőség egyszerre ugyancsak kiméri a mi — helyünket is.

Jablonowski.

FORDSON-TRAKTOR	AUTORIZÁLT KÉPVISELŐJE: HALTENBERGER VILMOS	SZÁNT, HAJT, VONTAT petróleummal legelőcsőbb gazdasági erőgép. A világ páratlanul elterjedve. Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságokból.
	Budapest, VI., Nagymező-utca 19. Telefon: 889-15	
Fordson-traktor prompt kapható		

Vetőmagnemesítő és Értékesítő R.-T.	Ajánlja tavaszi vetésre eredeti nemesített
Budapest, V., Mérleg-utca 3., III. em.	Fleischmann-féle lófogú tengerijét
Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR	(aransárga, korán érő, lófogú, bőtermő, rendkívül kedvező morzsolási aránnyal) eredeti nemesített szántóföldi fehér „F” bokorbab-vetőmagot, eredeti nemesített Székács- és „F” mohar- és köles-vetőmagokat
Távírateim: Nemesmag	Telefon: 128-35 és 146-20

E tekintetben nagyon messze vagyunk az amerikai gazdáktól, akik minden erővel küzdenek a kártékony rovarok ellen s a rovarkárokat nem róják az időjárás vagy éghajlat terhére. A buza megszorulását előidéző okok között a rovarkártétel a legkönnyebben felismerhető és megfigyelhető.

2. Az élőködő gombák, különösen a buzarozsda (Puccinia-fajok) a leggyakoribb okozói a buza megromlásának. Többféle rozsdagombát ismerünk, de abban mindegyik megegyezik, hogy ránézve alkalmas időjáráskor elemi csapáskába menő kárt okozni a buzában. A figyelmes vizsgáló a megszorult szemű buzát látva, meg tudja különböztetni egy mástól azt a szorult buzát, amelyet a rovarkár idézett elő s amely a rozsdagomba kártétele folytán keletkezett.

A rozsdá esetében hangsúlyozni kell azt a tapasztalati tényt, hogy a foszfor-savban bővelkedő talajon, illetve a foszforral trágyázott buzavetésben a rozsdagomba kártétele esékélyebb.

A rozsdagomba kártételének mértéke főleg attól függ, hogy a fejlődés milyen szakában van a buzánövénnyel, amikor a rozsdagomba meglepi és hogy a további fejlődésben az időjárás mennyire kedvező a rozsdagomba fejlődésére?

Az, hogy a rozsdagomba kártétele a buzaszem megromlásában nyilvánul, köztudomású dolog. A legtöbb gazda ismeri ezt a betegséget és tudja, hogy az súlyos csapást jelenthet reá nézve. Azonban kétségbevonhatatlan tény az is, hogy nagyon sok esetben van rozsdá és a buzán kártétel nem vehető észre, a termés kielégítő mind a mennyiségre, mind a minőségre nézve. Általánosságban azt mondhatjuk, hogy a rozsdá kártétele mindig nagyobb a megdőlő buzavetésben, mint az állóban.

Ha tehát a szorult szemű buzavetésben rovarkárt, vagy rozsdakártétele tapasztalunk, akkor nem kell még a hógutát is segítségül hívni.

Nehezebb feladat, hogy magyarázatot találjunk akkor, ha a buzaszem megszorult és ha sem rozsdát nem látunk, sem pedig rovarkárt nem tudunk megállapítani.

3. Az élettani rendellenességek többfélék lehetnek, de most csak azokat a jelenségeket kell vizsgálnunk, amelyek káros hatása a buzaszem megszorulásában nyilvánul.

Buja talajokon, különösen dus csapadékos időjárás esetén nagyon gyakori jelenség, hogy a buzavetés megdől és ha a megdőlés a kiképzés, vagy a virágzás előtt történik, akkor az sokkal súlyosabb károkozással jár, mintha virágzás után következik be a megdőlés.

A kár a buzaszem kisebb-nagyobb mértékű megszorulásában nyilvánul. A megdőlő buza nem tud rendesen fejlődni, az alulfekvő növények nem kapnak világosságot, levegőt, a levélnet nem tudja az átdolgozást teljesíteni, az anyagseremüködés hiányos s az eredmény a tökéletlenül fejlődött, megszorult mag. A megdőlő buzánövénnyel rendszerint előfordulnak és dusan tenyésznek az élőködő gombák és tenyészésükkel fokozzák a kártétel nagyságát.

Kétségen kívül meg van állapítva, hogy a foszfor-savban gazdag talajon, vagy a szuperfoszfáttal trágyázott buzavetésben ritkábban fordul elő a megdőlés veszedelme.

A megdőlés is általánosan ismert dolog és semmi okunk sincs, hogy a szóban lévő baj magyarázatául a hógutát hívjuk segítségül.

Azonban vannak esetek, amikor a buzán nincs rovarkár, nincs rozsdá, nem is dől az meg és a szem mégis meg van szorulva, silány, ocsuszerű.

Állapítsuk meg elsősorban azt, vajjon tényleg igaz-e az az állítás, hogy csak az aratást közvetlen megelőző napokban vehető észre a buzaszem megszorulása, vagy az a még merészebb állítás, hogy a korábban learatott buza szeme teljes és kifogástalan, a pár nappal később aratott buza szeme pedig — mert ezt még lábon érte a hóguta — megszorult.

Határozottan állítom, hogy minden különösebb vizsgálat nélkül már június hó 10—15-e táján a buzaaratás előtt, tehát már 2—3 héttel feltétlen bizo-

nyossággal megállapítható, hogy a kalászbán levő buzaszem teljes és kifogástalan minőségűvé fog-e beérni, vagy pedig szorult lesz-e aratáskor a mag?

Ilyen hóguta-rémmeéseket csak az a gazda hisz el, aki a buza vetését kocsirol nézi. Aki megkísérli a növénynek is az élveboncolását, hamarosan megtalálja a kellő magyarázatot.

A buza elvirágzása után a megtermékenyült maghónában a kis embrió gyors fejlődésnek indul. A növény ekkor már teljesen kifejlődött és összes szerveinek munkája egy célra irányul, arra, hogy az új magot létrehozzák, hogy azt kifejlesszék, hogy a magcsirát a faj fenntartásának biztosítása végett a szükséges táplálékanyaggal szereljék fel.

A buzaszem június hó 10—15-ike táján már annyira kifejlődött, hogy a polyvalevek által alkotott kis üreget teljesen kitölti, duzzadt, élénk világos zöldes színű, a maghátyája sima, pedig fényes. Az ilyen mag egészen és aratás idejére kifejlődött buzaszemékné fog érne. Erre jöhet akármilyen hóguta, nem fog neki ártani.

Ha a jelzett időben a polyvalevek üregében a zsenge buzaszem fejletlen, vékony, a maghátya ráncos, fénytelen, sűrűs-zöld színű, aratásra ebből silány, szorult szem lesz, ha bármilyen kedvező időjárás lesz is aratásig.

Határozottan állítom azt is, hogy a szorult szemű buza lasabban érke, mint a hibátlan telt szemű.

A keményítő-stb. anyag, ami a zsenge buzaszem-ben oldott állapotban raktározva van, nem illó anyag, az onnan el nem párologhat, akármilyen hóguta-környékezte.

Nyilvánvaló képtelenség tehát az az állítólagos megfigyelés, hogy a buzaszem az aratás előtti 2—3 napon tönkremegy és az addig szép, telt mag egyszerűen összeaszalódik, megszorul. Az aszott, megszorult mag sohasem volt teljes és éppen azért lesz a mag silány, ocsuszerű, mert a növény nem tudta a kellő mennyiségű keményítőt már elejétől kezdve sem raktározni a magba. Nem tudta pedig azért, mert a keményítő fejlesztéséhez szükséges növényi táplálékanyagok nem állottak kellő mennyiségben vagy fölvehető állapotban rendelkezésre a talajban.

Ha a talaj általában szegény, akkor a növény fejlődése csenevész és kis terméshozamot fog adni, de a gyenge fejlődésű növény a kevés magot teljesen kifejleszti s az kifogástalan minőségű. Gyengén kifejlődött, silány buzánövénnyel kalászában nagyon ritkán lehet szorult szemű magot találni.

Azonban előfordul nagyon gyakran, hogy a talaj csak bizonyos táplálékanyagokban szegény, vagy eme táplálékanyagok nehezen felvehető alakban vannak a talajban. A növény fejlődésének szakai szerint fölvehető többet vagy kevesebbet az egyes növényi táplálékanyagokból aszerint, amint szükséglete parancsolja. A levélnet és a szár felépítéséhez jobban felhasználja a nitrogénvegyületű táplálékanyagokat, míg a magkezdeshez és kifejlesztéshez nagyobb szüksége van a foszforvegyületekre. Ha a talaj tehát nitrogénvegyületekben bővelkedik, a növény buján kifejlődik és ha ugyancsak ez a talaj foszforban szegény, akkor a szépen kifejlődött növény nem tud kellő minőségű magot produkálni. Ha ezt meggondoljuk, előtűnik van Liebig minimum-törvénye, mely szerint a termés nagyságát (és általában a növény fejlődését) a talajban legkisebb mennyiségben jelenlevő táplálékanyag szabja meg. A növény a maga módja szerint küzd ez ellen a súlyos baj ellen és például a foszfor-savat igénykiszik legalább bizonyos hányadban kovással helyettesíteni. (Lásd *Természettudományi Közöny* 1924. évi október havi füzetben Balleneger dr. cikkét.)

Itt van a hóguta a maga valóságában!

A hógutamésének főhelye az Alföld gazdag talaju vidékei, ahol azonban a talaj foszfor-savban aránylagosan mégis megszegényedett. Igen fontos dolog az a tényállás, hogy foszfortrágyázással sok esetben csökkent a buza megromlása, a megdőlés és a rozsdakár.

A magam részéről tehát azt vallom, hogy nem hiszek a hógutában! En azt a jelenséget, amelyet általánosan a hóguta okozotának tartanak, a Liebig

minimum-törvény alapján jelentkező és bekövetkező természetes okozatnak tartom. Ezt elhárítani és leküzdödni módomban van, míg viszont a hóguta ellen teljesen védtelen az ember.

Leszögezem azt a tényt is, hogy a hógutáról sem a néhai Balás Árpád, sem Cserhádi nem emlékeznek meg. Pedig hát — ismerjük el — ők is értettek valamit a növénytermeléshez.

Azt hiszem, emmi elég lesz egyelőre a hógutáról! Szólni kell még ahhoz a kérdéshez is, hogy mi lehetett a rossz termés oka? Ezt a kérdést annál inkább kell minél előbb és alaposan tisztázni, mert előreláthatólag még lesz részünk egy pár rossz termésben a legközelebbi időben.

A kérdésre röviden válaszolok: A gyenge termés oka szerintem és általánosan elterjedt és divatba jött rablógazdálkodás. Tíz év óta zsaroljuk talajunkat. A háborúban a mezőgazdától elvették a szénát, a szalmát, állatainak nagy részét, az istállótrágyázás csökkent, a mesterséges trágyázás (műtrágyázás) megszűnt. Gondos talajművelés, okszerű talajjelőkészítés kiment a szokásból.

A háboru előtt is nagyon el volt terjedve a rabló-gazdálkodás, azóta pedig általános lett. Ha egy pillantást vetünk a mesterséges trágyafogyasztásunk kimutatására, azonnal megtalálhatjuk a rossz termések egyik okát. Hazánk talaja a foszforban általánosan szegény volt mindig, a béke utolsó éveiben a mesterséges trágyázás nagyon szépen terjedt és ennek következtében termésátlagaink is emelkedtek. Azután a háboru következtében a mesterséges trágyák használata megszűnt és ennek folytán termésátlagaink is szemlátomást csökkentek. Ez nagyon természetes. Éppen az volna a csodálatos és megmagyarázhatatlan, ha termésátlagaink ilyen körülmények között is emelkedtek volna. A talajzsarolást fokozta az a körülmény, hogy ez utóbbi években igen elterjedt a nemesített gabonafajták termesztése. A nemesített fajták nagyobb terméseket adtak és ezzel még jobban zsaroltuk a talajt. Ez a valóság! Szomorú, de igaz! Addig pedig ne is reméljünk jobb terméseket, amíg a kizsarolt talajt újra bőventermővé nem tesszük.

Ez pedig igen nagy feladat és mire a magyar gazda ezt megteheti, addigra éppen olyan óriási jelzalog stb. terhek lesznek a birtokán, mint voltak a háboru előtt.

Ez még szomorubb!

Hogy pedig egy földművelő államban, melynek összes terheit a mezőgazdaság viseli és melynek egész tétele a mezőgazdasági termeléstől függ, az illetékes tényezők mindezeket a bajokat nem látják vagy ha látják, nem igyekeznek azokon segíteni, amikor azt még lehetne: ez az egészben a legszomorubb!

Nagydobos.

Pályi Sándor urad. tisztartó.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Döhrmann Heerk.

A statisztika tanulságai.

Engedtessek meg nekem, hogy visszatérve a november 16-iki, 90. számú „Köztelek”-ben fenti cím alatt megjelent cikkre, annak adatait más oldalról is megvilágítsam.

Eleve meg kell jegyezni, hogy távol áll tőlem fenti cikk általam kiválóan tisztelt írójával, kinek szakértelme és kiváló tudása iránt teljes hódolattal viseltetem, polemikába bocsátkozni, de talán másként itélné meg ő is a luxusból való eredményét, ha alkalma lett volna a kiállított anyagot és a fennforgott viszonyokat személyes tapasztalat után is megítélhetni s nem tisztán az eladási árak nagyon is egyoldalú statisztikájára kellene támaszkodnia.

Az állatkivállításon megjelent szakemberek egyhangú megállapítása szerint nemcsak számszerűleg volt elég kevés a kiállított anyag, de minőségileg is — általánosságban — bizony csak igen szerény minőségű volt, úgyhogy mindenki, aki csak némileg

WD-TRAKTOR

VEZÉRKÉPVISELET!
„LIGO” R.-T.
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.
TELEFON: 194-11
Sürgőnycim: LIGORT, BUDAPEST

KEREKES ÉS TANKRENDSZERŰ
25 ÉS 50 LÖERŐS **TRAKTOROK**
80 LÖERŐS **MOTOREKÉK**
SZÁNTÁSRA VONTATÁSRA HAJTÁSRA
NEHÉZ TALAJOKRA IS EGYARÁNT ALKALMAS
TARTÓS, ÜZEMBIZTOS NÉMET GYÁRTMÁNY
PÓTALKATRÉSZEK 1752 JAVÍTÁSOK

Fordson petróleum motorolaj motorbenzin

Speciális minőségben
7324
„STEAU”
Kőolajkereskedelmi R.T.
Budapest, V., Nádor-utca 8.
Telefon: 194-38, 194-39
Távírási cím: Petrosteg

ismeri tapasztalatból Csonka-Magyarország jelenlegi loállományát, megállapíthatja, hogy hála Istennek, van már sokkal jobb anyagunk is az országban, mint az ott kiállított.

Ennek csekély felhajtásnak többféle, igen közel-fekvő oka van. Elsősorban az engedélyezett kedvezmény ellenére is még elég magas szállítási díjak és a vásárral járó többi kiadás, továbbá az a körülmény, hogy a gazdák nem készültek fel eléggé a luxuslúvásárra, ennek hosszu szünetelése után még bizonyos tartózkodással, jobban mondva nemtörődömséggel viselkedtek az iránt és főleg az a, sajnos, az egész országban tapasztalható tény, hogy a lónak egyáltalán nincsen ára. Hogy ez általános jelenség, ezt bizonyítja minden kétséget kizárólag minden országos vásár, az augusztusi alagi éves telivérversés, az őszi alagi telivérversés és azt hiszem, minden lókereskedő tapasztalata is.

Mint cikkirő is lehetségesnek tartja, tényleg a ló-árak átlagos szintje tulontul alacsony és mélyen alatta van a békebeli állapotnak, még sokkal lejjebb, mint a lovak minőségének színvonala.

Ezek után néhány szót a sütvényi ménesről, mely felett cikkirő ur annyira egyoldalú statisztikai adatok alapján, oly irgalom nélkül pálcát tör — látatlanban.

Talán fentiekben sikerült azoknak is plausibilissá tenni azt, hogy nem a sütvényi méneknek volt „pechje”, hanem hogy egyáltalán nem volt ára a lónak, akik nem is látták maguk a vásárt. De nézzük közelebbről mit és hogyan adott el Sütvény! A kiállítási katalógusban 156-tól 165. számig felüntetett lovakat — ezekből egy nem lett felszállítva — 9 darab „használati kancá-t” és nem mint a használati és luxuslúvásár eladásainak eredményéről beszámoló cikk — bár igen előzeny és kedvezően, de annál kevésbbé találon — állapítja meg, jukkereket, vagy pláne „hintós-lovat”. Az ugynevezett hintós egy 20 éves, kiérdemesült selejt-anyakancá volt, melynél bármily viszonyok között is nehéz lett volna jobb eladási árat elérni. A többi 8 ló pedig 5-7 évig szintén mind selejt. Hogy ilyen, még kistenyésztnél való továbbtenyésztésre sem alkalmasak, minősített selejt-anyagból nem lehet „jukker“-fogakat összeállítani, erre talán mellőzhető minden további magyarázat. És ez a selejtanyag is a vásárvezetőség intézkedésére a vásár utolsó napján lett árverés alá bocsátva, mikor nem vásárlatogató, de lóápoló is alig lézengett már a vásáron, így tehát nem csodálható, hogy a sütvényi lovak tetszésszerűen árban lettek prédájává a Tattersall néhány vásárlókedvet mutató lókereskedőjének.

Hogy talán jobb lenne, ha Sütvény selejtlovaikat selejtárverésen helyben értékesítené, ez így, távolból írva, helytálló, s a viszonyok javultával a jövőben valószínűleg meg is fog történni. Hogy ezidén kivétel történt, annak több oka is van: Sütvény közelében ily selejtlovakra egyáltalán nincsen vevőközönség. A környékbeli községek lakossága többnyire csak hidegvér keresztezésű lovakat kedvel és használ, de különben is oly bizalmatlan a selejtanyag iránt, hogy igazán jó használható selejtlovakat sem vesz meg közvetlen az árverésen, legfeljebb utólag a kereskedőtől. Ennek tudatában a környékbeli lókereskedők „ringet” alkotnak és csakis mélyen áron alul volnának hajlandók selejtlovat venni. Külön árverést hirdetni Sütvényben — 9 selejtloért — alig vezetne eredményre, a környékbeli földbirtokosok legtöbbje maga is lótenyésztő, a maga felesleges anyagát is alig tudja megfelelően értékesíteni, tehát nem igen hajlandó, a tél beköszönésével selejtlovakat vásárolni. De főoka az ideai intézkedésnek talán az volt, hogy több hivatott részről ismételtén adtak elő kérelmek, hogy mint régente, ugy most is támogassa a lótenyésztés vezetősege különösen ezt az első tattersalli vásárt, eme kérelmeknek engedve, határozatotott valószínűleg el a sütvényi lovak elküldése, más állami ménesben nem állván már rendelkezésre eladó ló.

Igen kívánatos lenne, hogy oly kiváló szakember, mint a bekezdőleg vonatkozott cikk írója, a jelenlegi

sütvényi ménesanyag megtekintése után mondana ez anyagról bírálatot, ez elősegítené eme ménes szélesebbkörű megismerését és ebben az esetben többek között a következőket is meg lehetne állapítani: Az októberben eladott selejtlovak még a sütvényi ménes katonai kezelésének idejéből származnak kettő kivételével, a kettő az átmeneti időből, midőn a Sütvénybe, a földművelésügyi kezelés idejére kiválasztott ménnek még nem álltak rendelkezésre. A hadsereg kimondott célja katonai háttas, főleg nemessebb tisztú és altisztú lovak tenyésztése volt, mi az állam jelenlegi tenyészélejtől nemesek hogy nagyon távol esik, de ezzel majdnem ellentétes. Eppen azt a tenyészirányt, mely Sütvénynek most ki van tűzve, kivüle csakis Mezőhegyes követi, ez azonban nem képes számszerűleg sem ellátni az ország szükségletét, de minőségileg is vannak olyan eltérések, melyeknek megfelelően a sütvényi kiváló helyi viszonyokat nehezen lehetne nélkülözni. Hogy ez így van, misem bizonyítja jobban azon ténynél, hogy Nagymagyarország legjobb félvérménesei, melyek igen számos lovat tenyésztettek a külföldnek is, az ország ezen a részén voltak és vannak nagyjából még ma is, utalok csak ily nevekre mint: Leperd, Ozora, Vám, Majsza, Dalmand és végül Sütvény is, mert még a katonai éra alatt is, annak ellenére, hogy az épenséggel nem volt feladata, ellentétben cikkirő ur megállapításával, igenis produkált kiváló tenyészmeneket is, csak hogy ezek, mint a ménes törzskönyvében megállapítható, többnyire kimentek Ausztriába, évente 8-10, sőt több is.

Aki látja most Sütvényben az anyakancák által vontatott, súlyosan megrakott zabos- és takarmányoszekereket ügétésben a meredek domboldalakra felgördülni, vagy feneketlen sárban megállás nélkül dolgozni naphosszat, aki megbírálja a most Sütvényben felnevelő kiváló nemes, de erős csontozatu, erős testalkatu ménévjáratokat, melyek hivatva lesznek a gazdasági félvér-típust továbbtenyészíteni, mely gyorsabban és jobban fogja szolgálni a kisgazdát is, a most azon vidéken használatos mindenféle hidegvér- és más keresnál, az nem fogja soha többé a sütvényi ménesre fordított közkölségek nem célirányos voltát féltetni.

A sütvényi ló kissé későn éri el teljes kifejlését. Hallottam már országos híru lótenyésztési kapacitást — ki szintén kissé lenézőleg beszélt a sütvényi lovakról — az elragadtatás hangján beszélni az 5-6 éves sütvényi ménesikók tanúsított fejlődéséről, de ezt egy selejtkanca-árverés árának statisztikai kimutatásából nem lehet megállapítani.

Még csak annyit, hogy a sütvényi bergazdaság, csak félig-meddig normalis gazdasági viszonyok között, haszonnal zárja az évet, hogy a ménes apparátusa, eltérően más állami ménesektől, oly kicsiny és gazdaságos, hogy a ménesanyag más ménesekbe való szállítás esetén nem volna lényegesen olcsóbbá tehető, talán mindezek érdemessé teszik arra Sütvényt, hogy szakemberek is némi figyelmet áldozzanak ennek a ménesnek és hogy egy rosszul vagy jobban sikerült eladása a legselejtebb 9 lónak ne veszélyeztesse a ménes létjogosultságát.

Sütvény.

Hámorszky Artur.

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: e. Dörner Béla.

Észrevételek a sertésvitához.

Sarkos ellentétben áll ugyan az elveimmel és noha a múlt évi 96-os számú „Köztelek”-ben megjelent cikk beállítás is olyan, hogy a válaszadás alól eleve abszoluciót tartalmaz számomra, de mert talán Konkoly Thege Sándor inkább csekélységgel foglalkozik, sem mint a felvetődött kérdés lényegével, így az elvek sutbatevésével is azt néhány megvilágító szó nélkül nem hagyhatom; jóllehet, egyenlőten fegyverekkel küzdünk. A gyakorlat kérgeskezü napszámosa, őt a tollforgatás hivatásos mesterét kipari-

rozni nem tudom. Sajnálattal kell megállapítanom, hogy Konkoly Thege Sándor láthatatlan ellenséggel hadakozik és éppen ez az, ami miatt, mint fentebb is mondtam, felmentve érezhetném magamat a válaszadás kényelmetlen mestersege alól, mert hibás lévén a fundamentum, amelyre cikkét felépíti, azon a személyes megbántottság hangja vonul végig.

Ugy hiszem, minden fenntartás nélkül elfogadja Konkoly Thege Sándor azt az állításomat, hogyha valamennyire tudtam is az 1923. évi első import mozgatóit, hát arról még ma sincsen halvány sejtésem, hogy az 1924. évi tavaszi tenyészállatvásárra kik hozták be az anyagot („behozás” alatt a szó szoros értelmében véve az anyag kiválasztását értem) és hogy cikkem megírását a mostani őszi import látása (lásd Stuhlmüller-féle kan is, melyet külön kiemeltem!), valamint Witthen dr. cikkének olvasása inspirálta.

Mert hiszen az első kanimport óta másfél év telt el, amióta a jogos kritikának volt elég ideje, amit viszont csekélységem annál is inkább megtehetett volna, mert az akkori import-láz hulláma teljesen érintetlenül hagyta és a sokféle szakértővel szemben ama kevesek között voltam már akkor is, akik nyíltan hangoztatták, hogy ilyen anyagért kár a külföldet gazdagítani.

Eppen ezért ne azt nézzük és ne azon vitázzunk, hogy ki érti jobban a disznót, avagy ki látott már többet (akár természetben, akár könyvekben), de csak azon, hogy tényleg rosszak voltak-e az eddig behozottak vagy sem? És jogunk van-e azt megkritizálni vagy nem? Mert a kísérlet végeredményében mégis csak a mi bőrünkre ment. Ha a behozott nagyszámú állat között véletlenül csak egy vagy két darab lett volna rossz, hát azon senki szakértő és a gyakorlattal tisztában levő fenn nem akadt volna, mert az természetes következménye a tömegesebb vételeknek. Abszolote jóra és korrekture meg nem is voltak igényeink, mert olyat elfogni csak véletlen szerencse dolga.

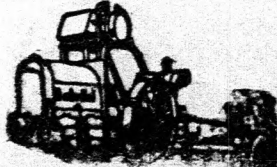
Amikor azonban éppen megfordítva volt az és a különféle koru állat közül alig egy-kettő vált csak be (lehetséges, hogy ezt Konkoly még ma sem tudja), hát akkor bocsánatot kérek, aki ilyent tud csak behozni, az csak papíron érti a disznót és olyan messze áll a gyakorlat által támasztott igények honorálásától, mint Makó Jeruzsálemtől.

Aki pedig ilyen nagy és kihatásaiban is messzemenő importra vállalkozik, hát annak igazán ki kell állania a kritikát, még akkor is, ha az, amit teljes szakértelemmel és tudásának latbavetésével tett, nem is ugy sikerült, mint azt mindnyájan szeretjük volna.

Hogy azok a mult évben importált kanok azért lettek volna rosszak, mert korán tenyésztésbe vették őket? azt kételem. Hiszen különösen a fiatalabbjait valóságos szanatóriumi ápolásban kellett részesíteni, hogy itt ne hagyják ezt a csunya árnyékvilágot, azok semmiféle megértést nem mutattak a gyöngébb nem irányában, inkább az eunuchok kevésbbé férfias „statizta” szerepét töltötték be a yorkshirei háremben.

A tévedés emberileg mindig érthető és ezért volt kár Konkoly doktornak az ez alkalommal felvetődött jogos kritikán érzékenykedni, főleg akkor, mikor őreá senki nem is gondolt és kár volt a többi kiváló szakértő nevét is felemlíteni. Az első kanimport sikertelenségét inkább talán lélektanilag magyaráznom és visszavezetném az akkori idők tenyésztoinek lelkiállapotára, amikor is a szó szoros értelmében véve e téren ki voltunk koplalva (azt pedig már tapasztalásból tudjuk, hogy a „kikoplalás” más téren is milyen veszedelmes tanácsadó), ilyenkor nem igen finnyas az ember és a hussertésenyésztés kezdett divat lenni a konjunktura virágjában és a hussertés-láz befolyásolta inkább a tenyésztoi szakértelemet. Akkor tényleg nagy szükség volt az idegen vérré és nagy szükség lenne arra ma is, hiszen hazai yorkshirei tenyészeteink mind közelebbi vagy távolabbi atyafiságban állanak egymással és nem is annyira a duzzadt erszények, mint inkább a nagy

*) Ezt a tojaskereskedő cég teljesen önállóan és privátim hozta be az angol sertéseket! Rovatvezető.

BIZTOSAN és GAZDASÁGOSAN

SZÁNT és CSÉPEL

35-40 HP

EXCELSIOR MOTOREKÉNK

GAZDÁK SZÁMÁRA KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!

TESSÉK ISMERTETÉNT KÉRNI

TÁVIRATI-ÖM:

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T. DAIMAGPUCH. BUDAPEST

AUSTRO-DAIMLER-MAG-PUCH

TELEFON: 5-72

Magyarország vialal központja: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

VETŐGÉP
BORPRÉS
MORZSOLÓ

7128

DEBRECZENI MEZŐGAZDASÁGI
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Eladási iroda:

Budapest, VI., Berliini-tér 2. szám.

KERESKEDELMI ÖNTVÉNYEK

sükség volt az oka annak, hogy az importált kanok dityrambusok zengése közepette mind drága áron keltek el.

A takarmányozástán lekiécsinylését pedig éppen oly kevésbé kellett Konkoly Thege Sándor dr.-nak abból az inkriminált cikkből kiolvasni, mint a személyére szóló bírálatot, mert hogy éppen a yorkshire tenyésztése és kielégítő fejlődése (természetesen mindig a tej nélkül való takarmányozást értem) a szabványos etetést nem türi meg, azt, úgy hiszem, minden ezirányban foglalatalkodó gazdatudja. Nekem legalább már jó néhány év óta a „szabványokkal“ való etetés soha nem sikerült. Hogy nálam a szabványon kívüli, de észszerű etetés is megfelel, arról Konkoly doktor nálam a múlt évben személyesen is meggyőződhetett és ha ez évben lelt volna szerencsém hozzá, úgy láthatna volna a 200 drb nyolcénapos malacnak átlagos 85 kg-os súlyát. Ez pedig mindenféle boszorkányos mesterség nélkül érjük el és hogyha a takarmányozástannak a yorkshire-okra vonatkozó tételeit le is kicsinyelném, úgy ezt teljes gyakorlati tudásommal alátámasztásával tenném.

Talán nem is tévedek, mert hiszen a közelmúlt példája megmutatta, amikor is magas és tudományos színvonalon álló német szisztéma szerint és Schweinmeister által etetett egyik tenyésztünk úgy tudom, hogy semmi különlegesét produkálni nem tudott és amilyen kíváncsiak voltunk ennek a nagy apparátussal meginduló tenyésztetnek a működésére, éppen olyan mértékben ábrándultunk is ki abból a mult évi tenyészállatvásáron látottak után.

Jóllehet, nagyon szerettük volna tenyészállatszükségletünket innen felfrissíteni, a gyakorlat, azt hiszem, itt is megette a tudományt és a nagy fehérjeadagolók talán bebizonyítva látják, hogy nem is annyira fontos a sok fehérje etetése, de igenis az, hogy milyen formában adagoljuk azt. Sörtörköly és a többi kiváló fehérjék szerintem csak az elméletben jók, de nem arra való, hogy a disznók azt megegyék és ha kényszerűségekből meg is eszik, azok nem arra való, hogy a szilárdok megfelelő fejlődést kellőképp biztosítsák.

Amit a német nemesített sertésről írtam, azt hiszem, mind helytálló. Ahhoz nem kellett különösebb előtanulmány, sem közvetlen tapasztalat és ma még nem tért a kérdés felett senki sem napirendre, csak par excellence összehasonlításokkppen volt róla szó. Hogy ezek a németek izlésének és a németek viszonyainak jobban megfelelnek, ez közismert, ezen nincs mit revidálni és hogy nekünk meg nem szükséges mindazt utánozni szolgailag, amit ott látunk, az már többször bebizonyult. A yorkshire-tenyésztés nem szorult különösebb védelemre, mert az a szilárd meggyőződése, hogy a gyakorlat, amely a legjobb tanítómester, ugyanis a yorkshire-tenyésztőknek fog a Landschweinnal szemben igazat adni és ha én joggal olvastam ki Witthen dr. cikkéből a Landschweinn propagálását, azt hiszem, abban sem tévedtem, mert aki „A sertésenyésztés időszerű kérdéseiről“ címen írt kis füzetét elolvasta, úgy teljesen tisztában van az ő hussertésenyésztő elveivel.

Tisztelet, becsület a németeknek, tudásuknak, szorgalmuknak és igazán leghőbb vágyam az lenne, hogy a mi tenyésztőink is olyan kitarással és annyi munkával dolgozzanak a sertésenyésztés érdekében, mint ők. Az is közismert azonban, hogy az ő gazdasági viszonyaik teljesen mások, mint a miénk és úgy vagyunk talán velük, mint ők a jó magyaros töltőkáposztával. Ez a magyarnak: orvosság, a németnek: halál.

Pázmánd.

Schultheisz Gyula.

A burgonya termelése és nemesítése

2-ik. lényegesen bővített kiadás, 40 ábrával, 1 műmelléklettel. Írta: Heke László. Ára 42.000.- korona és külön a postaköltség. „Patria“ r.-t. könyvnyomdája, Budapest, IX., Csi35-ut 25. (Köztelek)

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferenc dr.

A sertések angolkórja és csontlágylása.

Sertésenyésztésünk óriási értéket képvisel és mint nemzeti termelésünk egyik legjelentékenyebb tényezője, elsőrangú fontossággal bír. Kivételünk révén leromlott pénzügyi viszonyaink javítása tekintetében is hatalmas eszköz. Ennek a nagyjelentőségű állattenyésztési ágazatnak sorsával bizonyos tekintetben a tenyésztők nem törődnek eléggé, értem ezalatt első sorban az állategészségügy terén uralkodó állapotokat. Egy meglehetősen veszedelmes betegségre hívom fel a t. gazdatársaim figyelmét és ez a sertések angolkórja.

A betegségnek oka a szervezet mézshiánya, mely túlkeves mézshónak felvétele vagy szoptatás kockáknál túlsó mézshónak leadása, esetleg mindkettőnek együttes hatása folytán áll elő. Rendesen nagyon száraz nyár után, aminő a tavalyi és a harmadévi nyár volt, vagy mézshónak és a foszforsavnak mennyisége, úgyhogy a normális mennyiségnek egyharmadára, vagy egynegyedére is csökkenhet. Ez a betegség száraz nyár után, a téli istállózás idejében szokott különösen sok áldozatot követelni, amennyiben télen a sertéseket legnagyobb részt szemeselésen kívül mézshónak nagyban szegény burgonyával és répával szoktuk takarmányozni, a burgonyában pedig, úgy mint a répában, valamint a tengeriben csak 0-3 ezrelék a mézshónak, az árpában pedig éppenséggel csak 0-1 ezrelék. A szoptatottak ritkán esnek angolkórba, még ha az anyaállat angolkóros is. Az anyatej százalékos mézshónaktartalma ugyanis független a takarmány és a szervezet mézshónaktartalmától, legfeljebb, ha az anyaállat mézshónáiban szenved, a tejelése csökken arányosan a mézshónákkal. Helyformán azok a malacok betegednek meg, amelyek már 10-15 napig árpát esznek. Ennek oka az, hogy az árpában a méz és a foszforsó viszonylagos mennyisége nincsen a helyes arányban, mert az árpa mézshónaktartalma 0-1 ezrelék, foszforsó tartalma pedig 6-6 ezrelék. Ennek következtében a foszforsók az árpában található mézshónakból annyit könek meg, illetve alakítanak át foszforsavas mézshónak, hogy a fennmaradó mennyiség már nem elég a szervezet mézshónakszükségletének fedezésére. Ezért télen a szemesztakarmányok nagy mértékben való etetése alkalmával fejlődik ki a betegség. Hozzájárul a baj kifejlődéséhez a mozgás hiánya, mert a mozgástól megkímélt állatok csontképződése kevésbé élénk és a már lerakódott csontsók is a rendesnél nagyobb mértékben szivódnak fel; azonkívül hiányzik az a mézsmennyiség, ami a leegelt fűfélékben elegendő mennyiségben áll rendelkezésre, valamint a talajban lévő mézsmennyiség, amelyet turás közben vesznek fel. A vemhesség, valamint a tejelválasztás is elősegítheti a csontlágylás kifejlődését azáltal, hogy mindkettő a mézshónak és a foszforsóv igen tekintélyes elvonásával jár.

Az angolkór tünetei az izületi elváltozásokban, a gerincoszlop elhajlásában, valamint típegő járáson kívül malacoknál rángatózó göröcsökben és szív-göröcszerű benuulásban jelentkeznek, amely egy pár perc múlva elmúlik, de többször ismétlődik és a malacok gyakran bele is pusztulnak, azonkívül következményes hurutos tüdőgyulladás, bélszűrés és bélgyulladás állapítható meg. Ha az állomány még egészséges, a védekezés a következő: Ne fiasztassunk télen, hanem a március közepétől április közepéig terjedő időben, mert áprilisban már az anyaállat is legel és a malac is a

szabadban mozoghat és legelhet. A mézshónak és fehérje hiányán segítünk tehát fűfélék, de különösen a pillangósvirágú növények legeltetésével. A kocáknak a vemhesség, valamint a szoptatási időszak alatt adjunk fejenként 30 gramm iszapolt krétát. Ha a malacoknál ennek ellenére angolkóros tünetek jelentkeznek, a kisé megátzatott árpát vonjuk be kréta-porral, fejenként 15 grammot számítva és etessünk velük lehetőleg borsodárát is, mert a borsó fehérjéje és mézshónak gazdagabb, mint a többi szemeseléség. Általában arra törekedjünk, hogy a kocákat tápláljuk intenzíve és helyesen, adjuk meg a szükséges fehérjét és mézshónakot, hogy elég tejük legyen és le ne romoljanak, mert a helytelenül etetett koca malacainak életképessége gyenge lévén, elgyengült szervezetük miatt nem tudnak ellenállni a különféle betegségeknek és ne tőljük a malacokba az árpát addig, míg az nem legel. Mézshónak, vitaminban és fehérjében leggazdagabb zöldtakarmány a lucerna, azért ajánlatos a malacokat lucernalegelőn járattani. A mangalicakocáknál pedig lehetőleg kerüljük a kétszeri malacoztatást.

Csobaj.

Csobaji József.

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: Sávoly Ferenc dr.

Az időjárás és a vetések helyzete.

Az elmúlt év időjárása ismételtelen súlyosan nehezített a hazai mezőgazdaságra. A tavasz és a nyár-első a Dunántul pl. annyira csapadékos volt és oly nehéz jégvitarok olyan sűrűn látogatták meg ezt az országrészt, hogy a sújtott gazdák a gabona-termés silányságáért a jogosságának minden látszatával okolhatták az időjárást. Ugyanakkor azonban a Tiszántul mezőgazdasága végzetes szárazsággal küzdött s a rossz gabonatermés okát ugyanolyan jogosan mint a Dunántul szintén, de a másik véglet-szerű kedvezőtlen időjárásra róhaták. Jött azután június végén, július elején a rendes nyári forróság, mire most már az egész ország mezőgazdasága jaudult fel és az időjárás teherlapján könyvelte el a sok ocsut, a szemszorulást és az állítólagos hógutát. Egyszóval az időjárás kedvezése vagy nemkedvezése ezuttal is országos kihatású tényezőnek ismeretett fel, vagyis újra és újra beigazolódott a sajnálatos tény, hogy az időjárás még ma, mezőgazdaságunk örvendetes fejlettsége és fejlődése mellett is, túlsúlyos és alig elviselhető kockázatot visz a mezőgazdasági termelésbe.

Ugyancsak sok és jogos panasz esik az időjárás mostohaságára napjainkban is, tenyésztési időszakunk első felét befejezni készülő őszi vetéseinkkel kapcsolatban. Aki figyelemre méltítja minden havi időjárás szerény beszámolóinkat a „Köztelek“ hasábján, számszerűen tájékozódhatott afelől, hogy szeptembertől január végéig milyen súlyos szárazsággal küzködnek a vetések országszerte. A január 26-án megjelent soronkívüli miniszteri vetésjelentés hivatalosan is megállapítja, hogy „Az őszi vetések közül a korán vetettek egyenletesen kikeltek, de a száraz, hótakaró nélküli időjárás miatt nem tudtak kellően elbokrósodni. A későn elvetett búzák egy része csirában van, egy része pedig keletlen. Az utóbbiak, ha kellő nedvességet kapnak, jól kikelhetnek.“ Közlebb-ről nem jelöli meg a hivatalos jelentés a korai vetések helyeit, vidékeit, de ha a szeptemberi csapadéktérképet vizsgáljuk, kiderül, hogy túlyomóan csak a Dunától keletre lehetett nagyobb terjedelemben vetni. Szeptember 3-án ugyanis csak erre járt olyan bőséges eső, amekkora körülbelül a normális szántásnak, vetésnek kívánatos előfeltétele. Még vármegyei átlagban is 9-24 milliméter itt az eső, amelyet két nap

FORDSON-TRAKTOR EKÉVEL

azonnal szállítható

Autorizált képviselő **HAHN**
Budapest, VIII., Üllői-ut 52/b
Telefon: József 1-60

MAUTHNER ÖDÖN

Fennáll 51 év óta

MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDŐ LMI R.T.
Központ: VII., Rottenbiller-u. 33. BUDAPEST
Fióküzlet: IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz.

Legkiválóbb minőségű gazdasági magvak.
Legjobb gyártmányu kerti eszközök.

Telefon: József 40-83, 40-84

Diszesen kiállított új árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAUTHNER ÖDÖN magkiviteli és behozatali R.T.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 2.
Sürgőnycim: Magudvar
Sürgőnycim: Mauthnerexim

Gazdasági magvak, gabona, olajmagvak, hüvelyesek vétele és eladása.

mulva újabb komolyabb eső egészített ki. A Dunántul csak 5-én mutatkozott a legszélső nyugaton az itt elgondolt célra alkalmas eső. Sajnos, ezek a korai vetések még január 26-ára, elég kedvező hőmérsékleti viszonyok között sem bokrosodhattak el kellően, éppen a szeptember közepe óta egyre tartó országos szárazság folytán. Van azonban a hivatalos adatfelvétel szerint olyan késői vetés is, amely még csirázik, vagy éppen keletlen — január 26-án! Hogy ezek az országban hol keresendők, azt is meg lehet látni a szárazságot pontosan és hűségeesen számontartó napi csapadéktérképeken. Azonkívül a varjak és az egerek által megtámadott vetésterületet a hivatalos jelentés országos átlagban a buzát illetően 10-8%, a rozstot illetően pedig 9-3%-ra teszi. Közvetve azonban az egérkár is az időjárás függvénye, mert csak a szárazság kedvez az egerek nagymértékű elszaporodásának, míg hűvös eső pusztítja ezeket a rágcsálókat.

A vetések állapota eszerint egyáltalában nem rózsás és méltán aggódhatunk afelől, hogy a hátralevő tenyésztési idő alatt vajjon behozhatják-e még a vetések a nagy elmaradást.

Arról, hogy szeptember elejétől január végéig, azaz öt hónapon át, az időjárásnak kedvezőtlen selye folytán az őszi vetésekben szenvedett hátrány a fejlődésnek további szakaszán, vagyis a következő öt hónap folyamán pótlódhatik-e és milyen mértékben; hogy továbbá a májusi esőknek megvan-e az a kompenzativ, jótévi értéke, amivel szelvében felruhazzák, arról, azt hiszem, még hosszú lesz a vita. De még ha el is fogadjuk a fejlődésük első fél időszakában súlyosan visszamaradt vetések fejlődési kompenzációjának lehetőségét, ebben a feltevésben is hátralevő tenyésztési hónapokra az időjárásnak olyan, szinte rekordszerűen kedvező alakulását tétellezzük fel, amire hazai éghajlatunk, sajnos, csak kis mértékben jogosít. Gyakorlatibb volna e feltételezés, ha vetéseink most csupán gyengék, visszamaradottak volnának, ám a mai helyzet súlyossága inkább az, hogy a bokrosodásban, sőt a kelésben is van elmaradása mellett, hogy gyengék, tehát a növényegyedek számában, a kalászthozó szárazban mutatkozik ezidőszert bizonyos hiány.

Bármiképp is forgatjuk azért ezt a kérdést, legálább a most adott helyzetre nézve nem kerülhetjük el azt a sajnálatos tény, hogy az őszi és téli nedvesség elmaradása jelenleg súlyos tényező. A jó termésnek feltételei, amennyiben időjárásiak, nem nyugodhatnak a gabonák fejlődési időszakának második felének kedvező voltán, hanem inkább azon, hogy részesül-e a vetés tenyésztésének minden szakaszában a pillanatkezelte optimális időjárásban? Erre a kérdésre pedig idáig kedvezőtlen a felelet.

A hőmérsékletre szeptember elejétől február közepéig nem igen volt súlyosabb panasz; az az egy-két nagyobb hidegjel járó időszak túlnyomóan olyan rövidtartamu és annyira nem mindig országos volt, hogy nagyobb terjedelemben alig árthatott a vetéseknek. Amire a mezőgazdák általában panaszkodnak, az a csapadék, illetve a csapadék hiánya. Ebben az összefüggésben a most aktuális helyzetkép a következő:

A Dunántul hiányzik a szeptember elejétől január végéig normális 272 milliméterből 177, azaz 65%. Különösen egyes vármegyék és egyes hónapok mutatnak ijesztő hiányokat. Így Baranyában a hiány novemberben 96, januárban 90%, Fejériben novemberben 94%, Mosonban a december záródott 92% hiánnyal. Viszonylagosan legjobb a szeptember, melynek hiányai csak Fejér, Győr és Komárom megyében nagyobbak 50%-nál; a többi vármegyében, kivált a nyugati végeken kisebb, legkisebb Mosonban 28%-kal. Ezeknek az aránylagosan jobb eseteknek érvényesülése az átlagképzésben eredményezi az ország résznek 65%-os öthavi hiányát.

A Duna balparti országrészen már sivárabb a helyzet. Az egy Esztergom kivételével, ahol a szeptember csak (!) 39% hiánnyal végződött, minden hónapban és minden vármegyében a hiány jóval nagyobb 50%-nál. Az ország rész öthavi hiányátalaga 74%, mely a 242 milliméter normális mennyiségből hiányzó 178 milliméter folytán keletkezett.

A Duna-Tisza közén jobb ugyan a mérleg, mint a Duna balpartján, de rosszabb, mint a Dunántul. Ezen az ország részén a szeptember viszonylagosan türehető volt, sőt Csongrád megye 15%-nyi felesleggel is tünik ki; Szolnok megyében azonban már 25% a hiány és a többi vármegye területén mindenütt nagyobb 50%-nál. Hónapról-hónapra fokozódik itt a szárazság, és januárban már csak 3 milliméter az ország résznek átlagos csapadékmennyisége. Az öt hónap átlagos hiányszáma 70%, mert a 232 millimétert tevő normális mennyiségből 163 milliméterrel maradt adós a mostoha természet.

A Tisza-jobbparti országrészen, miként általában a tiszai tájakon, a szeptembernek eléggé normális viselkedése folytán az öthavi átlagban is viszonylagosan jobb a helyzet. Ez a hónap ugyanis a vármegyék többségén kisebb-nagyobb felesleggel zárult. Vetésre, kelésre eszerint türehető idő járt, de ezzel az időjárás kedvezése meg is szűnt. A helyzet egyre rosszabbá vált és végre januárban oly fokot ért el, hogy az ország rész januári csapadékatlaga mindössze fél milliméter. De mivel a szeptember után az október sem volt túlzottan rossz, azért az öthavi átlagos hiány 46%-ra mérséklődik, 237 mm. normális mennyiségből csak 110,5 mm. hiányzik. Türehető vetési és kelési feltételek után itt téli nedvességről éppen olyan kevés szó lehet szó, mint bárhol másutt az országban.

A Tisza-balparti országrészen, röviden a Tiszántul, kedvező szeptember és türehető október után szintén nagy méreteket öltött a szárazság. Téli nedvesség itt sincs, a vetés az első két őszi hónap vizmaradékán tengődik, ami azonban mégis többet jelent, mint másutt, mert már július vége és egész augusztus, különösen az alsó vidékeken jó csapadékos volt. Az ország résznek átlagos öthavi hiánya 47%, 223 mm. normális csapadékból 151 mm. hiányzik.

Az egész országban szeptemberben átlagosan 39 mm. (egylenlő 34% hiánnyal), októberben 24 mm. (55% hiány), novemberben 9 mm. (81% hiány), decemberben 17 mm. (66% hiány), januárban 5 mm. (86% hiány) eső, illetve csapadék esett. Az ország rész erre az öt hónapra eső 245 mm.-nyi normális vízmennyiségéből 151 mm.-rel maradt adós az időjárás, ami 61% országos öthavi hiányátalagnak felel meg.

Nem lenne sok értelme ennek a számbavételnek, ha nem kapcsolnók hozzá azt a gyakorlati kérdést is, hogy az őszi és téli csapadék elégséges vagy elégtelen volta vajjon visszatükröződik-e és milyen mértékben a terméseredményekben? Hogy erre felelhessünk, rendelkezésünkre áll a részleges meteorológiai feltárás mellett a termésstatistika. Hogy a nagyon terjedelmes és nehezen áttekinthető részletes táblázatokat elmellőzhessük, összeronásokat eszközünk és kategóriákba foglaljuk össze a pusztán mennyiségi közelségben álló értékeket úgy a csapadékokra, mint a termésre vonatkozóan. Hiszen itt nem a részletekbe merülő tudományos fejtegetésekről, hanem csupán az összefüggések nagy vonalainak meglátásáról van szó.

Azt kérdezzük, hogy igen száraz, normális körüli, nedves és igen nedves szeptember—január után, amely kategóriákat rendre 1, 2, 3, 4, 5 számmal jelölünk, hasonlóképpen kategorizált és számmal jelölt igen gyenge, gyenge, normális körüli, jó és igen jó termés következett-e? A kategóriák elhatárolásának módjára is kitérni, igen messze elvezetne, elég lesz az alábbi kis összeállításban csupán a kategória-kereteket bemutatni:

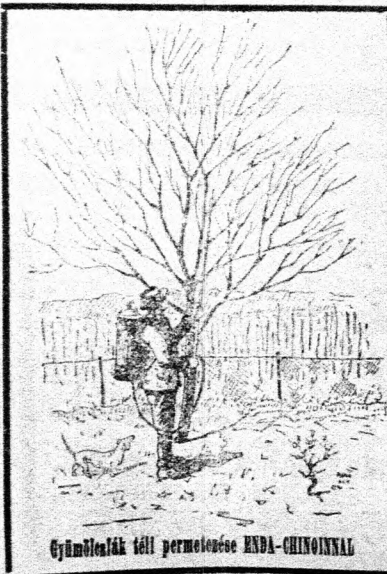
Csapadék		Buzatermés	
a 25 évi országos átlagnak:		országos átlagban:	
1. kateg. (igen száraz)	0—38%	0—51 q (igen gyenge)	
2. " (száraz)	39—78%	52—62 " (gyenge)	
3. " (normális)	79—120%	63—73 " (normális)	
4. " (nedves)	121—185%	74—83 " (jó)	
5. " (igen nedves)	186—%	84— " (igen jó)	

Igy leegyszerűsítve az igen bonyodalmas kérdést, a következő szerfelett érdekes végeredményekhez jutunk, amiket szintén könnyen áttekinthető táblázatba foglalunk össze, a csapadékkategóriák nagyságrendje szerint csoportjátalagokba foglalva a megfelelő évek országos termésátalagait:

1. Szept.—jan. csapadék-kategória	2. Az 1. alatti kategóriába eső buzatermés, évek (1900—1924.)*	3. Buzatermés (q)	4. Orsz. átl. csapadék-kategóriák a 2. alatti években**					Átlag
			szept.	okt.	nov.	dec.	jan.	
5. (igen nedves)	1920. 17, 23, 16,	2865	3539	3232	3235			
4. (nedves)	1906. 13, 15, 07, 24, 10	3774	3329	2932	3232			
3. (normális)	1900. 11, 04, 01, 12, 02	3874	2826	2727	2728			
2. (száraz)	1903. 05, 22, 09, 18, 21	2562	1824	2323	2322			
1. (igen száraz)	1914. 08 1925.	2059	2214	2027	1920			
			2020	1910	1914			

A fenti táblázat, amely — és ezt nyomatékosan hangsúlyozva ki kell emelnünk — magán viseli az átlagszámításnak ismert ama hátrányát, hogy el-tünteteti a még oly tanulságos egyes részleteket, mégis nyilvánvaló összefüggést árul el az őszi-téli csapadékmennyiség és a buza termésátalagai között. Az összefüggés azonban nem mennyiségi, azaz olyan értelmű, hogy adott csapadékmennyiségre mindig bizonyos termésmennyiség következnek. Inkább minőséginek lehetne a kapcsolatot nevezni abban az értelemben, hogy általában több vízre több termés, kevesebb nedvességre pedig kevesebb termés felel. De ez az elv sem érvényesül következetesen az egész kategóriasoron végig, mert az összefüggés nem arányos, nem egyenesvonalu, hanem parabolikus. Elképzelhető ugyanis és elő is fordult, hogy az őszi túlzottan csapadékos, hogy a sok víz miatt nem lehetett sem tökéletesen szántani, sem vetni, vagy a sok téli hónap tavasszal olvadt leve oly lassan takarul el a vetésekről, hogy ezek kloró-zisba esnek stb., ami mind apasztó értelemben befolyásolja a termést, vagyis az összefüggés vonala túlsok csapadék esetén elhajlik az egyenesről és a tol-kevés csapadéknak termésbeli következményei felé fordul. Nagyjából ezt fejezi ki a táblázat felső sora, mely szerint a négy legcsapadékosabb őszi és tél után nem arányosan sok, hanem csak 6,5 q termert országos átlagban. A terméseredmények ebben a kategóriában 5,6 (1920.) és 7,9 (1923.) métermázsa között váltakoznak. A termésnek kategóriaátalaga azonban nyomban csak-nem egy egész métermázssával megjavul, mihielyt a csapadék a nagyon nedvestől a normális ázottság felé közeledik, miként azt a negyedik és a harmadik kategória átlagértékei mutatják. Ebbe az összefüggésbe a csapadékmennyiség és a termésmennyiség között esik az utolsó 25 évek hat legjobb termése (1906., 1911., 1912., 1913., 1902., 1910.) és mind-össze két gyenge termés keveredik a 12 évet egybe-foglaló kettős csoportba (1901., 1924.). A nedves és normális őszi, telek után szinte párhuzamosan esnek a terméseredmények a nedvességgel. Feltűnő, hogy a 25 évek legrosszabb termése: 1918. 4,7 q, nem igen száraz, hanem csak egyszerűen száraz őszi után következett be; lehet, hogy ebben a háborus kimerültségnek egyik szíptomája nyilatkozik meg, jöllehet, a háborus évek az itt elgondolt kapcsolatban egyébként semmi rendellenességet nem mutatnak.

*) Az 1910-iki év adatok hiányában figyelmen kívül maradt.
**) Ugy a csapadék-, mint a termésadatok a csonka ország területére vonatkoznak.

CHINOIN gyógyszer- és vegyszert termékek gyára r.-t. **UJPEST** Mezőgazdasági osztály
 Telefon: 163—36, 133—54, 85—30

Rovarkártevők ellen GYÜMÖLCSFÁIT még rügyfakadás előtt védje meg!

ENDA-permetezés lombhullás után kezdhető.

A vértetű terjedését meggátolja: **ALMOLA** Minden sebhelyt be kell tapasztani!

Mezei egér irtására: **ARVALIN** foszforpirula.

A most aktuális ősnek és kétharmad télnek szárazsága nemcsak a táblázatban feltüntetett csapadékkategóriák átlagaival szemben mutatja a legmélyebb állást, hanem az egész 25 éves sorozatban is a most aktuális időszak az *abszolút legszárazabb*. Hogy az idei terméseredmény a számok összefüggésének melyik csoportjában fog helyet foglalni, abban a buza tenyésztési időszakának még hátralevő második felének lesz döntő szava.

A leghatározottabban hangsúlyozni kívánom, hogy e soroknak semmi néven nevezendő jóslatszerű célzatuk nincsen. Időjárás alapon meg lehet ugyan, meglepően korán és meglepő megközelítéssel jóslani a várható termést, de nem az itt előadott módon*) Itt csupán merev statisztikai összefüggéseket kerestünk és csak statisztikai értékű az a megállapítás, hogy az idei roppant szárazság a számok összefüggése értelmében az idén várható termést az utolsó csoportba utalja.

A merev statisztikára az idén is rácsófolhat még a való élet, miként több ízben megtette már az utolsó negyedszázad folyamán. Így éppen tavaly. Az 1923/24. évi őszi és téli nedvesség számértékei szerint egy körülbelül 7 métermázsás termésátlagot kellett várni és váltuk is még a tavalyi év tavaszán is. Emlékeztetek még országosra azok az időjárásbeli mostohaságok, melyek tavaly a szép termésreményeket tönkretették, vagyis — ha hátrányunkra is — de megbontották az itt keresett statisztikai összefüggéseket. Viszont 1903-ban az előző évi őszi és téli nedvességi viszonyok a számok értelmében nem 7-7 métermázsás országos termésátlagra jogosítottak, ami valóban volt, hanem legfeljebb egy métermázsával kisebb átlagra. Itt tehát értelemben változott meg a merev statisztikai összefüggés. Hasonló meglepetéssel szolgált 1908. is, ezáltal is kedvező irányban. Ennek az évek országos termésátlaga nem volt ugyan nagy, mindössze 6,5 q, de a megelőző őszi és téli szárazság után még kevesebbnek kellett volna lennie, hiszen a szárazság akkor csaknem olyan méretű volt, mint az idei. Több más esetet is fel lehetne még hozni, amikor kisebb-nagyobb méretű javulást mutatott a termés azon felül, amit az őszi, téli csapadékvizonyok szerint az itt tárgyalt összefüggésben várni lehetett.

Habár az ellenkezőre is van példa, miért ne reméljük a jobbat az idén is? Hiszen itt egyedül a csapadékok vetültek figyelembe, amely most az összes időjárásbeli természetfelelekek közül a legnagyobb mértékben jutott minimumba, de azért a hőmérsékletnek, szélnek, a levegő páratartalmának, ködnek, zivataroknak stb. is van arányos beleszólása a termés kialakulásába és a termés sohasem egyedül az esőnek, hanem az összes tényezők egybeesésének eredménye.

Sávoly Ferenc dr.

Uj rendeletek.

(Felemelt illeték elengedése. — A husfogyasztási adó.)

Felemelt illeték elengedése.

A 31.800. számú pénzügyminiszeri rendelet intézkedik az árubehozatali és árukiviteli engedélyekért benyújtott folyamodások bélyeghiánya miatt annakidején kiszabott felemelt illetékek részben vagy egészben való elengedéséről.

A külforgalmi korlátozások idejében az árubehozatali és árukiviteli engedélyt kérelmező beadványok bélyeghiánya miatt számos hivatalos lelet készült, amelyek alapján az egyszeres és felemelt illetékről szóló fizetési meghagyást számos esetben csak legutóbb kézbesítették a feleknek. A mai súlyos gazdasági viszonyok között ezek a régi idők-ből származó és egyszerre jelentkező kincstári követelések nagy megterhelést jelentenek a felekre nézve, viszont a felemelt illetékek alkalmazásával szemben támasztott kifogá-

*) Lásd „Köztelek” 1915. június. 935. old., július 1079. old., október 2611. oldalát.

sok és panaszok egyenkénti elbírálása a pénzügyi hatóságokra óriási munkatöbbletet rónak. Ennélfogva mindazok-ban az esetekben, amidőn a pénzügyi hatóság valamely behozatali vagy kiviteli engedélyért 1922. év március 1-től 1924. augusztus 31-ig benyújtott beadvány után azon a nem helyesen vallotta be: a még be nem fizetett felemelt illetéket hivatalból törölni kell, amennyiben a fél az egyvető 30.-naptól a befizetés napjáig számított évi 12%-os esetleges késedelmi kamatját eddig már befizette vagy folyó évi április hó 15-ig befizeti és a kivétel ellen orvoslattal nem él, vagy benyújtott fellebbezését vagy panaszát annak jogerős elintézése előtt visszavonja. A folyó évi március hó 15-ike után kézbesített fizetési meghagyással követelt felemelt illetékre nézve a fenti határidő a fizetési meghagyás kézbesítésétől számított 30 napon jár le, tehát túlterjed április hó 15-én. A már tárgyalás alatt álló fellebbezések ügyében a pénzügyigazgatóságok érdemi határozathozatala előtt értesíteni tartoznak a fellebbezőt, hogy az egyszeres illeték s az esetleges késedelmi kamat lerovása esetében a pénzügyigazgatóság a fellebbezést visszavontnak fogja tekinteni.

Az 1924. évi szeptember 1-e után benyújtott kiviteli és behozatali kérvények bélyeghiánya miatt kirótt felemelt illetéket hivatalból törölni kell, minthogy ebben az időben a külforgalmi korlátozások már fokozatosan feloldottak s az azóta benyújtott kérvények túlnyomó része elintézés előtt tárgyaltanál vált.

A rendelet azonban nem vonatkozik a felek által előzetesen már befizetett egyszeres, vagy felemelt illetékre, melynek visszatérítése sem egészben, sem részben nem igényelhető, valamint az olyan illetékhátralékokra sem, melyek abból állottak elő, hogy a fél az általa bevallott értéknek megfelelően levonandó illetéknél kevesebbet rótt le, vagy az állandó összegű beadványi illeték lerovását mulasztotta el, vagy végül a felemelt illetéket folyó évi január hó 1-je után benyújtott beadvány bélyeghiánya miatt szabták ki.

A husfogyasztási adó.

A pénzügyminiszer 22.637. számú rendelete a városok és községek által szedhető husfogyasztási adót f. hó 5-től kezdve újonnan szabályozza. Eszerint a vágó- és kisebb marhák, ugymint ökrök, bikák, tehének és egy éven felüli borjúk drbja Budapesten 15 aranykorona, I. osztályú városokban és községekben 10 aranykorona, II. osztályú városokban és községekben 7 aranykorona, III. osztályú községekben 6 aranykorona. Egy éven aluli borjúk: 2,50, 2,50, 1,50, 1,50. 1. Juhok, kosok, kecskék, kecskebokrok, ürök és birkek: 1,50, —80, —60, —40. 2. Bárányok 14 kg.-ig, gödöllyék és malacok 6 kg.-ig: —70, —50, —40, —30. 3. Malacok 6 kg.-tól 20 kg.-ig: 2,50, 1,50, —90. 4. Sütdők, azaz sertések 20 kg.-on felül 70 kg.-ig: 3,50, 2,50, 1,50, 1,20, 5. Sertések 70 kg.-on felül 110 kg.-ig: 3,50, 2,50, 1,80, 1,40. 6. Sertések 110 kg.-on felül 4, —3, —2. Háziszárnyasok, darabja, azután beszórt, füstölt, pácolt, kolbászfélék, végre szalonna kg.-ja: —5, —4, —3. 7. Friss húsa, a vágott marhának fogyasztásra alkalmas egyes darabja, azután beszórt, füstölt, pácolt, kolbászfélék, végre szalonna kg.-ja: —25, kaesa (réce), kappan drbja: —12, csirke, tyúk drbja: —80, baromfi feldarabolt részei kg.-ja: —10. Vad: szarvas, dámvad drbja: 8, vaddisznó 17 kg.-ig, 5, zerge drbja: 8, vaddisznó 17 kg.-mon felül drbja: 5, nyul (kivéve a házinyulat) drbja: —40. Halak: fogas, süllő, kecsge, harsa, továbbá bádogszelencében konzervált hal kg.-ja: —10, minden egyéb hal kg.-ja: —05. 15. Rákok drbja: —005 aranykorona.

LEVÉLSZEKRÉNY.

8 rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői tizenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Akácok létesítése. 8. sz. kérdés. Hatszáz négyszögöl területen akácok fásmányt kívánok létesíteni, amit magról szeretnék tenyészteni s a magot gyppelel akarom elvetni. Ezen terület befásításához mennyi magra volna szükségem és hol lehetne azt beszerezni? A vetőgépet milyen sortávolságra állítsam be és mennyi legyen az alátakarás mélysége? A. I.

Felelet a 8. sz. kérdésre. Valamely területnek akáccal való beerdősítésénél a magvetéssel való eljárás az eddigi tapasztalatok alapján nem ajánlhatjuk. A magvetéssel való erdősítésnek nagy gondossággal eszközölt keresztülvitelle mellett sem lehet a kívánt eredményt elérni. Ezenkívül a vetéssel kapcsolatos nagy magpazarlás s a kikelő kis csemetéknek, melyek az első egy-két hónap alatt igen lassan fejlődnek, sok munkát igénylő gondozása az ültetéssel szemben mutatkozó látszólagos költségmegtakarítást is teljesen felemészti.

Csakis erőteljes csemetékkel való ültetés az az erdősítési mód, amely helyes foganatosítás mellett a megfelelő sikert biztosítja. Ha az akáccsemetéket megfelelő talajon gondos ápolással neveljük, akkor azok már egyéves korukban kiültethetők. A csemeték nevelésére röviden a következő tájékoztatást nyújthatjuk. A csemetenevelésre szánt területet mélyen megműveljük és a magot május hó első felében egymástól 40—50 cm. távolságra készítet 4—5 cm. széles és ugyanolyan mély barázdákba eszközöljük. A magot a barázdákba egyenletesen, de nem sűrűn szórjuk el. 100 m² területre 1 kg. akácmagot vetünk. Az elvetett magot a barázdából kikerült földdel 4—5 cm.-re betakarjuk s a magra huzott töltet kapa lapjával simára lenyomkodjuk.

A kikelő csemeték sorközeit a szükséghez mérten kétszer-háromszor meggyomláljuk, megkapáljuk és igen gondosan ügyelünk arra, hogy azokat a gyom el ne lepje.

A friss magot külön előkészítés nélkül is vethetjük. Ha azonban a mag nem friss, akkor le kell forrázni. A leforrázott magot lehetőleg még aznap, legkésőbb pedig következő napon el kell vetni.

Az így felnevelt csemeték kiültetése sikerének biztosításához célszerű, sőt szükséges a beerdősítendő terület megfelelő megmunkálása, illetőleg annak mélyen való felszántása. Az ültetésre így előkészített talajba a csemetéket rendes hálózatban ültetjük ki. Sik területen legjobb 2 méter sor- és 2 méter csemetetávolság alkalmazása. Nagy gondot fordítsunk arra, hogy a csemeték gyökerei a szállítás és ültetés alatt ki ne száradjanak és hogy az ültetést magát helyesen foganatosítsuk. Az ültetést végezhetjük ősszel és tavasszal. A csemeték sorközeinek tisztántartása s ezzel az ültetés sikerének biztosítása érdekében kívánatos, hogy a sorközökben legalább az első évben valamely mezőgazdasági kapasnővényt termesszünk. A kiültetett csemetéket a mezőgazdasági növény elültetése vagy magjának elvetése után, mélyen töre metszük, hogy ezáltal a törzs jobb növekedését elősegítsük.

A jelzett terület beültetéséhez szükséges mintegy 600 darab akáccsemete neveléséhez még gyengébb csiraképességű magból is bőveleg elegendő 1/8 kg. Akácmag beszerezhető: Steiner Gyula, Zalaegerszeg, Neumayr és társa, Zalaegerszeg.

Védekezés a csikoshátú buzalégy ellen. 9. sz. kérdés. A küldött roztövek egy 50 holdas, felerészben szőszösbükkönyös rozs, felerészben tiszta rozsvetésből valók. A táblát kora ősszel augusztus végén vettem. Szépen kikelt, bokrosodott egészen október közepéig. Akkor sárgulni kezdett: a rozs szárában fergét találtam. Most a vetés mintegy egy hét óta kezd zöldülni. Kérem: mi a rozs baja és van-e remény a kigyógyulásra, vagy okosabb-e kiszántani és egyébbel bevetni? K. E.

Felelet a 9. sz. kérdésre. Az 50 kat. holdnyi táblából küldött négy, mond négy darab roztövet és mind a négy töben benne van a csikoshátú buzalégy nyüve. Ez világos, mert az őszi s a mostani vetésszűrtő legyek járása idején az összes gyeptár vége előtt elvetett vetés mind tele van, melyik mivel? Az egyik (buza és rozs) hesszeni légygel, frittel és csikoshátú buzalégygel, másik (buza és őszi árpa)

CHINOIN

GYÓGYSZER- ÉS VEGETÁRIUMI TERMÉKEK GYÁRA R.-T. Telefon: 163-36, 133-54, 85-30

UJPEST

Malacok bélférgessége ellen:

Az összes bélférgeket néhány nap alatt biztosan elpusztítja és elhajtja.

Egyszerű a kezelés!

1/2—1 kg. élőállatsúly értékével meggyógyíthatja malacait.

Megrendelésnél az állatok testsúlya megjelölendő!

Csak sértetlen Chinoin-plombával ellátott doboz eredeti!

F&S GOLYÓSCSAPÁGYAK

Telefonok J. 39-02, 51-99

VECSEY JENŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

Sürgőnycim: VECSEYÉK.

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, KISSTÁCIÓ-UTCA 11. SZÁM

viszont fritt és csikoshátú buzaléggel, sőt némely buzában van fekete buzalégy is.

Arra nézve, hogy mit tegyen: igaz van, várjon! A rozsban a csikoshátú légy második (nyári) nemzedéke nem okoz olyan nagy kárt, mint a buza esetén (hasban maradt nyomorék kalászkok) és ezenkívül az egyik fél táblára (a bükkönyös rozsra) nézve közömbös, hogy abban milyen lesz a rozs, többé vagy kevésbé legyes-e? Ez a takarmány szempontjából nem fontos, hogy vajjon a rozs vezérsarja (az anyakalász), vagy a még esetleg kihajtó több melléksarj kerül-e majd a kasza alá? A csikoshátú buzalegyes buza is ad ugyanis néha még a jelenlévő őszi fertőzés ellenére is elfogadható termést, ha a fertőzött tő erősebben hajt és ha a régi, elhalt fősarj helyett jó 4-5 melléksarj van. A sarj száma helyreint a kalász rövidegét. Amde ez is — *rattli!* Hiszen ha a rozsából kiszabaduló légy április elején, vagy korábban a közelben elkésett vetésű buzát talál — és ilyen hol nincsen 1925. évi tavaszon? —, akkor ez szenved majd és kalászában 56-60% (rossz esetben!) hasban maradt; jó esetben a hasban rekedt kalász csak elvétve akad.

Igy lévén a dolog, április elejéig várni tessék és akkor vegye fontolóra, hogy a tavaszi vetemények (kapások) közül mire van szüksége és mi a legjövendelmesebb? Vesse, illetőleg ültesse akkor azt. Gabonát semmi neműt ne vessen abba a földbe, amelyben a mostani csikoshátú legyek vetése van!

Jablonowski.

A gazdaközönség köréből.

A buzahaszonbérek.

Festetics Sándor grófnak a „Köztelek“ f. évi 12-ik számában közreadott „A buzahaszonbérek kérdéséhez“ című cikke ezt a problémát nagy hozzáértéssel és oly tárgyilagossággal boncolja, hogy fejtegetéseit nemcsak mi, passzív érdekeltek, de az érdeken kívüliek szintén minden fenntartás nélkül alá kell hogy írják, sőt annak ellenére, hogy célszerűségi okokból, kifelé ellentétes álláspontot foglalnak el, önmaguk előtt, rezerváció mentális formájában, annak helytállóságát maguk a bérlők is bizonyára elismerik, mert hiszen a saját vélt igazsáik mellett egyetlen olyan érvelést nem sorakoztatnak, mert nem is sorakoztathatnak fel, amelyek a fent hivatkozottakat lerontani, vagy csak gyengíteni is alkalmasok volnának. Eklatánsan igazolja ezt Glaser Géza ur, a bérlők egyik exponense, aki a „Köztelek“ 14-ik számában közreadott cikkében azzal harítja el a polémiába bocsátkozást, hogy Festetics gróf cikke nélkülölzi az objektivitást s mint ilyen, nem száll vitába vele. Kétségen kívül bravuros, nemkülönben kényelmes, de semmi esetre sem kielégítő megoldása ez, az egyébként megoldhatatlan gordiusi csomónak.

Igy állván a helyzet, nem férhet semmi kétség ahhoz, hogy ellenünk intézett offenzívájuk teljes mértékben sikertelenül végződik. Ha mégis foglalkozom ezzel, teszem azt azért, hogy távolabbi vonatkozásaiban is rávilágítsak a haszonbérlők szőnyegen lévő követelésének lényegére és jelentőségére, érveik tarthatatlanságára.

Fegyvertáruk egyik helytállóan látszó harci-eszköze az a vitán felül álló megállapítás, hogy a haszonbéri szerződéseknél buzabérben történt megállapításakor nem tudhatták, hogy a buzaárak a mostani abnormis mértékig fognak emelkedni, valamint nem láthatták előre a múltévi rossz termést sem.

Ezek és ezekhez hasonló más, előre kalkulációba nem vett körülményekből mindenki más csupán azt a megállapítást vonná le, hogy bizony egy kissé elszámította magát, sőt csupán ugyanezt vonják le azok is — pedig elegendő nagy számmal vannak —, akik az egymásratorlódo események örületes forgatagában, ugyancsak előre nem látott, sőt nem is sejtethető, rajtuk kívül eső okok miatt egzisztenciájukat

veszítették. Egyedül a haszonbérlők, helyesen mondva, haszonbérlőknek egy *csekély töredéke* az, amely a területek *saját hibájuk folytán* előállított jelentéktelen, legelső helyzetváltozásokor kormányhatósági beavatkozás után kiállt, amely azt követeli, hogy cselekvési képességük teljes birtokában senki által nem befolyásolt, szabad elhatározással kötött visszerthes szerződés, csupán azért, mert az ebben az évben nem úgy sikerült, mint ahogy szeretnék volna, nullifikáltság és a részükéről vállalt ellenszolgáltatás kevésbé terhes formában állapíttassék meg.

Amint jeleztem, *csekély töredék* vallhatja magáénak ezt az álláspontot, abból következtethetően, mert én magam legalább száz haszonbérlőnek a bérlési jogviszonyból folyó ügyeit ismerem, de ezek közül egyetlen egy sem akadt, aki kormányhatósági beavatkozást reklamált, vagy várt volna, aki a megállapított bérösszeget minden fenntartás nélkül meg ne fizette volna, legfeljebb ama reményének kifejezést adva, hogy jövőre talán másképp lesz, panaszkodta, hogy az elmúlt év nem felelt meg a várakozásnak. Aláhuzottan hangsúlyoztam azt is, hogy amennyiben a buza áremelkedése, vagy a rossz termés következtében meglepetés érte a haszonbérlők egy részét, ezt csakis *saját hibájuknak* tulajdoníthatják, mert átlagos körülmények mellett is ezeket az esélyeket a szerződés megkötésekor kalkulációba kellett volna venniük és a megadható legmagasabb bérösszeget ehhez képest megállapítani. Ha lennének, akik ezt elmulasztották volna —, amit egyébként bátorodom kétségbevonni — ez még legkevésbé sem lehet jogom a kormányhatósági beavatkozás szorgalmazására, még kevésbé arra, hogy a haszonbéri szerződések egész légiójának megbolygatását követelhessek, még olyanokét is, akik a fentiekből kitetszően ezt nem is akarják, mert vállalt kötelezettségüknek eleget tettek.

A haszonbérlők (mindig a fentjelzett csekély töredékét érve ezalatt) követeléseit által teremtenő zürzavar hullámai azonban még tovább gyűrűznének, mert a haszonbérlők, az általuk kötött haszonbéri szerződésben fixizált buzamennyiség alapján, ugyanezzel a fizetési eszközzel, sokszor több évi részletekben teljesítendő szerződéses kötelezettségeket vállaltak, nem ritkán kölcsönt vettek fel, ezeknek hitelezői ugyanígy diszponáltak követelésükkel és így tovább. Tehát csak egyetlen haszonbéri szerződésnek a megbolygatása is, a jogügyletek egész sorozatát teszi labilissá, nyitja meg utját a véget nem érő pereskedéseknek és készíti elő azt a helyzetet, ahol a jogállapotot a bellum omnium kontra omnes fogja felváltani.

De fordítsuk meg az érmet, ha például a buza ára ugyanolyan arányokban csökkent volna, mint amilyenben emelkedett most, vagy ha a termés ugyanolyan arányokban lett volna jobb az átlagosnál, mint amilyenben rosszabb most, vajjon eredményesen kérhetnék-e, vagy csak eszükbe is jutna-e a haszonbérlőknek kérni a szerződésileg megállapított fizetési eszköz megváltoztatását. Pedig ők több joggal tehetnék ezt, mert már egy ízben élvezték az „eliatlantlanok“ keserű kenyerét, holott a bérlők még aligha tartanak ott.

A továbbiak során alapul veszem Hatvány Endre bárónak a „Köztelek“ f. évi 13-ik számában megjelent „A terményhaszonbér kérdéséhez“ című cikkében elmondottakat, mint amely a jelzettel kívül felhozott összes érveket felsorakoztatja.

Azt a megállapítást, hogy „a buzavalutában kötött szerződéseket a kormány a bérlőkre ráoktrojálta, ugyszintén a kényszerhelyzetre történt utalást is, vonatkozásban a korábban megkötött szerződésekkel, a hivatkozott lap szerkesztője már, a hozzáfűzött kommentárban kellő értékére szállította ugyan, konkrét esetek kapcsán is szükségesnek tartom a való helyzetet megvilágítani.

A későbbben kötött, azoknál a haszonbéri szerződéseknél, amelyeket már a kormányhatósági és bírói beavatkozás nem érintett, miután a buzát és egyéb

termelvényt időközönkénti, sőt napról-napra változó árhullámzása folytán, kevésbé stabil érték-mérőnek tartottuk, a haszonbéri szerződések megkötésekor mi, haszonbérlők, a haszonbérlők által most követelt aranykoronában kívántuk fixizálni. Nagy ellenmondás volt erre a válasz a másik egyezkedő fél részéről. Pár esetben mégis aranykoronában történt megállapítás; azonban ezeknél is a haszonbérlők kivétel nélkül lemondták a szerződésnek ezt a pontját és követelték terményhaszonbérre való átmodosítást azzal, hogy ellenkező esetben elállanak a szerződéstől. Erre azonban nem került sor, mert a haszonbérlők kivétel nélkül deferáltak.

Kérdem most már, hogy kire oktrojáltatták rá a buzavalutát, a haszonbérlőkre vagy a haszonbérlőadókra-e? En kapcsolatba hozva ezt, a bíróság közbejöttével eszközölt haszonbérátvitásokat, akkor a bérlők valami égbekiáltónak minősítették az aranykoronának még csak az említését is s ezzel szemben éppen ők erőszakolták a haszonbérlőknek terményre leendő átszámítását. Csak egyetlen egy esetet jelöljünk meg cikkiről, ahol a bérlőknek az aranykorona-alapon tett propositióját a bíróság, a fizetési eszköznek minősége (de nem mennyisége) miatt visszautasította és őt kifejezetten terményalapon való egyezkedésre kényszerítette; akkor készséggel elismerem, hogy oktroj alatt állottak. De míg ez meg nem történik, addig kénytelen vagyok azt állítani, hogy a buzára vagy egyéb terményre történt átszámítás a felek szabad egyezkedése folytán jött létre és az akkori viszonyok szerint, éppen a haszonbérlők érdekeit szolgálta és az ő álláspontjuknak győzelmet jelentette, szemben a bérbeadókéval.

A hivatkozott cikk megállapítja azt is, hogy most hasonló a helyzet, mint volt akkor, amikor a papirkorona devalválódása folytán a haszonbérlők kérték az állami beavatkozást; csupán szerepet cseréltek a bérlők és bérbeadók. Ebből aztán levonja azt a következtetést, hogy amint akkor beavatkozott az állam, ugy most is be kell avatkoznia.

Elintézhetném ezt az összehasonlítást annak a könnyű feladatnak a vállalásával, hogy kimutatom a kettő között létező szűges ellentétet, vagy még egyszerűbben azzal a vitán felül álló ténymegállapítással, hogy amikor az államkormányzat a háborús felfordulás jogi csőbéveit az egész vonalon leépíteni igyekszik, sőt a leépítést jórésben már be is fejezte, akkor nincs létjogosultsága egy olyan álláspontnak, amely azt egyetlen területen továbbra is fenntartani, sőt jogforrasi rangra akarja emelni, a mostani jogviszonyokat azoknak a mintájára kezelni. Mégis belebocsátkozom a fenti állítás felértékelésébe, sőt elfogadom azt teljes mértékben helyesnek, azért, mert meggyőző bizonyítékot nyújt arra, hogy egy lehetetlen álláspont alátámasztására csakis ugyanilyen, ennek dezavválását eredményező érveket lehet felsorakoztatni.

Tehát az egymással párhuzamba állított két helyzet azonoságára vonatkozó kijelentés helyességét teljes mértékben elfogadom, azzal a magától értetődő hozzáadással, hogy az azonosnak minősített helyzetekből folyó következményeknek is teljesen azonosoknak kell lenniük.

Milyen is volt hát az a zsinórmértékül tekintendő helyzet?

A háboru első évében, amikor a papirpénz devalválódása következtében az emé fizetési eszközben megállapított haszonbér értéke eltolódása a haszonbérlők rovására körülbelül ugyanaz volt, mint amilyen most a haszonbérlőkre, egyetlen hang nem szorgalmazta részünkről a beavatkozást, sőt nem szorgalmaztuk később akkor sem, amikor ez az eltolódás hasonlíthatatlanul nagyobb mérvet öltött; pedig akkor mi több joggal és jóhiszeműséggel hivatkozhattunk volna arra, hogy a bekövetkezett eseményeket a szerződések megkötésekor előre nem láthattuk, mint amilyen joggal és jóhiszeműséggel

BÄCHER-MELICHAR

gyártmányai ismét kaphatók

Ajánlattal készséggel szolgál!

BÄCHER * MELICHAR

RUDOLF FERENC

BUDAPEST 1778

V., Vilmos császár-ut 60. sz.

Sürgönycim: KULTUR Budapest TELEFON: 28-02 és 19-54

GOLYÓSCSAPÁGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, X., NOSZLOPI-U. 1. TELEFON: Jénes 140-66

Szállít: ←GR→ jelű, saját gyártmányu, valamint ←DWF→ és PwK jelű golyóscsapágyakat legjobb minőségben

Külön osztály javítások részére!

hivatkoznak erre most a haszonbérlok, kapcsolatban a buza áremelkedésével és a rossz termésével. Csak amikor már a helyzet az volt, amint a napilapoknak és a Közteleknek hasábjain, az 1918. évi és azt követő számaiban megállapítom, hogy: „A haszonbérlok bérletéből a háború folyamán vagyont gyűjtött, a földnek összes hasznait ingyen élvezte és élvezi, mert azt a csekély összeget, amit haszonbér fejében fizetnie kell, amely az adók és egyéb közterhek viselésére sem elégséges, most a tyukjai pár nap alatt megtojják“, csak akkor követeltük nyomtalanul a kormányhatóság beavatkozását és csak akkor honoráltattuk ezt a kívánságunk abban a formában, hogy a haszonbér a békeparitásnak 10-50%-áig felemeltetett.

Hatvány bárónak a fent hivatkozott álláspontjára helyezkedve, ha majd a haszonbérletoldás oly mérvű lesz a haszonbérlok rovására, mint volt akkor a haszonbérbeadókra, lesz indokolt az állami beavatkozás. A méltányosság, sőt cikkírónk egy később leszögezett, nagyon helyes tétel alapján, mely szerint: „A törvény előtt mindenki egyenlő, ami igazság az 5 holdas bérletnél, igazság a nagybirtokosnál is“ és természetesen, igazság a haszonbérbeadónál nemkülönben; tehát eszerint a beavatkozás még később, csak akkor jöhet szóba, ha a fentjelzett haszonbérletoldás folytán a haszonbérbeadók az akkor elszünetelt károsodásaiért teljesen rompenzálattak és azon túl a bérlok által elszünetelt méltánytalanság legalább oly mérvűvé fokozódott, mint akkor amazoké.

A fentidézett megállapításból a cikk írója, kapcsolatban azzal, hogy hírt szerint, az állam mint bérbeadó, saját maga számára lemondani kész a buzábérékről, egy felette téves bevezetésre jut, arra, hogy ugyanezt rá kell kényszerítenie minden más bérbeadóra is. Világos, hogy ebben a viszonylatban az állam ugyanolyan ügyleti fél, mint én, „x“ vagy „y“. Következésképpen éppen úgy mint én, vagy más, az állam is lemondhat bármily természetű jogszünetéről, a haszonbérlet teljes egészében el is engedheti, anélkül azonban, hogy ebből messzebbreható következtetéseket lehetne levonni, mint „x“-nek vagy „y“-nak hasonló ténylegességéből.

Foglalkozunk kell a bérloknek még egy érvelésével, azzal, amelyet Glaser Géza ur a „Köztelek“ f. évi 14-ik számában közölt cikkében leszögez. Még ha elfogadjuk is az ő álláspontját, hogy a kérdés valutarendezés körül forog, akkor sincs létjoga annak a kívánságnak, amely egy újabb valutarendezést sürget, mert hiszen éppen azért történt ez az állítólagos valutarendezés, hogy a jövőre nézve minden vitát kizárjon, tehát azt is, amelyet most a haszonbérlok provokálnak. De még tovább mehetünk ugyan ezen az alapon, nevezetesen, cikkíróval egyetemben elismerjük, hogy a valutarendezés az államnak szuverén joga, de ezzel kapcsolatban konstatálnunk kell azt is, hogy rendezze bár az állam a valutát akárhogyan, vegye bár annak alapjául az aranyat, ezüstöt, dollárt, font sterlinget, vagy akár, mint a felvad néptörzsek, a tengeri osigák kagylóját, akkor sem jelenti ez azt, hogy az ügyletet kötő felek a köztük létrejött visszerthes szerződés vizontszolgáltatásaként csak ezt az objektumot fixirozhatják; sőt nem zárja ki, hogy bármily természetű vizontszolgáltatást jogérvényesen ki ne köthessenek.

De valójában ennek a kérdésnek a valutarendezéssel semmi néven nevezhető vonatkozása nincsen, nem is volt sohasem; amint már az előzőkben érintettük, mindössze az történt, hogy miután a papírpénz elértéktelenedése folytán a szerződések szó szerinti és lényegi értelmezése között nagymérvű eltérés állott elő és miután a haszonbérlok az előbbi, a haszonbérbeadók az utóbbi értelmezést vallották magukénak, a vonatkozó kormányrendelet jogrendszerünk szellemével, sőt a felek mindegyikének a szerződéskötés kori egyező akaratával azonos elvi álláspontot foglalt el és ennek az elvi álláspontnak

szankciót adott a bíróságok közbevetésével. Ezzel párhuzamban azonban szabad teret engedett annak, hogy a fentiek szerint körvonalozott kereteken belül a részleteket, elsősorban a fizetési eszközt is a felek kölcsönös egyetértéssel állapították meg. Minthogy pedig jogrendszerünknek a szelleme azóta is változatlanul egy és ugyanaz, az ebből levont elvi álláspont is változatlanul ugyanaz kell hogy legyen, következésképpen ennek alapján a felek közt, kölcsönös megállapodás folytán létrejött egyesség megbolygatásának, akár szankcionálta azt a bíróság, akár nem, semmi indoka nincs.

Az elmondottak szerint tehát nem férhet kétség ahhoz, hogy a kormányrendelet alapján értelmezett haszonbéri szerződés összes feltételei, minden befolyásolástól mentesen, tehát a szerződő felek mindegyikének, szabad elhatározása folytán állapítottak meg úgy, amint megállapították; azokra a szerződésekre nézve pedig, amelyek a rendelet hatályaán kívül legutóbb kötöttek, azt hiszem, a legszélsőséges bérlok álláspontja helyrehozandó is fenntartás nélkül elismerik ezt. Ennek folytán lássuk a bérlok kívánságának lényegét és jelentőségét.

Első látásra nincs semmi rendkívüli óhajításuk, mindössze annyi, hogy miután előre nem látott körülmények folytán nehéz helyzetbe jutottak, az államkormányzat jöjjön segítségükre és a maga hatalmi súlyának latbavetésével vezesse ki őket abból. Egészen másképp fest azonban a helyzet akkor, ha ezt a kívánságot jogrendszerünk szellemével és az analog kezelt jogesetekkel hozzuk vonatkozásba, hasonlítjuk össze.

Jogrendszerünk éppen úgy, mint minden más jogállam is, a szerződésszabadság elvi alapján áll. Ettől azok, rendkívüli nyomos okok nélkül el nem térnek. Ilyen rendkívüli ok például az, ha az ügyletet kötő fél cselekménye a büntető törvények területét érinti (uzsora, csalás, zsarolás stb.), ilyen volt például a háborús felfordulás, amely az általános ismert gyászos emlékü és ugyanilyen eredményekkel járt, ad hoc jellegű rendelkezéseket szült. Ezekkel a kreaturákkal azonban itt nem foglalkozunk, mert tárgyunkkal abszolút semmi vonatkozásban nincsenek. Foglalkozunk kell azonban az ügyletkötés szabadságának elvét keresztező azzal a jogesetcsoporthal, amely a jogalkotó tényező az általános jogelvektől eltérő, ahhoz hasonló kezelésben részesít, amilyen kezelést követelnek a haszonbérlok most az általuk kötött haszonbéri szerződésekkel kapcsolatban, nevezetesen, hogy a formailag jogérvényes ügyletkötés tartalmilag érvénytelenítessék.

A hivatkozott jogesetcsoporth az, amikor a szerződéskötő fél tékozló, kiskoru, vagy gyengeelméjű. Ezekben az esetekben tételes törvényeink tényleg részt ütnek a szerződésszabadság generalis elvén és az említettek által kötött visszerthes ügyleteket hatálytalanítják, itt is azonban ezt a privilegizált területet súlyos korrektívumokkal bástyázzák körül és pedig:

1. A kiskorúknál generaliter, a tékozlás és gyengeelméjűség eseteiben pedig esetről-esetre hozott hatósági határozatnak kell megállapítania a jelzett fogylatékoságokat. Enélkül és ezt megelőzőleg az általuk kötött visszerthes szerződések épp úgy kötelezik őket, mint hogyha cselekvési képességüknek teljes birtokában volnának. Addig tehát, amíg tételes törvények le nem rögzítik azt, hogy a haszonbérlok csupán eme minőségükből kifolyólag, ugyanolyan gyámolító elbánásra tarthatnak számot, mint a fentnevezettek, addig ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy közülük ezt a jogkedvezményt csak azok élvezhessék, akik kiskorúak, akiknek tékozló volta, gyengeelméjűsége hatósági határozattal jogerősen megállapítható.

2. Az ügyletkötési jogában korlátozott egyén mellé, annak mintegy alteregójaként, a gyám, illetve gondnok személyében olyan helyettes állítatik, aki az amannak személyében rejlő hiányosságokat pótolni

képes, akinek közbenjöttével módomban áll nekem amant is éppen úgy kötelező visszerthes szerződést kötni, mint hogyha arravalóságának teljes birtokában a kötelezett fél maga eszközölte volna. Ha a kívánságunk teljesedne, a haszonbérlokkel szemben a helyzet az volna, hogy miután nekik visszerthes szerződés kötésére jogosult helyettesük nincsen, velük, saját személyükben csak olyan szerződést áll módomban kötni, amely egyedül engem kötelez mindez körülmények között.

3. A gyámság és gondnokság alatt állókkal közvetlenül kötött visszerthes ügylet is akkor, ha a szerződés a gyámnak, illetve gondnoknak, a törvényben taxative felsorolt esetekben pedig még ezen túl, a gyámhatóságnak történt bemutatás után ezek által jóváhagyott, minden feltétel nélkül kötelezi a másik felet, még akkor is, hogyha az utólag rájuk nézve kevésbé kedvezőnek, vagy éppen károsnak bizonyulna. Itt ellenben a haszonbérlok elvi döntést óhajtanának provokálni arra nézve, hogy azt a jogkedvezményt, amelyet a törvény az említett személyi defektusban szenvedők javára is csak a jelzett feltétel mellett és erősen korlátozott időtartamra statuál, velük kapcsolatban terjessze ki a szerződés viszony egész idejére, sőt terjessze ki oly értelemben, hogy nekik jogukban álljon ezen egész idő alatt az általuk önként vállalt kötelezettségeket hatálytalanítani, nekik tetszően átmódosítani, csupán azon a címen, mert az egyetlen vonatkozásban nem egészen úgy ütött be, mint ahogy ők óhajtották.

Egyfelől a tételes törvényeinkben lefektetett, másfelől a haszonbérlok által jogrendszerünkbe beállított kivánt két eset összehasonlítása kapcsán tisztelt kérdezőm, hogy miféle jogcímen követelnek nevezett urak a maguk részére olyan előjogokat, amelyek a földkerekség összes jogállamaiban példa nélkül allanak, amelyeket az államhatalom egyetlen más polgárának meg nem ad, meg nem is adhat anélkül, hogy jogrendszerének, sőt a jog fogalmának alapjaival szembe ne helyezkedjék, azt fenekes-től fel ne forgassa, amelyek egyszerűben a jogállapot-nélküliség elvi alapjaira löknének bennünket, mert precedensül szolgálának arra nézve, hogy bármilyen más téren is, egynéhány embernek olyan kiváltásokat osztogassunk, a rajtuk kívül állók jogának hasonló mérvű elvonása révén, amelyeket senki más emberfia nem igényelhet.

Amint már az előzőkben említettem, elképzelhetlennek tartom, hogy az illetékes kormánykörök a haszonbérloknek lehetetlen kívánságait honorálják, azonban már az a körülmény, hogy ilyenekkel előállhatnak, szolgáljon nekünk mementóként a jövőre nézve, mert — bizonyosra vehetjük — nem ez volt az utolsó próbálkozás, amely oda tendál, hogy vizsátérüljön a bérloknek aranykora, amelyben tulajdonosi minőségünk ismét abban merül ki, hogy a pár tojással kifizethető haszonbér ellenében jogunkban álljon vagyonszállítást, kényszerkölcsonöket a folyton szaporodó és méreteikben növekvő állami adókat és egyéb közterheket viselni, az épületeket karbantartani és hogy mindezeknek a kötelezettségeinknek eleget tudjunk tenni, végeredményben ingatlanainkat a bérloknek örökön eladni.

Budapest.

Zongor János dr.
ügyvéd, haszonbérbeadó.

A földhaszonbérletek és a buzaaváluta.

A „Köztelek“ február 15-iki számában hozzászóltam a buzaaváluta kérdéséhez. A szerkesztőség jegyzet alakjában kétszer is kifogásolja azt a megállapítást, hogy a buzaaválutát a bérlokra a kormány oktrojálta rá s hogy a bérlok kényszerhelyzetben vállalták az ilyen szerződéseket. Ugyancsak kifogásolja ezt a megállapítást a „Köztelek“ február hó 22-iki számában Festetics Sándor gróf. Eme megjegyzésekből arra kell következtetnem, hogy meg-

Német tenyésztők original vetőmagvait

és pedig a petkusi, leutewitzi sárga, schlanstedti, lüneburgi Kley fehér zab; Danubia, Bavaria, Frank tavaszi és sörárpa; eckendorfi, leutewitzi, oberndorfi és Mammuth takarmány-, valamint schlanstedti cukorrépa magvakat, Viktória borsót, továbbá a legjobban bevált németországi burgonyaféleségek vetőgumóit azonnal szállítja a

„SATOR“ VETŐMAGÜZEM RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., II. 4. TELEFON: 28-36 Sürgőnycim: SATORMAG

Forgalmazzuk a hazai kitenyésztési tavaszbuza, rózsaburgonyát, tisztított és ólomzárolt lóhere- és lucernamagvakat stb. GOLDEN GLOW eredeti amerikai korai lófogú tengeri, mely szeptember első napjaiban érett, szemcsutakaránya 86-14. Egyedül nálunk kapható.

Ajánljuk a BADISCHE ANILIN UND SODA-FABRIK „FLORANID“ speciális kertí műtrágyáját; az F. NEUHAUS G. m. b. H. eberswaldei gyár speciális legmodernebb magtisztítógépeit; R. WOLF Magdeburg-Buckau cég világszerte ismert cséplőgarnitúráit.

Terményeket saját számlára vagy bizományban veszünk és eladunk.

állapításom talán nem volt elég precíz s engedje meg Szerkesztő ur, hogy azt az alábbiakban bővebben kifejtsem.

Elismerem, hogy olyan rendelet, amely minden haszonbérletre egyaránt kimondja, hogy a haszonbérlet terményben kell fizetnie, nincsen, azonban léteznek különböző rendeletek, amelyek a bérlők különféle kategóriájával foglalkozva, azokra vonatkozólag igenis kimondják a kötelező buzahaszonbért. Így a 6140/1923. M. E. sz. rendelet, amelyet fentebb említett cikkemben szövegszerűen idéztem, elrendeli, hogy a bíróság a szükségessé váló új bérmegeállítást terményben határozza meg. Ennek folytán tehát mindazok a bérlők, akiknek már hosszabb idő óta volt bérszerződésük és a korona devalválódása folytán szükségessé vált azok megváltoztatása, részint bírói ítélet következtében, részint pedig annak fenyegető hatása alatt önként egyeztek meg buzabérben.

A kormányrendeletek egész sorát idézem fentemlített cikkemben, amelyek azokra a bérlőkre vonatkoznak, akik az OFB révén jutottak bérletekhez, illetőleg a vételár meghatározásának elhalasztása folytán ideiglenes bért buzában kötelesek fizetni. Ezek szerint tehát egészen világos, hogy mindazok a haszonbérlet, akik a 6140. sz. rendelet megjelenése előtt bérletet földet és mindazok, akik az OFB révén jutottak földhöz, buzabért tartoznak fizetni. Ezekre a bérlőkre vonatkozólag tehát teljesen helyes az én megállapításom és azt hiszem, erről a kérdéstről vitakozni sem lehet. Mert az az egy lehetőség, hogy a bérlő esetleg kimegy a bérletből, a legtöbb bérlőre nézve lehetetlenség. Nem szükséges bővebben fejtegetnem, mit jelent az, ha egy családost ember évek óta megszokott lakásából kiteznek és valaki, aki hosszú éveken át gazdálkodással foglalkozott és máshoz nem ért, minden foglalkozás és kereset nélkül marad.

A földhaszonbérlet nagyrészt kimeríti a fenti két kategória és igen kevés, azt hiszem a bérbeadott földterületek 1%-ának kis töredéke lehet azoknak az új haszonbérleteknek száma, amelyeket a 6140. sz. rendelet megjelenése óta adtak ki. Ha tehát igen tisztelt Szerkesztő ur és Festetics Sándor gróf ur erre a bérlőkategóriára gondoltak, úgy igazuk van abban, hogy ezeket az új bérlőket rendelet nem kényszerítette és fentebb említett megállapításom egészen precíz nem volt. Ha azonban a tényleges helyzetet nézzük és azt látjuk, hogy a haszonbérbe vett földek 99%-a rendelet útján köteles a buzabért megfizetni, úgy meg kell hogy értsük azt a morális kényszert, amely az új bérlőket is annak elfogadására indította. Fenn kell tehát hogy tartassam megállapításomat, hogy a bérlők nem szabad akaratukból fogadták el a buzaválutát, hanem azt a kormány kényszerítette mindazokra, akik földet tovább bérelni kívántak. Ha Festetics Sándor gróf ur ismer olyan bérlőt, aki tiltakozott az aranyváltásban való fizetés ellen és buzaválutát követelt, úgy ez az a bizonyos kivétel, amely a szabályt csak megerősíti.

Igen tisztelt Szerkesztő ur tévesnek minősíti azt a véleményemet, hogy a kormány azért állapított meg a bérleteknél 60%-os terménymennyiséget elállási határ gyanánt, mert a békebérek 60%-át tartotta a mai körülmények között méltányosnak. Ha Szerkesztő ur véleménye szerint a kormány azért állapított meg 60% elállási határt, mert talán 150 vagy 200%-ot talált méltányosnak, úgy ez érdekes feltevés lehet, amely azonban nem bír a valószínűség látszatával és bővebb megokolásra szorul.

Szeretnék még kitérni Festetics Sándor gróf ur következő megjegyzéseire: Az aranyváltás 50%-ot veszített értékéből a háború óta és „ha indokolt is minden egyéb téren az aranyváltásra való áttérés, abból még nem következik, hogy indokolt volna a földhaszonbérlet”. Az aranyprodukciónak lefelémenő tendenciát mutat, amint azt az alanti táblázatból láthatjuk:

Az aranyprodukciónak millió dollárban kifejezve:

	1915.	1918.	1919.	1920.
Transval...	188	174	172.2	168.6
Rhodesia ...	18.9	13.1	12.3	11.5
Ausztrália ...	49.4	30.8	16.1	22
Egyesült-Államok ...	101	68.6	60.3	50
Világprodukciónak...	470.5	383	365.2	339.4

Egy kg. arany előállításának költsége pedig inkább drágult, mint esett az utóbbi években. Nem hiszem tehát, hogy megokolható volna az a feltevés, miszerint az aranyváltás 50%-ot veszített értékéből. Az a tény, hogy a megélhetéshez szükséges összes áruk drágultak, nem jelenti az arany árának esését, hanem tényleg az áruk drágulását. Ez meg is okolható, ha tekintetbe vesszük azt a körülményt, hogy a háború alatt a legtöbb áruban való produkció csökkent (nem beszélek természetesen hadianyagról) míg ugyanebben időben az áruk pazar módon való elhasználása, konzumálása növekedett. Így tehát érthető a hiány és drágulás. Ugyancsak kell, hogy emelje az áruk értékét az a sok új adó, amelyet a produkció költségeibe bele kell kalkulálnunk.

Festetics gróf ur másik megjegyzésének bizonyára az az alapdöntése, hogy a bérlő abban az áruban fizesse a haszonbért, amelyből jövedelme származik. A bérlők jövedelme azonban elenyészően kis részben származik buzából és ha ebben talán igazságos elv szerint akarnánk egy új egységet létrehozni, amelyben a haszonbérlet fizetendő volna, úgy ennek buza, árpa, cukorrépa, tengeri, tej, szarvasmarha, sertés és egyéb áruk komponenseiből kellene kialakulnia s ha ez talán ilyen módon meg is felelne a teoretikus igazságnak, a praktikus életben kivihetetlennek tartom.

Festetics Sándor gróf urnak azt a véleményét, hogy a kisebb bérlőknek moratóriumot kell adni, igen helyesnek találom s teljesen megokolja ezt a katasztrófális rossz termés. A moratóriumnak azonban semmi köze sincsen a buzaváltás helyes, vagy helytelen voltához. Ha közgazdasági életünk testébe belevittük a mérget a buzaváltással, a moratórium csak ópiumként hathat, hogy a fájdalmat ideig-óráig csillapítsa. Gyógyulást, közgazdasági életünk egyensúlyát csak az hozhatja meg, ha a mérget, a buzaválutát újból eltávolítjuk.

A vita ebben a kérdésben igen hosszúra nyulik már s szükséges volna a kormány mielőbbi intézkedése. Meg kell akadályozni, hogy a bérbeadók a bérlők ellen indítható kizárólagos perrel nagyobb arányokat öltsenek. Ha tehát a kormány ma még nem tud vagy nem akar e kérdésben végleges döntést hozni, sürgős szükség volna egy ideiglenes rendelkezésre, amely szerint a bérlők ellen kizárólagos per meg nem indítható, ha a bérlő 1 q buza helyett egy bizonyos mennyiségű aranykoronát bér gyanánt lefizetett. Fenti rendelkezés azonban igen sürgős, mert különben a be nem vetett területek szaporodására és a munkanélküli tömegek növekedésére kell elkészülnünk.

Hatvány Endre.

Utóhang.

Most olvasom gr. Festetics Sándor ur válaszát cikkemre, olyan modorban, amelyre én nem tartom szükségesnek hasonló tónusban válaszolni. A „Köztelek” sem arra való, hogy folytonos polémikát közzöljön. Azért elallok a választól, csak azt jegyzem meg, hogy én Festetics Sándor grófnak semmiféle ököri gondolatot nem imputáltam. Ennek egy sajtótárgyalás juttat eszembe, ahol egy író arra hivatkozott, hogy Petőfi még különbeket írt: erre mondotta a bírő, hogy ami szabad Petőfinek, azt nem szabad másnak. Korányi báró egészen más keretek közt alkalmazta a szöveget kifejezést, mint gr. Festetics. Hogy van-e különbség a gróf ur és Korányi báró

között, erről nem akarok elmélkedni, mert engemet csupán a kérdés tárgyi része érdekel.

alsóöri Farkas Géza.

A buzahaszonbérlet kérdésében a vitát lezárjuk. (Szerk.)

VEGYESEK.

Halálozás. Felpéti György Károly ny. m. kir. alvezetés, február hó 20-án hosszas szenvedés után Zsírán elhunyt. A megboldogult földi maradványait február hó 25-én helyezték Zsírán a családi sírkertben örök nyugalomra.

Tenyészállatbeszerzési hitel. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete arról értesíti tagjait, valamint az állatvásárló gazdákat, hogy a szövetkezetnek a f. évi március 21., 22. és 23-án megtartandó tenyészállatvásáron történő tenyészállat-beszerzésekre nagyobb hitelt sikerült biztosítani. Az állatvásárlásokat az alábbi következő feltételek mellett finanszírozza: 1. Váltó ellenében. Három óra szülő váltó ellenében egyszeri meghosszabbítással. 2. A váltón az eladó mint kibocsátó, a vevő mint elfogadó, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete mint forgató szerepel. 3. Az évi kamat 16 és 1/2%. 4. A szövetkezet fenntartja magának azt a jogot, hogy úgy a vevő, mint az eladó fizetőképességét elbírálja. 5. Községek is vásárolhatnak hitelbe tenyészállatokat, ha a képviselőtestület által adott és az alispán által jóváhagyott jogerős határozatot írásban bemutatják. 6. Nem szövetkezeti tagok saját érdekében cselekszenek, ha vásárlási szándékukat a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének előzetesen bejelentik és hitelértékesítés szerzése céljából 150.000 koronát egyidejűleg beküldenek. Ennek elmulasztása esetén a bonitásnak a helyszínen való elbírálása céljából kívános, ha telekkönyvi kivonatot vagy egyéb vagyoni helyzetüket megbízhatóan feltáró irást vagy okmányt a vásárra magukkal hoznak.

A Magyar Országos Állatorvos-Egyesület közgyűlése. A MOAE I. hó 1-én tartotta meg évi rendes közgyűlést Köves János dr. gazdasági főtanácsos, a MOAE elnökének elnöklése alatt a m. kir. állatorvosi főiskola diszertmenet 130 egyesületi tag jelenlétében. A földművelésügyi miniszter képviseletében megjelent Pasteiner Alfonz miniszteri tanácsos, jelen volt továbbá Hutya Ferenc dr., az egyesület tiszteletbeli elnöke, és Nasser János dr. miniszteri osztálytanácsos. Az elnök megnyitójában örömmel említette meg, hogy a törvényhatósági bizottság újjászervezéséről szóló törvénytervezet szerint a törvényhatósági állatorvos hivatalból tagja lesz a törvényhatósági bizottságnak, kiváratosnak tartaná azonban, hogy a hatósági állatorvos a közgazdatiság egyéb ténykedéseiben is megkapja az őt megillető helyet és beleszólást. Figyelmeztet, hogy a létszámszökkenést az állategészségügyi sérelme nélkül nem lehet tovább folytatni. A legközelebb megoldásra kerülő általános státuszrendezésnél csak a köz javára szölgálna, ha az állatorvosi kar jogos kívánságait kielégítik és ha részére az állategészségügyi igazgatásban megfelelő hatáskör biztosítatik. A közgyűlés a főtitkár múlt évről szóló beszámolóját elfogadta, azután a számvizsgáló-bizottság jelentése alapján a pénztárosnak a felmentvényt megadta és az 1925. évi költségelőrányszat magáévá tette. Az Állatorvosi Lapokban az elmúlt két évben megjelent legjobb dolgozat pályadíját, 500.000 koronát, Manning Rezső dr. főiskolai rk. tanárnak ítélte oda. A halálozás folytán megüresedett ig. választmányi tagságra Mayer Ernő dr.-t választotta meg s végül felhatalmazást adott az ig. választmányának, hogy az Egyesületi Ház ügyében járjon el.

Gazdaértekezlet Balassagyarmaton. A Miskolci Mezőgazdasági Kamara elnöke, Bottlik József, a Kamara igazgatója, Brezeviczy Zsigmond kíséretében felkereste Balassagyarmatot, hogy Nógrád-Hont vár-

Az ország legnagyobb faiskolája:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ faiskola, szőlő- és borkészítő és gazdasági r.t. CZEGLÉD
Budapesten kizárólag IV., Ferenciek-tere 3. Diszkertek, gyümölcsösök tervezését és telepítését vállalja s mindenféle csemetékre rendeléseket felvesz s azonnal szállít.
 Félémelet 14. Telefon: József 152-07

Mélyfurásu ártézi kutakat
 gazdasági vízvezeték, szivattyutelepeket épít, talajkutatásokat végez
FEJES BERTALAN gépgyár mélyfurási osztálya, **SZÉKESFEHÉRVAR**

megyék gazdaközönsegével a kamara a közelebbi érintkezést felvehesse. *Sztranyavszky* Sándor dr. főispán ebből az alkalomból értekezletre hívta a Nógrád-megyei Gazdasági Egyesületet, a vármegyei mezőgazd. bizottságot, a gazdasági felügyelőket és erdészeti hivatalt. Az értekezleten elnöklő *Sztranyavszky* Sándor főispán az értekezlet célját abban jelölte meg, hogy a magyar gazdának a maga jogos életbevágó érdekei megvédése céljából összetartani és tömörülnie kell. *Bottlik* József kamarai elnök hosszabb beszédben mutatott rá a gazdatársadalom minden égető sebére, a gazdatársadalmat érdeklő időszerű és komoly kérdésekre. Kiemelte, hogy a többtermelés szolgáltatásban a mezőgazdasági közélet egész komplexumára kell kiterjeszteni és ennek szolgálatában álló intézményeket létesíteni. A kamara területén 15 milliárddal két körzeti hitelszövetkezet alakult, amelyek egyike Nógrád vármegye gazdaközönsege megértése folytán keletkezett. Beszéde során elismeréssel emlékezett meg a Nógrád-megyei Gazdasági Egyesület működéséről, amely például szolgálhat sok tepsedésnek indult gazdasági egyesület előtt. *Farkas* Géza beszédében amiképpen kijelentette, hogy a kamara vezetősége és tisztikarával szemben bizalommal viseltetik, aggodalmát fejezte ki a kamarai általános titkos választói joggal szemben, melynek eredménye lehet a nem intelligens elemek tulsulya. Végül megköszönte a kamara elnökének a Nógrád-Hont-vármegyei gazdasági egyesület működése fölötti elismerést. Az értekezlet egyhangulag elfogadta *Krudy* Ferenc javaslatát, amely szerint az értekezlet a kormányhoz felterjesztést intéz, hogy hasson oda, miszerint az országos gazdatársadalmi testületek egybeolvadjanak és a magyar gazdasági egyesületek bevonulásával alakítandó egységes új szervezet legerőteljesebb akcióval terjeszse ki működését a falura és a földműves-közönseg felvilágosítására népies hetilapot adjon ki. Ugyanezzel a kérelemmel fordul az értekezlet az országos testületek elnökségéhez is. *Szekerés* Pál, *Kreybig* Lajos, *Krudy* Máté és *Kolozsváry* János felszólalására után *Mauláth* Géza gróf a Nógrád-megyei G. E. elnöke ismételt megköszönte az egyesület iránt nyilvánított elismerést.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság (Budapest, V., Markó-utca 16.) újabbán a következő ügyekben tűzött ki nyilvános tárgyalást. Sorra kerül: Az 1. számú tanácsban március hó 10. napján délután 5 órakor Nagyigmánd (Komárom vármegye) község házhelyrendezési ügyében fellebbezés a hasznobérek megállapítása ellen; március hó 14-ik napján Csécsé község földmegváltási ügyében a Virava János dr. ingatlanára elrendelt pótéltérítés (vagyonváltás: Virava János dr.). Szentendre város földmegváltási ügyében a pótéltérítés eredményeként javasolt Szentendre város tulajdonában levő ingatlanokra (özv. Treszky Béláné szül. Gal Flóra szegedi lakosnak, Fodor Jenő és társai ellen ingatlan visszajuttatása iránti ügye. Özv. Szivy Sándorné egy is mint kk. vitéz Szivy Ferenc t. és t. gyámja szegedi lakosnak Katona József ellen ingatlan visszajuttatás iránti ügye. Varga Ferenc és társai porogi és porog-szentkirályi lakosok kérelmére hrg. Pestetios Tasziló és Török Pál földbirtokból megváltott házhelyek megváltási árának és a Török Pálnak járó csereterület megállapítása iránti ügy; a III. számú tanácsban március hó 11. napján, délután fél 5 órakor Mosonszolnok község földmegváltási ügye; március hó 12. napján a tárgyaló bíró felterjeszti Peresznye község földmegváltási ügyére vonatkozó iratokat. Tárgyaló bíró felterjeszti Szentdomonkos község földmegváltási ügyére vonatkozó iratokat; a IV. számú tanácsban március hó 11. napján, délután 5 órakor Kisgyula, Belvard, Lothard, Szederkény és Nomja községek földmegváltási ügye (Baranya vármegye), kapcsolatos hg. Montenuovo Nándor vagyonváltásával; március hó 12. napján, délután 4 órakor Birján, Olasz, Hidor, Hasságy, Magyarsarlós (Baranya vármegye) községek földmegváltási ügye (kapcsolatos hg. Montenuovo Nándor vagyonváltásával). Torony, Dozmat, Bucsú, Ondód községek házhelyrendezési és földmegváltási ügye (kapcsolatos Piek Dávid György, Etingshammar Károly, Szolmayer Endre, Smirolehus Jenő, Sechel Bódog, Erdődy Lajos gróf, özv. Spitzer Sámuelné ingatlanokkal); március hó 13. napján, délután 4 órakor Tetélen és Földes községek földmegváltási ügyében a tárgyaló bizottság vezetőjének jelentése; Schwarz Miklós és

Schwarz N. petőmihályfai és gersei földbirtokának megváltási ügyében az évjáradékot megállapító vegyesbirósági határozat felülbíralása.

Lódijazás Zalaegerszegen. A Somogy-Zalai Lótenyésztő és Lovassport Egyesület a Zalavármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve Zalaegerszegen, a lóvásártéren március 14-én délelőtt 10 órakor lódijazást rendez uradalmak és kispaszádák részére. A lódijazásra bevezethetők és felhajthatók: I. Melegvérű lovak (magyar, könnyű): 1. Anyakancák, ménék. 2. Csikók évjárat szerint. 3. Hátsólovak. 4. Kocsilovak (jukker és hintós). II. Hidegvérű lovak: 5. Anyakancák. 6. Ménék. 7. Csikók évjárat szerint. 8. Kocsilovak (igás). III. Kistermetű lovak: 9. Anyakancák. 10. Ménék.

Szántógépbemutató. A Hofherr-Schranitz és Clayton Schuttlerworth R.-T. nyersolajtraktorának nyilvános bemutatója folyó hó 12-én délelőtt 11 órakor lesz Tétényben (Budapest mellett) az állami kértészeti telepen. Érdeklődőket szívesen látnak.

Baromfi-, galamb- és házinyulbemutató a debreceni gazdasági akadémián. A Keletmagyarországi Baromfi- és Galambtenyésztők Egyesülete igen tanulságos fajtabemutatót tartott folyó hó 6-án a debreceni gazdasági akadémián, amikor is mintegy 110 darab különböző fajtaú baromfi, galambot és házinyulát állítottak ki s rövid előadások keretében *Csapó* László alelnök és *Biró* Barna dr. egyesületi tag ismertette az egyes fajtaú jellegét. Az akadémia nevében *Bakoss* László gazd. akadémiai tanár meleg szavakban köszönte meg az egyesület tagjainak önzetelt, az ügy érdekében kifejtett fáradságtalan munkásságát s méltatva a baromfitenyésztés nemzetgazdasági nagy fontosságát.

Foglalkozástkereső mezőgazdasági munkások. A m. kir. földművelésügyi minisztérium kebelében működő Országos Mezőgazdasági Munkásközvetítő Központi Iroda (Budapest, földművelésügyi minisztérium, II. emelet 205.) az 1925. február hó 28-án lezáró és február hó 11-ik felére vonatkozó munkáskínálatot feltüntető kimutatást most tette közzé. A kimutatást alább közöljük és kérjük azokat a gazdatársainkat, akik közzétételünk nyomán alkalmaznak munkásokat, hogy ezt az Országos Mezőgazdasági Munkásközvetítő Irodával közöljék. 1. Menyhért Mátyás munkásvállalkozó mezőgazd. munkát kb. 250 emberrel, Szegvár, Csongrád vm. 2. Községi előjáróságnál mezőgazd. munkát 47 munkás, Akasztó, Pest vm. 3. Kurta Mihály mint pásztor, kocsis, vagy erdőkitermelést, földmunkát, Budapest, Egressy-ut 96. 4. Ifj. Róza Mihály és társai 2000 emberrel föld-, vasut-, hid- és gátelési munkát, Jászladány, I., 317. Jásznagykunszolnok vm. 5. Józsa Sándor aratást és cséplést 40 emberrel, Jászfényszaru, 451. Jásznagykunszolnok vm. 6. Beke András aratást és cséplést 60 emberrel, Tápószecső, Pest vm. 7. Városi munkásközvetítő hivatalnál 50 kubikos-, 3500 mezőgazd. munkás, 1500 arató- és cséplő-, 10 gazd. cseléd és 20 cukorrépa-munkás, Békéscsaba. 8. Kalmár András kubikosmunkára 200 emberrel, Csongrád, Tompa Mihály-utca 17. 9. Rittinger Rezső bajai törvényhatósági munkásközvetítő jelentése szerint: 400 aratómunkás, Bátoronostor, Bács-Bodrog vármegye. 10. Boldoczki Mihály bármilyen gazdasági munkára 400 emberrel, Tótkomlós, I. ker., 246., Békés vm. 11. Moravszki Pál 200 emberrel mezőgazdasági, aratási, cséplési hónapos vagy cukorrépakitermelési munkát, Tótkomlós, III. ker., 343. sz., Békés vm. 12. Csóka Giza munkásvállalkozó mezőgazd. munkát 2000 munkással, Felsőtárkány, Heves m. 13. Kácsér Mihály mint munkafelügyelő, magtáros vagy kulcsár (háboru előtt Szentlőrinc-kátán jegyzői irnok volt, isk. képzets. hiánya miatt kilépett; katonaviselt ember; baptista vall.), Zsidó, u. p. Galgamács, Pest vm. 14. Szabó István (50%-os rokkant) mint mezőőr, munkafelügyelő, lehetőleg uradalomba, Apsamajor, u. p. Túrje, Zala vm.

Husmerinókos-árverés Németországban. A Krick németországi földbirtokos (Rittergut Brietzke. Post Loburg, Stat. Zeppernick, Bez. Magdeburg) előnyösen ismert husmerinó tenyészetéből 1924. évi kosok folyó év április hó 30-án árverésre kerülnek. A kosok átlagos súlya 95-110 kg., áruk 300-350 márka.

Megjelenik a gazdacimtar. A M. Kir. Központi Statisztikai Hivatalban a gazdacimtári munkálatok annyira előrehaladtak, hogy már a nyomdai munkák is folyamatban vannak. Ezzel a Gazdacimtárnak junius hóban való megjelenése máris biztosítottak látszik. Nagyon fontos lenne azonban, hogy azok a földbirtokosok és földbérlok, akik részére a

statisztikai hivatal kérdőíveket küldött ki, a kitöltött kérdőíveket vissza is küldjék. A Gazdacimtar előfizetési áron (112.000 korona) már csak e hó 31-ig kapható s szontul a kötet ára már 200.000 koronánál is több lesz. Postabefizetési lapokat a statisztikai hivatal (II., Keleti Károly-u. 5-7.) készséggel küld.

A gazdaközönseg figyelmét felhívjuk a teljesen átalakított, régi jóhírű Rémi szállodára, ahol teljes tisztaság és rend várja a gazdaközönseget. Abszolút féregmentes szobák, gőzfűtés, a szobákban hideg és meleg víz. A gazdaközönsegnek a „Köztelek“-re hivatkozva szobánkiut 20% kedvezményt adunk. *Rémi szálloda, Budapest, VIII. ker., József-körut 4. szám.*

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Mindenemü banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és finanszírozása.

3-4 szobás budapesti lakás és mérsékelt konvencióért nagyobb bírtok ellenőrzését, irányítását, elvállalja volt főtitkár, ismert gazda. „Jó eredmény 7389“ jellege alatt a kiadóban.

Lapunk mai számához mellékeljük a „Pátria“ Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. gazdasági nyomtatványosztályának árjegyzékét, melyre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

NYILTTER.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Mikuska András 1742
szabó, sportruha- és brocheskészítő
Budapest, V., Erzsébet-tér 5.

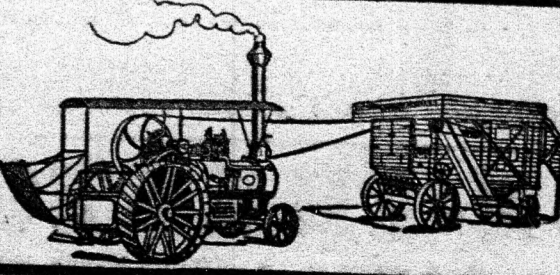
Patkány-, egérirtó RATIN
specifikus mezel egérirtó
békébeli anyag. Legelőcsőbb napi árban. Szétküldési hely:
Ratin Laboratorium, Budapest, VII., Murányi-u. 36.1302

Elsőrendű kertészüveget
ajánl rendkívül olcsó áron, 2 % vastagságban
azonnali szállításra:
Forgó és Társa R.-T.
Budapest, VII., Dohány-utca 16-18. szám.
Telefon: József 125-70 7373 Sürgőnyeim: „Vitrum“

Sertés- és juh-Shimló ellen
biztos hatású oltóanyag
minden mennyiségben kapható
Dr. PÉCSI DANI és Oltóanyagtermelő-intézetében, Buda-ISTVÁN pest, VI., Teréz-körut 31. Tel.: 88-00

GYAPJUT
közvetlen bel- és külföldi gyári megbízásból
legmagasabb áron vásárol
Zeisler Artur
Budapest, V., Dorottya-u. 9., földemelet
Telefon: 67-15 1304
Kérveiték szokásos jutalékban részesülnek

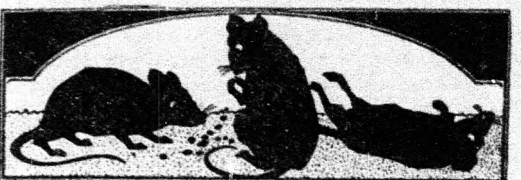
Amerikai módszerrel készült tüköracél kormány- acéleket, gőz- és motoros ekékhez beküldött minta szerint készített szántóvasakat, acél-boronákat, sima és rögtörőhengereket, fogatos kapákat, szecska- és répvágókat, kukoricamorzsolókat, szabatosan működő **AGRAR-DRILL vetőgépeket,** szőlő-, cukorrépa-, burgonya- és gyümölcsfa-permetezőket, az **ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.** gyárában készült cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinlekomobilokat, gőzmagánjárókat, gazdasági malomokat, szivó- és motorokat 160 lóerő teljesítményig a legjobb kivitelben ajánl

az **AGRARGLOBUS**
MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1137
Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
Távíráti cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST
TELEFON: József 153-54,
József 153-76 és József 125-79

PRIMA POROSZ SZENET

szállít mezőgazdáknak hitelre is, a
Deutsch-Hungarische Wirtschaftvereinigung A.-G., Berlin
7326 Budapesti iroda:
VI., Vilmos császár-ut 59., III. 8.

50 év óta használják uradalmak és a külföld a **SIPŐCZ-féle**
mezeiegérmérget
Ara 5 és 10 kg.-os postaládában kg.-kint 25.000 korona, 50 és
100 kg.-os ládában kg.-kint 23.000 korona. 7330
SIPŐCZ győgytár, Pécs

25 MILLIOVAL 25

ÁTVEHETI
CITROEN AUTÓJÁT
RESZLETFIZETÉSRE

A VEZÉRKÉPVISELETNÉL:
HUNGÁRIA AUTOSZALON
BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 67. 7335 TELEFON: 148-90

K. MOLNÁR SÁNDOR

a gazdaközönség kedvelt fogorvosa
BUDAPEST, IX., Mester-utca 13., I. em. 2.
Méréselt árak mellett: foghúzás, fogtömés,
arany-hidak, arany-koronák stb. készítése,
részfizetésre is!
Megrendelések átvételére szívesen keresi fel vidéki
megbízott. — Javításokat posta útján is eszközöl.

Mielőtt beszerezné vetőmag- szükségletét

kérjen ajánlatot a

Magyar Agrár- és Járadékbank R.-T.

vetőmagosztályától 7390

Budapest, V., Nádor-u. 16.

Kedvező fizetési feltételek!!

Mezőgazdaságban kapcsolatos iparban, kereskedelemben

óhajt elhelyezkedni szakember, ki egyrészt
kiváló gyakorlati gazda, másrészt az árutőzsdét, állat-
kereskedelmet, szeszgyártást alaposan ismeri. Nagy
erőlye, agitációja ismert. Elsőrangú referenciákkal és
jelentékeny vagyonnal rendelkezik. Szíves meg-
hívást „Agrárország 10458” jellegre **Block-
ner J.** hirdetőjébe, Budapest, IV., Semmel-
weiss-utca 4. sz. kőr. 7414

A SPÁRGA TERMESZTÉSE

gyakorlati tapasztalatok alapján
írta: **LÁZÁR FERENC**
22.000 kor. beküldése ellenében bérmentve szállítja
a "Patria" r.-t. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető: Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége
Gabonasztyálynak jelentése.) 1925. március 6. Az amerikai
piacokról érkező hírek, melyek a buza olcsóbbodását jelen-
tették, erősen befolyásolták a budapesti tőzsde hangulatát
és úgy a buza, mint a rozs irányzata jelentősen lanyhult.
A termények forgalma mérsékelte. A köles- és vetőárpa
kivételével valamennyi árat alacsonyabban jegyezték. Buda-
pesti paritásban kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza
76 kg.-os: tiszavidéki 5575-5600, fejmegyei és pestvidéki
5550-5575 K. Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 5625-5650, fejmegyei
és pestvidéki 5600-5625, rozs 4450-4475, takar-
mányárpa 3800-4000, sörárpa 4600-4800, zab 4200-4300,
tengeri 2550-2600, köles 2700-2800, korpá 2225-2250 K.
Budapesti liszt- és őrlémenypiac. („Avena” Mezőgazdasági
Termény- és Állatértékesítő R.-T. jelentése.) Március 6. Lanyha
irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő lisztárak
fordultak elő: Duplanullás 8200, nullás 8000, kettes 7700,
hatos 6500, takarmányliszt 3000, korpá 2250, egyes rozsliszt
6000, 75%-os egység rozsliszt 5500 K volt kg.-kint buda-
pesti paritásában, zsákkal együtt. Malomárak: duplanullás
8200, nullás 8000, kettes 7800, hatos 6400 K.

Budapesti takarmányvásár. Márc. 3. (A székesfővárosi
vásárgazdaság hivatalos jelentése.) Rétszéna I. r. ó 130.000,
II. r. ó 80.000-120.000, III. r. csomagolásra 50.000-70.000,
muharszéna 150.000-175.000, lucernaszéna 200.000-210.000,
zabosbukkony 170.000, takarmányszalma (zab) 115.000,
takarmányrépa 45.000-55.000, alomszalma 60.000-75.000,
zsuppszalma 110.000-115.000, zsuppszalma 1 kéve 5000 K.

Budapest, március 3. A **műtakarmánypiac**on az irányzat
gyenge. Árak: korpá 2400, 8-as takarmányliszt 3400, kon-
koly 2500, olajpogácsa 3200, extrahált liszt 1500, szárított
moslék 3500, szárított törköly 3300, szárított répaszelet
1400, malatácsira 2600, lópat 1500, melasz 1400 K. kg.-kint.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége Vetőmag-
osztályának jelentése.) Lőheremag képezte az érdeklődés
középpontját. Ólomzárólt áru iránt a kereslet minden tekintet-
ben kielégítő. Nagyarankát tartalmazó árura külföldről
megbízások érkeztek és így árai teljes mértékben érvényben
maradtak. Lucernamag irányzata elanyhult, ami főleg annak
tulajdonosai, hogy az alföldi kereskedők a spekulatív fel-
halmozott gyenge, esővert, banás szemetet tartalmazó kész-
leteiket leszállított áron kínálják. Azonkívül a nagymennyi-
ségben behozott és ólomzárólt céljára alkalmatlan olasz árak
is nyomasztólag hatnak az úzletre. Répamag. A német
piacokról szilárd árjegyzések híre érkezett, ezzel szemben
nálunk nyugodtabb irányzat jutott érvényre s mindinkább
nyilvánvaló lesz, hogy a nagymennyiségű importkészletek
a hátralékos fogyasztást teljes mértékben fedezik. Főleg a
megbízható sárpa olajbogyó és a vörös Mammuth képezi
jobb figyelem tárgyát. Fehérhere, nyulzapuka, tatárka, muhar
és köles piaci jegyzéseiről utolsó jelentésünk óta jelentősebb
változásról nem számolhatunk be. Baltacimnag. Jóminőségű
áru ára rendkívül szilárd, ily minőségben azonban csak
gyéren fordul elő kinalat. Fűmögvakban változatlan élénk
forgalom uralkodott és rendelések úgy azonnali, mint
későbbi szállításra állandóan nagy számban érkeznek be.
Viktória-borsóban az úzlet szilárdabb menetet követett. Bő-
séges kinalattal szemben a kereslet is elég élénk volt. Bük-
kőny. A kinalat még mindig nagy, ellenben a kereslet nem
növekedik, másrészt gyenge román áru elárasztotta a piacot,
ami nyomasztólag hatott az árak alakulására. Lencse. Csen-
des irányzat mellett változatlan. Kendermag. A kereslettel
elegendő kinalat áll szemben és így az előző heti árak
jegyeztetnek most is. Bab. Az olasz, holland és osztrák
piacokról nyugodt, csendes irányzat híre érkezett. A forgalom
korlátozott. Mákban gyenge az úzletmenet, az árak lényegesen
csökkentek, a vevők tartózkodó álláspontot foglalnak el.
Sem a belföldi fogyasztás, sem az export nem mutat érdek-
lődséget. Ily módon az úzlet igen vontatott. Megrendelések.
A melegebb időjárás és a kiadós csapadék folytán meg-

indultak a gazdasági munkálatok az ország minden részé-
ben, ami a vetőmagvak sűrgős megrendelését tette szük-
ségesé. Ennek folytán a kereslet hatványozott mértékben
nyilvánult s az összes magvakra a megrendelések nagy
tömege érkezett be.

Árak nyersáruért 100 kg.-kint budapesti paritásában márc. 6-án:

Bab, fehér	380,000	420,000
Bab, tarka	320,000	340,000
Baltacimnag, jól csirázó	850,000	950,000
Borsó, Viktória	700,000	750,000
Bükköny, tavaszi	320,000	330,000
Cukorcirok	400,000	500,000
Csibehur	340,000	380,000
Csillagfűrt	340,000	360,000
Fehérhere	3.500,000	5.500,000
Kendermag	640,000	670,000
Komócsin	1.500,000	1.700,000
Köles, fehér	350,000	370,000
Köles, szürke	290,000	310,000
Köles, vörös	320,000	340,000
Lencse, kisszemű	400,000	450,000
Lencse, nagyszemű	700,000	750,000
Lenmag	700,000	750,000
Lóbab	360,000	400,000
Lőheremag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható	2.400,000	2.800,000
Lőheremag, nyers, nagyaránkás, tisztí- tható	2.900,000	3.100,000
Lőheremag, nagyaránkamentes	3.500,000	3.800,000
Lőheremag, fehér, ólomzárólt	4.500,000	4.800,000
Lőheremag, vörös, ólomzárólt	4.000,000	4.100,000
Lucernamag, nyers nagyaránkás, nem tisztítható	2.200,000	2.400,000
Lucernamag, nyers, nagyaránkás, tisztítható	2.500,000	2.600,000
Lucernamag, nagyaránkamentes	2.800,000	3.000,000
Lucernamag, fehér, ólomzárólt	3.200,000	3.400,000
Lucernamag, vörös, ólomzárólt	3.000,000	3.100,000
Mák	1.750,000	1.850,000
Muharmag	280,000	320,000
Mustármag	700,000	750,000
Nyulzapuka	1.800,000	2.800,000
Takarmányrépa	1.700,000	1.800,000
Tatárka	310,000	330,000

Cukorpiac. A kristálycukornak belföldi nagybani eladási
ára jelenleg adó és kincstári részesedés nélkül ab gyár
kg.-kint 6200 korona. Külföldi cukor tartott árak mellett
nyugodt volt. Német exportcukor loko 17/6, március-április
17/7 1/2, május 17/9, cseh finom kristálycukor loko 17/9,
április-május 17/10 1/2, május-június-július 18-18 1/2,
shilling. Külföldi cukorban tartott irányzat mellett a forga-
lom csendes volt. Cseh kristálycukor loko 18, márc.-ápr.
17/10 1/2, jul.-aug. 18/3-18/4 1/2, jun.-jul. 18-18 1/2, német
exportcukor loko 17/10 1/2 shilling. Határidőkben kinalat
nem volt.

Külföldi terménytőzsdék. Ujvidék, március 6. Az irány-
zat lanyha. Bácskai buza 465, bánáti 465, bácskai tengeri
195, szerémségi 196, bánáti 220, bácskai nullás buzaszalt
660, kettősfogású 657/50, kettes 465-475 dinár volt q.-kint.
— Chicago, március 6. Buza májusra 734/9, buza júliusra
638/6, buza szeptemberre 574/1, tengeri májusra 533/0, tengeri
júliusra 539/9, tengeri szeptemberre 535/0, zab májusra 378/0,
zab júliusra 385/7, zab szeptemberre 372/9, rozs májusra
653/6, rozs júliusra 568/9, rozs szeptemberre 505/9 cent volt
q.-kint. — New-York, március 6. Buza, őszi vörös 784/4,
buza őszi kemény 784/4, tengeri 551/4, liszt 1022/4 cent volt
q.-kint.

Budapesti vágómarhavásár. 1925. évi március hó 5-én.
Felhajtás 912 darab nagy vágómarha. Lanyha irányzat
mellett az elsőrendű marhák árai változatlanok maradtak,
a közép és gyenge minőségűek azonban kg.-ként körülbelül
500 K.-val olcsóbbodtak. Eladatlanul visszamaradt 10 drb
nagyarha. Következő árakat jegyezték kg.-kint elősúly-
ban: Bika, jobb minőségű 11,000-14,000, kivételesen
14,500-15,000, bika, silányabb minőségű 6500-10,500, tarka
hízott ökör, jobb minőségű 13,000-16,000, kivételesen
16,500-17,000, középminőségű 7500-12,500, alárendelt
minőségű 5500-7000, magyar tehén 7000-13,000, kivétel-
esen 13,500, tarka tehén 5500-14,500, kivételesen 15,000-
15,500, bivaly 4000-8100, növendék 5500-11,000, kicsen-
tozni való 3000-5000 K.

Budapesti szarómarhavásár. 1925. március 3. Felhajtás:
460 drb élő belföldi szopósborjú. A nagy felhajtás követke-
zőtében a vásár lanyha irányzat mellett folyt le, az árak
2000-2500 K.-val szűktek kg.-kint. Jegyeztet árak: Bő borjúk:
Belföldi szopós: I. rendű 19,000-20,000, kivételesen 21,000,
II. rendű 17,000-18,000 III. rendű 15,000-16,000 K.

Tenyészállatok és jármosókrök. (Magyar Mezőgazdák
Állatértékesítő Részvénytársasága jelentése.) 1925. márc. 6.
Importált fehér erdélyi jármosókrök 18,000-20,000, I. rendű
fehér belföldi jármosókrök 14,000-16,000, I. rendű tarka
belföldi jármosókrök 12,000-15,000, friss fejőstehén 17,000-
21,000, 1 1/2 éves úszók 13,000-15,000, 1 1/2 éves tinók
12,000-14,000 K.

Budapesti lóvásár. Március 5-én tartott heti lóvásár
forgalma lanyha. Felhajtott I. oszt. ló 582 drb. Eladatott
208 drb. Eladatlan maradt 374 drb. Árak: Jobb minőségű
igás kocsiló, nehéz 10.000.000, igás kocsiló, könnyű
4.100.000-8.000.000, öszvér 850.000, alárendelt minőségű
lovak 400.000-4.000.000, vágólovak 800.000-3.200.000 K.
Vidéki vágóra vásároltak 19 darabot.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége
sertésleteleinek jelentése.) A ferencvárosi nyílt és zárt vásáron
a esütörtöki felhajtás 1625 darab volt, melyből eladatlanul
visszamaradt 136 darab. A vásáron élénk kereslet mellett

FORDSON-TRAKTOROK, OLIVER-EKÉK, FORD-AUTÓK

ES ALKATRÉSZEK azonnali
szállításra kaphatók: 1478
ANTAL JÁNOS és TÁRSA a „FORD”-gyárak autorizált
képviselete Kaposvár, Fő-utca 22. szám

2

Hír közlő stat ing zen jár erő tur sze ke bír ha ho is

pe k a p a t e o r a f i i

Gőzekötél
 elismert legjobb minőségben kapható:
HEGEDÜS JOZSEF okl. gépészmérnök
 Budapest, IV., Pappnövelde-utca 1. sz.
 TEL.: J. 154-04 és J. 70-97 1574 Sörgőnyom: HEGEMON

Eladó egy Magyar Államvasút gyártmányu, 14 lóerős, alacsony, magashozható, félstabil, üzembiztos gőzgép és egy üzembiztos Stock-motor, újrendszerű 52 lóerős benzines szántógép. Érdeklődni lehet **Uradalmi Felügyelőség**nél, **S o m o g y s z o b**, vasútállomás és posta. 7412

ÁRVERÉS.
 Etesy Ferenoné, Dunaszentgyörgy, március hó 9-én délelőtt 10 órakor
2 darab cséplőgarnitúra
 a teljes felszereléssel, bírói közvetítéssel lesz elárverezve.
Dr. Szilas Nándor ügyvéd
 Budapest, II., Margit-körút 2.
 7403

Béreltleszerelés folytán eladó:
 Cséplőgarnitúra, legújabb Máv. 8-as, komplett, kettőéves. Hídegyházi igástenyészkek, csikók, amerikai lovak és csikók. Igáskocsik, bűrlőszerszámok, lókapák, ekék, fogások. Felvilágosít: **Martens Caesar** földbírtokos, **Tereske**, Nógrád megye. 7392

ZUPKA ANTAL
 autókarszéria- és kocsigyár, Budapest, VIII., Illés-utca 17. sz. Telefon: J. 48-06.
 Állandó raktár új és használt kocsikban. Kocsik javítását, fényezését, újra való kárpitozását jutányosan vállalalom. 7396/II

A tenyészállat- és gépkiallításra résztvevő

Nyári legeltetésre
 300 darabig bérmarhát vállalunk. Megkeresések **Pusztaszentiváni gazdasághoz**, Budapest, IV., Eskü-tér 6. intézendők. 7408

Hirdetmény.
 Ludány és Szécsényhalászi nógrádmegyei községeknek Ipoly-menti réjtén 1924. évben termelt **mintegy 400 métermázsza szénája** mely a ludányi vasúti állomás közelében van berakva, készpénzfizetés mellett **eladó**. Érdeklődők a ludányi körjegyzői hivatalban bővebb tájékoztatást nyerhetnek. Ludány, 1925. február 20.
 7387 **Farkas László** körjegyző.

GAZDASÁGOK FIGYELMÉBE:
3-soros tengeriültetők, tárcsásboronák
 8, 10 es ekék, Losonci Gazdasági Gépgyár gyártmányu vetőgépek, míg a készlet tart, igen olcsón kaphatók.
 Kérjen Árajánlatot! 1481
SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 1. sz.

A legjobb olasz gyártmányu 25 HP
Romeo-traktorok
 3-as ekével, megérkeztek
VOLANTE Automobilkereskedelmi Részvénytársaság
 A Lancia és Bianchi gyártmányu személy- és teherautókat magyarországi vezérképviselete 7364
 Budapest, VI., Jókai-tér 10. szám. Telefon: 58-05

Lótartók! Lószerszámot, pokrócot, nyergeket szállítunk bármily mennyiségben!
 Igás, párja --- 1,700.000 K-tól
 Parádés, párja 4,000.000 K-tól
 Nyergek, drb.-ja 2,000.000 K-tól
 Mindennemű árunk I. rendű.
KOLHÁNYI TESTVÉREK
 szíjgyártók és nyergesek
 Budapest, IX., Viola-utca 48. szám
 Hívótelefon: József 53-09 1484

Szab. BROWN-féle kéménytoldók
 és vasaló hevítoesővek
LAROS LAJOS
 Takaréktűzhelygyár R.-T.
 BUDAPEST 7103
 Központi iroda és gyár: VIII., Bozserdy-utca 8. sz. Telefon: József 21-34
 Városi üzlet és raktár: IV., Váci-utca 40. szám (Irányi-utca sarok) Telefon: József 153-52

FLORANID
 (UreaBASF)
BADISCHE AMILIN- & SODA-FABRIK
 LUDWIGSHAFEN/RHEIN
 Beszerzési források és árak megadhatók: **BUDÁNI FÉSTÉKELADÁSI R.-T.** Budapest, V., Akadémia-u. 3. 7411

A legjobb kerti trágya

GŐZEKE részleteket mindenféle gyártmányu gőzekéhez készít és szállít precíz kivitelben, acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET**
SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, **MISKOLCON.** 7102

Yorkshire sonka-malacok
 darabonként nyolcvan-kilencven kgr., hét-nyolc-hónaposak, összesen kb. negyven mázsa sulyban **oladók**. Ajánlatot kér **dr. Szondy István gazdasága, Tiszadada.** 7400

Schlick-Nicholson Gép-, Waggon- és Hajógyár Részvénytársaság
 Budapest, VI., Váci-ut 45-47. sz.
 Távirati cím: SCHLICKNICHOLSON
 Alapítási év 1880
 Alapítók: 87,000,000 K
 Tartalékok: 2,500,000,000 korona
 Gazdasági lokomobilok 3, 3 1/2, 5, 6, 8, 12 HP nagyságban. Magánjáró lokomobilok 5, 6, 8 HP nagyságban. Cséplőgépek 800, 900, 1000, 1070, 1225, 1370, 1525, 1670 mm, dob-szélességben. „Nemzeti” páratlan soru vetőgépek minden nagyságban. „Gloria” páros soru vetőgépek minden nagyságban. Ásványi szabadalmazott tengeriszártpötegek
 Egyéb gyártmányok: Gőzgépek, Gőzkazánok, Nyersolajmotorok, Szívógázmotorok, Waggonok, hajók, jéggyári és hűtőházi berendezések. 7407

FÖLDES GYŐZŐ Mag- és Terménykereskedelmi Részvénytársaság
 BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 14. SZ.
 TELEFON: 141-10
 Táviratcím: FÖLDESUR Budapest

Cukorrépára nem szerződő gazdaságok eredeti importált, kleinwanzlebeni fajtájú
cukorrépamagvakat
 teljes garanciával beszerezhetnek,
 ajánl továbbá: 7363

Tavaszi búkkönyt | Victoria-, express- és velőborsót | **Stockerai lencsét**
 Államilag ólomzárólt lucernamagot | **Fehérheremagot** | Államilag ólomzárólt hóheremagot
Muharmagot | Eredeti német takarmányrépamagvakat | **Kendermagot**
 és minden egyéb gazdasági magot |
Heinrich Mette quedlinburgi cukorrépatermelő cég magyarországi vezérképviseleté
 „Orion” rézgálicot | Raffiát | Rezkénport | Szuperfoszfátot | **Chilisáletromot**
 a legelőnyösebb feltételek mellett szállít vagon- és kisebb tételekben
 „Danica” Műtrágyagyár budapesti vezérképviseleté

Fordson-Traktor, Olivér-eke és alkatrészek

állandó raktárunkból kaphatók **azonnali szállításra!** 7371

Melis és Pintér, Szombathely — Budapest
Budapest, V., Széchenyi-utca 3. sz.
FORD-GYÁRAK AUTORIZÁLT KÉPVISELETE.

Egyedi kiválasztás után nemesített, államilag elismert **Präsi-vetőburgonyára** előjegyzéseket elfogadunk. Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében teljesít: **Mándy Sámuel és Géza uradalmi jószágigazgatósága, Nyirbátor.** 7369

Benzinlokomobil
4 lóerős amerikai,
5 lóerős Daimler,
6-8 lóerős Nicholson
gyárilag javítva, kitűnő
garantált állapotban olcsón
eladó.

Nyersolajmotor
20 lóerős, négytémű,
fémagas nyomású, kitűnő
üzemképes állapotban ol-
csón kapható. — Ugyanott
16-20 lóerős szivattyú-
motor, nagyon jó állapot-
ban eladó.

Umrath
hatos gőzgarnitúra
kitűnő, gyárilag javított
állapotban **olcsón**
kapható. 7367

FARKAS, Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61. szám

Száraz kukoricacsutkát

vagontételekben keres: **Dr. Helvey Tivadar, Vegyészeti gyár, Budapest, VI., Gyár-utca 27. szám** 7398

Fiatl, hágóképes
montafoni tenyész bikát
keres megvételre Farkassimándi
Gazdaság, u. p. Sárosd. 7400

Szabadalmazott **GERGELY-féle**
„Kolumbus” keltetőgép
lámpánélkül melegvízfűtéssel. 1922. évi modell.
Pontos működés, egyszerű kezelése, önműködő hőszabályozás, semmibe sem kerülő üzemköltsége és legmagasabb szárazlévelés eredmény. Számtalan elismert levél. A gyakorlatban fényesen bizonyított. Megrendelhető:
Gergely Béla tanítónál, Kisberény u. p.: Lengyeltóli (Somogy megye).
A kora tavaszi keltetéshez már most szerezzé be a **keltetőgépet!** Részletes ismertető árjegyzék választékjegyzék ellenében! 7399

GAZDASÁGI
szárművelés utáni
NYOMTATVÁNYOK
vállalatunk nyomtatványoztatályában szerezhető be.
Arjegyzéket legyőz küldjük! „PATRIA” irod. vállalat és nyomdai r.-t., Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelki)

16-os KEMNA
gőzekegarnitúra
megbízható üzemképes állapotban, 8-es ekével, kultivátorral, fogással és teljes felszereléssel, garancia mellett olcsón eladó
itt. WILCZER SÁNDOR mezőgazdasági iroda
Budapest, V., Nádor-utca 14. Telefon: 125-71

Mangalica tenyész kocák
50 darab hasas, átvészelt, 1 1/4 éves tenyész kocák, májusban Radzanák, 140 darab 10 hónapos tenyész kocák eladók többszörösen első díjakkal és a nagydíjjal kitüntetett tenyészetemből. **CSORAJI JÓZSEF GAZDASÁGA, Csoraj, Szabolcs m. Vasútállomás: Tokaj.** 7244

Bérszántást

vállalunk **motortraktorral** 100-400 holdig, előnyös feltételek mellett, üzemanyagot mi adjuk. **KOLOSZÁR és PINTÉR bérszántó-vállalat, Budapest, Rákóczi-tér 3.** 7413

Bérletek, birtokok

Bérletek: Főváros mellett 20 és 35 hold 6 szobás urilakkal, birtok 80 kilóért. **Zalában** 70 kat. hold 2 szobás lakással 6 évre tulajdonostól felszerelés nélkül 150 kilóért. **Nógrád megyében** 300 hold 11 évre felszerelés átvétel mellett, esetleg társulható. **Hevesben** 850 hold 9 évre, 7 vagon öszbőrt 5 szobás urilakkal. **Eladók:** Fővárostól 70 km-re 330 hold 12 szobás urilakkal, 60 gyümölcsös, teljes felszerelés kastély-nyos fizetési feltételek mellett. **Fejérben** 200 hold prima tanyabirtok 4 szobás lakás, fővároson 30 mézárért. **Aiföldön** szőlőbirtok 10 kat. hold 4 szobás villával, város mellett jutányosan. **FERENCZY JÓZSEF, Budapest, VIII., Múzeum-körút 12. Telefon: József 132-78. Birtokleírás 30.000.- korona. Válaszbélyeg.** 7405

Gőzekeköteleket
szavatolt legmagasabb szakítási szilárdsággal eredeti gyári áron azonnal szállítok
TOEPFFER RÓBERT mérnök
Gázszárazító vállalkozó
Budapest, I., Mezőfy-u. 6. Telefon: József 85-05.

Cséplőgéptulajdonosok!!

Pénzt, időt, munkát takarítanak meg a
STERN-féle dobkosár-betétléccel
680 kg. tiszta **buzaszem**
volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló búzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, betétsines géppel szakértőbizottság előtt utáncépelhetünk. **Pénzt, időt és munkát** takarítanak meg. **Kérdőzködéskre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást.**
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5/F

Makói dughagyma

fajtiszta, valamint **hagymamag** szavatolt csiraképességgel, éppúgy **édessnemes tormadugvány** a legolcsóbb napi áron.
Áruforgalmi R.-T., Makó
Postafiók: 18. Telefon: 48
Sürgönycím: Mandl Makó 7197

Eladó anyai évek után termelt sárgaaljabogya
takarmányrépamag
kg-kint 17.000 koronáért, voró zsákjában, vagy a zsák árának felszámítása mellett.
Káptalan jószágigazgatóság, Csirkópuszta, u. p. Kótpuszta. 7394

A Magyar Föld Részvénytársaság sarkadi béruradal-
mában a következő **vetőmagvak** eladók:
Nemesített „F” lófogu, Fleischmann-féle utántermésű, Puttyi, cinquantinó és fehér gyöngy-
tengeri lucernamag
államilag ólomzárolt fehérbárcás 7312
a Magyar Föld R.-T., Budapest, V., József-tér 1. Telefon: 76-60

„RATIMORS”

a legmegbízhatóbb patkányirtószer
A gazdaközönség köréből beérkezett kérelmeknek és megvilágított kívánásoknak megfelelőleg, hosszú időn át kísérleteztünk olyan patkányirtószer előállításával, amely rendelkezésének megfelelően, a patkányokat tehát kipusztítja és az anyag egyéb állatra nem mérgező hatású. Célunk elértett, a befejezett kísérletek abszolút eredményeknek bizonyultak és emellett a **RATIMORS** patkányirtószerrel a mai naptól kezdve forgalomba hoztuk.
A **RATIMORS** folyadék, amely a használati utasítás szerint használható fel. Egy üveg, amelynek tartalma egy liter anyagnak felel meg, ára 100.000.- korona. Megrendelhető a 7188

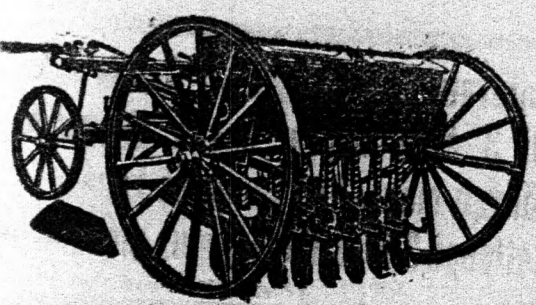
Eladó nagyobb mennyiségű óriási szürke
MAMMUTH TÖKMAG
kilogrammonként 25.000 koronáért. **Gyulaházi Miklós, Nyiregyháza, Szarvas-u. 22. sz.** 7386

„Anti-Benzin”-készülékeinkkel
A motor átalakítást nem igényel!
Garantálunk 40% megtakarítást!
Óvjuk a motort silány utánzatoktól!
„AGRARIA” auto-, ipari és mezőgazdasági gépműhely
Budapest, IX., Soroksári-ut 6. 7390

Veterinária Vegyészeti R.-T.-nál
Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 18/b szám.

MÉSZNITROGÉN

17-19% nitrogéntartalommal, a legjobb és legolcsóbb légenyitrágya. Kalászosok és kapások, valamint szőlő stb. trágyázására kiválóan alkalmas. Gyártja:
NITROGÉN MÜTRÁGYA ÉS VEGYIIPAR R.-T.
TELEFON: 106-10, 151-79. BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR I. Távirat NITROGÉN
Világítás és hegesztés céljaira **KARBID** ugyanott kapható.
prima szemcsés, pormentes

Vetőgépek, acélekék és egyéb mezőgazdasági gépek

legelőkétezőbb kivitelben **WEISS MANFRÉD R.-T.** vezérképviselőségénél
„PYRAMIS” Magyar Földbirtokosok és Földbérlok Kereskedelmi Részvénytársasága
Telefon: 65-49 és 65-60. Budapest, VI., Teréz-körut 26. Sürgönycím: „Pyramis”
Oszttály: Műszaki, gabona-, liszt-, takarmány- és gyapjuosztályok. Vetőmagtisztítóüzem. Bankosztály. Részvénytársaság 1-6 millió

Ostornyel, ostorszlj, Halbich-féle patent lózzasztók, lovaglóbotok, kutyakorbácsok stb., stb. gyártása

Unger József Budapest, VII., Wesselényi-utca 10. Alapítva 1904.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-NŰVEK MÁTSCHÉK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU.

Répakocsik,

kerekek, kerékpárok, sinek, váltók és kötőanyagok, valamint **hajtányok,**

a GYŐRI WAGGONGYÁR gyártmányai raktárról azonnal szállíthatók. 1700

ANGOL-MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KESKENYVÁGÁNYU VASUTONSZÁLYA
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 32.

PATENT „DORN”

A legtökéletesebb cséplés és legkisebb cséplési szemvesztés a szab. „DORN”-féle lemeztörekrostával érhető el!

45.000 db-ban egész Európában. MÁV, Hofherr, Nicholson használják. Jelenleg 101 MÁV-géphe megrendelve. 500 kereszt búzából hivatalos próbán 247 kg.-ot takarított meg a farestával szemben. Nem vótomedik, nem repedezik (mint az utáztat), eldugulás lehetetlen, könnyen szerelhető a régi rájárára, nyelvei minden gabonához könnyen alakíthatók, tartósság, örökös. Árát a megtakarítással 2-3 nap alatt kikeresi. Azonkívül buza-, árpa-, rozs-, zab-, pelyva-, por-, repce-, here- stb. rostalemezek. Jutányos, gyors és pontos szállítása teljes felelősséggel. Utáztatoktól óvakodjunk. 7331

DORN JÓZSEF szab. rostalemezyára, BÉKÉSCSABA
Szállítás augusztusi buzahiteltre is!

DEICHSEL-féle „Extraspezial”

GÖZEKEKÖTELEK

kiválóan tartósak!

Báró Harkányi Uradalom
Központi Jószágfelügyelősége
Budapest, Andrassy-ut 4. sz. Budapest, 1924. október 24.

T. Magyar Acélsodrony-, Drótművek és Kötélgvár
Deichsel A. Miskolcz

Kívánságukra szívesen igazoljuk, hogy az Önök által a takarharkányi uradalom részére az 1923. évben szállított 2 db, valamint az 1924. évben szállított 4 db gözekekötél, ugy az anyag minősége, valamint kivétel tekintetében teljesen megfelelt és azokkal minden tekintetben meg voltunk elégedve.

Tisztelettel
Br. Harkányi János s. k.

Tökéletes cséplés csak a szabadalmazott **dobkosárbetételeim** alkalmasával, mert csak ennek segítségével lehet a kalászból a gabonát az utolsó szemig kiveszeini.

Raktárról, postán is KEMÉNY MANÓ gazdasági cikkek BUDAPEST, V. ker., Rudolf-utca 10. azonnal szállíthatom: szaküzlete rakpari 8. sz.

CEMENTIPARI GÉPEK

ÉS FORMÁK

SZÁNTÓ és BECK

MÉRNÖK GÉPGYÁRÁBAN
BUDAPEST, X., GYÖMRŐI-UT 76-78. SZ.
Telefon: József 50-88, József 90-34 1430

Kérjen árajánlatot

Golyócsapágyas „Primus” motoros cséplőkészleteket

22” és 27” dobszelességekben, kettős tartószerkezettel, verőlececs dobbal **osztályozóhengerrel** legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállítunk.

Rendkívül olcsó árak! Részletfizetési kedvezmény!
Kérje 23. számú árjegyzékünket Legtisztabb cséplési eredmény!
Árajánlattal szívesen szolgál:
FEHÉR MIKLÓS Gépgyár R.-T. Budapest, V., Váci-ut 80.

Szabadalom! Szabadalom!

Nem okoz többé gondot a drága benzin!

Jótállás mellett ajánljuk a szabadalmazott **„Antibenzin”** készülékünket bármilyen rendszerű és löerejű szántó, cséplő, takarmánykamrárt hajtó, malmot hajtó, vizemelő, világítást fejlesztő, csónak vagy teherautó benzinmotorjára, garantáljuk, hogy készülékünk lesz üzemben tartható, felszerelése után benzinmotorja **petróleummal** erejéből nem veszít, fogyasztása nem változik, garantáljuk a 40% üzemköltségmegtakarítást. Kívánságra „elsőrendű referenciákkal és árajánlattal” szívesen szolgálunk.

RODOSZÁR és PINTÉR, Budapest, VIII., Rákóczi-tér 3., I. 10.

Árpermetező **Vulkán** védjegyre

lelke a szelep.

Habiztos akar lenni abban hogy jót kan, ügyeljen a

Vulkán szelepek, Vulkán tömlők mindenütt kaphatók.

Csak kiváló tenyészállatokat vegyen!!
Az országos kiállításokon többször I-ső díjjal jutalmazott

SZATMÁRI PÜSPÖKI URADALOM

országos hírű tenyészetéből
(Pusztahidvég, u. p. Poroszló)

eladók

óriási csontozatu magyar bikák, számfeletti 3 éves magyar hasas űszők, gyors fejlődésű mangalica kanok és kocák, kiváló fejlettségű 2 éves Nagynónius méncsikók

7870 Jószágkormányzóság.

Alapítva: 1899. Számos kiténtetés

KÖZPONTI KÁLYHÁK

(Meidinger caloriferesek)

3-4 szobás lakások, családi házak és villák fűtésére kaphatók:

KOCH JENŐ

kályhagyárában

Budapest, VI., Szondy-utca 53.

TELEFON: 8-69

Nemcsak új, de meglévő épületekbe is elhelyezhetők a központi kályhák.

A fűtésberendezési terv és költségvetés díjtalan

Szeszfűzőberendezések, pálinkafűzők, likőr-, cognac- és egyéb szeszipari készülékek, vegyipari berendezések saját vagy idegen tervrajz szerint. Alakítások, javítások, ónzások. Autogénhegesztés. 1864

Szeményei Lajos rézműves ónozó és gépműhelye

Budapest, IX., Remete-u. 34.

SCHILLINGER MIKSA

Zsák és ponyva kereskedés és kölesüzés

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Kocsiarucsarnok Szövetkezet

G. K. H. tagja BUDAPEST, VIII., Rakóczi-ut 51.

Az ország legnagyobb kocsiraktára

Állandó kocsikiállítás 7283

Többtermelés csak úgy lehetséges, ha a növényeknek táplálékot nyújtunk. A tavaszi trágyázásnál főként nitrogénműtrágya jön tekintetbe és pedig:

Floramid 46%-os

virágok, vetemények és gyümölcs részére.

Leunasalétromsav 27%-os

gyengén terméssü földéknél fejtrágyának cukorrépa, pamutvetőmag, dohány és minden mezőszertűen vetett fűzélékfélék részére.

Kénsavas ammoniak

burgonya, tengeri és tavaszi vetések részére.

Díjtalan felvilágosítással és ajánlattal a fenti trágyaszerekre vonatkozólag a „Stickstoff-Syndikat Berlin” képviselők:

„AGRICOLA”

Mezőgazdasági Eladási Szövetkezet k. f.

Budapest, V., Váci-ut 6.

és transzdanubiai képviselőnk:

BARLAY & TOMALIK, Dombóvár

készpénzzel szolgál. 7290

KOMNICK-motorek és gőzek, FORDSON-traktorok, Oliver-ekével, SKODA-tejszeparátorok, HAWA-csésplők

Mindenféle kisebb-nagyobb mezőgazdasági gépek, műszaki cikkek, olajok, kedvező feltételekkel

„AGRICULTURA” KERESKEDELMI R.-T. géposztályánál (Fleischl Samu cég géposztálya)

Budapest, V., Nádor-utca 28. 7424

„AGROTECHNIKA”

MEZŐGAZDASÁGI GÉPTECHNIKAI TANÁCSADÓ ÉS SZERKESZTÉSI IRODA

Foglalkozik minden, a modern mezőgazdálkodás műszaki részét illető és technikai természetű feladattal.

Vállalja a következő munkákat:

Mezőgazdasági gépek konstrukciója és konstruktív átalakítása magánosok és gyárak, valamint enémű műhelyek részére; ilyenmű műhelyrajzok és kalkulációk készítése.

Teljes mezőgazdasági műszaki üzemtervek készítése és keresztülvitele.

Mezőgazdasági géptechnikai találmányok szakszerű kidolgozása.

Mezőgazdasági gépek és eszközök felülvizsgálata és karbantartása szavatosság mellett.

Mezőgazdasági üzemek gépészeti és műszaki berendezéseinek jókarbantartása évi átalányalapon, szavatosság mellett.

Tanácsadás mindennemű mezőgazdasági géptechnikai ügyben.

Mezőgazdasági műszaki üzemanyagok vizsgálata és kipróbálása.

Mezőgazdasági műszaki üzemek állandó irányítása és vezetése.

Mezőgazdasági gépkísérletek és próbák végzése.

Speciális ág:

Motorikus talajművelő eszközök konstrukciója, átalakítása, javítása, felülvizsgálata, kipróbálása, vétele és eladása és tanácsadás ezekben az ügyekben.

Gépkezelői vizsgákra való előkészítés, kiváló szaktanár által.

Minthogy semminemű gyárban vagy vállalatban nem vagyunk érdekelve, minden munkánkban a gazdák közönség érdekeit abszolút pártatlansággal és telkiismeretességgel szolgálhatjuk, ami egyedüli célunk!

7322

Irodánk elismert szaktekintély vezetése alatt áll.

Cim

„AGROTECHNIKA”

Budapest, IX., Erkel-utca 19., I. 2. Telefon: József 101-87

Irodai órák: hétfő, szerda, péntek d. u. 3-6-ig, vasárnap d. e. 11-1-ig

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legtükrösebbek. 7134

Egyedüli gyártója:

HAIDERER SÁNDOR

sodrony-, szövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5.

Fiók: Budán, II., Fő-utca 59.

Írjegyzék leges és béreimre.

Rozsdásodás ellen kátrányozott tőskédrót alkalmi áron.

PERMETEZŐK

kénporozók, szénkéneszók, alkatrészek, gummiszalagok és tömlők állandóan raktáron. Minden fajta gépek javítása. 7405

KIRÁLY ALAJOS utóda

KIRÁLY SÁNDOR

első magyar szőlőgazdasági gépgyár, Budapest, VI., Felsőerdősor 6.

MODERN

Transzmisszió

tengelyt, gyártáskészíté álló, függő- és falispárgyát, szű- és kötéllakozásokat, tengelykapcsolót szállít:

Abeles Emil transzmissziógyár

Budapest, V., Váci-ut 88. Telefon: 24-41 és 93-32

Sürgőnycim: Barsel 1043

Teljes közműtelepek tervezése és szerelése

SZERKEZET

Szőlőoltvány- és vesszőeladás.

A Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T. érdekkörébe tartozó szőlőtelepeken (Ecséd, Kállósménjen, Hatvan, Naszály, Emőd) különféle államilag engedélyezett és ellenőrzött RIPÁRIA PORTÁLIS alanyon levő

egyéves szőlőoltvány

továbbá hazai

sima szőlővesszőfajok

kerülnék eladásra.

A részletes eladási feltételekről felvilágosítást nyújt, előjegyzéseket, valamint megrendeléseket elfogad a

Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T.

gazdasági osztálya

Budapest, IV., Egyetem-utca 2. szám, I. emelet.

Telefon: József 154-52 7391

Gyérey Richárd tolnaozori béruradalmának növénynevelő üzeme, Alsóbogárd, u. p. Ozora a koránérő, bőtermő, államilag elismert

Gyérey-féle fehér lófogu tengerire

megrendeléseket elfogad és azt azonnal szállítja. A tengeri érési ideje szeptember közepe és így utána buza igen kedvezően vethető, gyorsan fejlődő, csalamádévetésre is kiválóan alkalmas.

Korai érését, bőtermőképességét és 80-85% szemarányát a múlt évben az ország különböző részein és a debreceni mezőgazdasági kamara által beállított termelési kísérletek eredménye bőven igazolta.

A válogatott és lehegyelt csővekről származó vetőmag ára: 100 kg-nál nagyobb tételeknek vevő zsákjaiban, Pinczehely állomáson feladva, a budapesti tőzsdén a fizetés idejében jegyzett legmagasabb árhoz 50%, 100 kg-nál kevesebb rendelésnél 100% felárat számítva. Vevő kívánságára a szállításhoz új zsákokat adunk és azt beszerzési áron számítjuk. A 100 kg. aluli rendeléseket postacsomagokban, csomagolást nem számítva szállítjuk.

A vételár a tolnaozori béruradalom jószágfelügyelősege címére, Tolnaozorára küldendő, ahol megrendelés is eszközölhető.

7278

Szuperfoszfátműtrágyát, kálitrágyasót, etetési célokra alkalmas takarmányesontlisztet

(Präcipitat) a legjutányosabb napi áron és kedvező feltételek mellett szállítunk.

Gazdák sziveskedjenek árajánlatot kérni!

Pátia Mészárosok és Hentesek Csontfeldolgozó és Műtrágyagyára R.-T.

Budapest, V. ker., Vilmos-császár-ut 22. szám

Telefon: 190-01 7112

ALLATOK

Kettő drb nyolchetes faj... Mangalica tenyészkauk 20 darab... Eladó Gyalog János...

Kocát miskáról Berényi állatorvos, Vársáruzeny.

Videki vajnak képviselő... Szlovenczkön birtok... Répamag sárga olaj...

Csillagfűt fehér lapos...

Cseresznye- és körte-alany... Szerszámfát, talpat, küllöt... Fejérmegyei 1700 holdas...

Csillagfűt fehér lapos...

Prima birtokok eladók... Hordozható szék 7 1/2 kg... Eladó egy Kühne-féle...

Csillagfűt fehér lapos...

WOLLNER KÁROLY fakereskedő... HÓDMEZŐVÁSÁRHELY... Eladó birtokok!

KÖZPONTI FÜTÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNA, ÖNITATÓ... WOLF MÁRK Budapest, VI., Rózsa-utca 62.

VÉTEL Keresek használt... Keresünk megvételre... 1000 holdig leggyorsabb...

FARAGÓ ADOLF állatkereskedő BUDAPEST, IV., Váci-utca 85. TELEFON: József 149-14 és József 42-86

Eredeti Westfalia mő... Gőzekekötél, 450 méter... Eladó kettősrendszerű...

Eladó birtokok! 1. Ezerhatszáz m. holdas... 2. Hatszáz m. holdas... 3. Ötszáz m. holdas...

Ákác-, Szénát- és szalmát... Demeter Béla faiskolája, Nyiregyháza. Kérjen árjegyzéket.

Hutýra-Marek: Állatorvosi belgyógyászat már teljesen kapható!

SIRIUS darálók a legjobb önmozgó... Farkas J. és Társa BUDAPEST, VI., Vilmos császártól 61K

Bérlet Keresek tulajdonos... Baranyában a szék... Vadászterület

ELADÁS Trágya vagonok... Szállít elsődrendű bonyhádi hasas- és borjas-teheneket...

Casali-tengerimorzsoló... Szénapréseket... Ekealkatrészeket

Bakkonyi eladók... 60 HP, Stock-féle... Bérletmegszűnés

Traktor 40 HP... Kétevesgyökerező... Új gaztani könyvek!

Eladó birtokok! 1. Ezerhatszáz m. holdas... 2. Hatszáz m. holdas... 3. Ötszáz m. holdas...

Eladó birtokok! 1. Ezerhatszáz m. holdas... 2. Hatszáz m. holdas... 3. Ötszáz m. holdas...

Eladó birtokok! 1. Ezerhatszáz m. holdas... 2. Hatszáz m. holdas... 3. Ötszáz m. holdas...

VEGYESEK Ön okvetlenül irni fog... Bárhoz az országban vállalkozó...

FIAT A VEZETŐ VILÁGMÁRKA! Turini FIAT szántó-TRAKTOR 35 lóerős motorral Súly: 28 métermáza. Teljesítmény: 3-vasú ekével naponként 12 magyar hold...

A középirtok legalkalmasabb szántógépe az Államgépgyári kétgéprendszerű XCT jelű gőzekekészlet

Teljesítménye óránként 1 magyar hold.

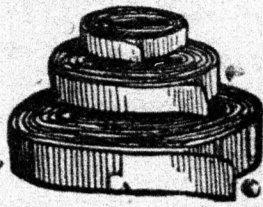
Rendkívül jutányos áron szállítja!

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

LÓSZERSZÁM írás, párja 1.700.000 tól, parádés négymilliótól

Gépszij

 kiváló jó minőségű, minden méretben,
varrószijak, kötőszijak, szirony
stb., a mindenkor legolcsóbb áron.

Állati bőrt kékészít

bér munkában vagy felesben (szőrmével is) esetleg megvesz

GÁL MIHÁLY bőrgyáros és szijgyártó

 Városi iroda és kézbőrraktár: Budapest, VI., Lázár-utca 16. (Operaház mögött) 7155
Telefon Interurbán 130-87

„Westfalia“ tejseparatorok

 mindennemű tejgazdasági eszközök, tej-, vaj- és
sajt készítő telepek berendezése legelőnyösebben

STANGA JÓZSEF tejgazdasági, gépkereskedelmi
és műszaki vállalatánál vásárol-
hatók. Iroda és raktár: Budapest, IX., Ráday-u. 26/K. Telefon: J. 25-73

**36 drb számfeletti ló, 300 drb 1 1/2 éves koca
sertés és 9 drb 3 éves magyar fajta hasas üsző
eladó a Szatmári püspökség pusztahid-
végi gazdaságában, állomás és posta Poroszló, Heves m.**
**Burgonya vetőgumó
valamint étkezési burgonya**

 vagon tételekben kerül eladásra és pedig államilag
vetőgumónak elismert, Németországból importált bő-
termő **Weisse-Riesen** elsőéves utántermése,
továbbá hazai nemesített **Wohltmann** utántermés.
Ezenfelül kisebb tételekben **Rózsa, Magde-
burger-Blau, Bismarck, Riesen-Niere**
és **Krüger** féleségek. Érdeklődők forduljanak
**herceg dr. Esterházy Pál ur hitbizo-
mányi uradalmának Jószágigazgató-
ságához, Eszterháza, Sopron megye.** 7384

**Mezőgazdák
„Zuhatag“ kutja**

(serleges rendszer)

Sok ezer darab üzemben!!

Kizárólag szállítja:

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

**Kétgéprendszerű gőzekkel
bérszántást vállal**
HAJDU LÁSZLÓ okl. gépészmérnök,
törvénysz. szakértő
Budapest, VIII., József-körut 49. sz.
Tel.: József 23-55. Sürgönycím: „Hajmár Budapest“

**Malacok, csikók, borjúk, bárányok, tejös-
tehenek, szoptató- és ellős anyáállatok**

 nélkülözhetlen csontképző és csont-
betegségeket elhárító, a baromfiak
tojóképességét elősegítő póttakarmánya

„Adrit“ iszapolt kréta

 nem örült márványpor, hanem foraminifera-
ból álló kréta iszapolt pora. Megrendelhető:

Általános Áruforgalmi R.-T., Budapest
VI., Gyár-utca 40. Telefon: 128-96

**UJ
RÁBA teherautók**
REIMAN BUDAPEST, V., Vörösmarty-tér 3.
TELEFON: 141-08, 148-77 7174

TÖZEGKORPÁT
ALOMTÖZEGET

 légszáraz állapotban azonnal szállít a
TÖZEGKITERMELŐ R.-T.

Központi iroda:

Budapest, VI., Teréz-körut 26.

(Pyramis helyiségben)

Telefon: 65-48, 65-49, 65-50

Interurbán: 196-57

Termelőtelep és gyár:

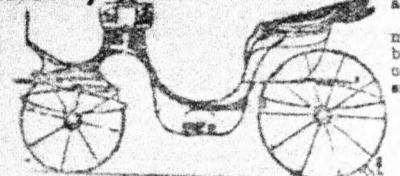
Fonyód (Somogy m.) 7180

Melegágyablakokat

 vaskeretes, 100x150, rak-
tárról jutányosan szállít

Farkas és Társa

 lakatosárú- és vasszerkezeti gyára
Budapest, VI., Lehel-utca 8.
Telefon: 82-70 1930/4

Roesik, gumiherek, lószerszámok, nyergék

 az elismert
kiváló
minőség-
ben, legol-
csóbban be-
szerelhetők

 Egyedül
eláruló
hely:

**Waltzner Rezső cég, Budapest, VII., Akácfa-
utca 23 gyártelepén. 1930/4**

 Németországi importból utántermelt fajtiszta
Prof. Wohltmann, Deodora és Weisse Riese

vetőmag-burgonyára

 előjegyzést elfogad és lehívásra szállít ifj. Wilczek
Sándor mezőgazdasági irodája, Budapest, V. ker.,
Nádor-utca 14. Telefon: 125-71 7339

ERŐÉLYI MARK

 gőz- és motoreke-alkatrészgyár
és gőzeke-bérszántó vállalat

Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Telefon: 191-17, 194-33

Sürgönycím: „Gőzeke“ Budapest

Vállal BÉRSZÁNTÁST

 legmodernebb, tulhevíto, majdnem teljesen új gőz-
ekkel, vállalja továbbá:

 gőzekészletek, billenőek teljes gyári javi-
tását, új tűzszekrények építését, minden-
nemű kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET

 szállít minden rendszerű gőzekhez raktárról, vagy
készít és javít rendelés után.

Modellek után acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.

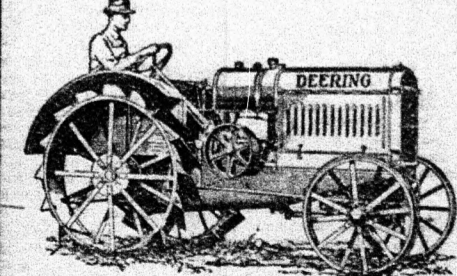
készíti bármely acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.

Mint a Delehsel-gyár budapesti képviselője. Állandóan

raktáron tart és azonnal szállít új

gőzkesodronyköteleket

minden méretben, eredeti gyári áron. 7214

Az amerikai DEERING-féle petróleumüzemű

TRAKTOR

 valódi **SACK**-féle automatikus
hiemelésű

hármasekével
a mai nap létező LEGTÖKÉLETESEBB SZÁNTÓGÉP
Szánt Vontat Csépel

Felvilágosítással készséggel szolgál ezen gépek magyarországi kizárólagos képviselője:

PROPPER SAMU RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KERULET, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 52. SZÁM